Jm 71395
Inv. 12569.

МІХАІЎ II БРАВЎЛЎ,

БІОГРАФІА ШІ КАРАКТЕРІСТІКА ЛЎІ;

TRASE DIN ISTORIA ЦЪРІЇ ROMÎNEŞTĬ LЎKRATЪ DE

D. Аарон Флориан.

BIBLIOTECA CAROLIN... UNIVERSITAR...

——

Ревъзвте ші îndpentate.

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ BUCUREŞTI
175ii.

Тіприте кв келтіала DD. РЎSЎ ші ПЕТРІЎ лібрарі.

БЎКЎРЕШТЇ.
Ît tipografia Колеціілві Nacionalŭ.
1858.

92 (Mihai Bravu)
9 (498) „1593/1601"

Biblioteca Centrală Universitară
"Carol I" Bucureşti
Cota 12569

CONTROL 1955

CONTROL 1955

1961

„Regis ad exemplum totus componitur orbis.„
Claudianus.

„Dинъ екземплялŭ реţелŭ se formeazъ totŭ попялялŭ„
Клasdian.

B.C.U. "Carol I" Bucuresti
C17511

RC 20/13

ПРЕКУВÎНТАРЕ.

Istopia цărії Pomînešції лукраţъ de D. Aapon Florian пе ла анул 1836, ші din каре nu s'aŭ tipărituŭ de kît treĭ волуме, nu se maĭ гъseute de vînzape пе ла nічї o лібрărie. Поецїї ші prosatopії Pomînї în skpierіле лорŭ kîntъ ші deskpiŭ лауделе лулї Міхаіŭ II Бравулŭ, ші unŭ exo repetituŭ de гуріле тутулорŭ Pomînілорŭ ръsnunde ku nietate nuтеле ачестулї ероŭ fărъ алŭ kunoaute bine.

Kredemŭ къ fачемŭ nu nuтаї o плъчере amatopілорŭ de чітіре, чі ne împlinimŭ ші kiap o datopie naţionaлъ публікîndŭ біографіа ші kapaktepistika ачелулї omŭ mape trase din ачеа Istopie a D. Aapon Florian. Sokotimŭ къ folosulŭ челŭ вор траце чітітопії din kunoutinţa маї de апроапе a лулї Міхаіŭ Бравулŭ, її ва desnъгуві de osteneала че worŭ nune întru чітіреа ачестії кърцї.

Formatulŭ кърцїї este notpibituŭ, tipapulŭ îngріжituŭ ші preţulŭ destulŭ de modepatŭ supe a nu linsi din бібліoteka fie-кърулї Pomînŭ, каре îшї іубеute цара ші adopeazъ пе ероії sъї.

Editopії.

Din Biblioteca lui
Menelas Caramalău student
încetat din viață la anul 1895
în etate de 27 ani.

MIXAIŬ II БРАВУЛЎ.

A domnit de la 1593—1601.

Міхаіў Бравулў a fost фіул луі Петрашку челуі бун ші frate ку Петру Черчел, карі amîndoi шезуръ пе тронулў Romînii. Пе лінгъ порочіреа унеі паштері stрълучіте, natura n'a тъгъдуит луі Міхаіў нічі уна din disnoziţiile ачеле порочіте, че fak пе ун om mare, каре прin кінул de a se rîndi ші путереа de a лукра se-pidikъ d'asupra oamenilor конвекуіторі, face епохъ în istoria natrieі sale, хотъраште soapta nauieі sale пентру веакурі întreţi ші în urma sa lasъ un nume mare ші skumn, че ку drag îl pomenesc лумеа. Între atîtea darурі fрumoase ку каре 'лаînzestrat natura, îi linsea sinгъръ о крештере маї îngrіжіtъ каре de'iap fi култіват disnoziţiile че ле авеа, ар fi бірuit niedічіле ачеле fatale че împrежъръріле îi пuseръ împotivъ în drumul ачела al търіреі, че'л deskise пентру o soartъ маї бунъ пентру Romînii. Школа чеа маї mare, în каре s'a format Міхаіў, аў fost nenorочіріле natrieі sale; într'aceasta 'ші a petrekut bîrsta копілъріеі ші a tinereţii sale, învъţînd greutъţiile ку каре era împilatъ цара ші suferiріле челе nedrepte, ку каре se apъsa Romînii atît din partea търчілор, кît ші din

partea principilor lor; întp'aveasta se desvoltarъ simtimenteле чele povile ale inimiĭ sale de a fi mîntzitop ші slobozitop al paцieĭ sale, ші de a voi sъ o pidiче la un panr maĭ înalt ші la onoarea чe i se kuvinea; întp'aveasta se fortъ ші karakterul luĭ чel mare ale kъrъia trъsurĭ strъlucheskъ în tot kъrsul vieцiĭ sale.

Talenteле sale чele netъgъduite îl kiemarъ îngrabъ a konpinde în patpia sa sluжbe înalte, la care fi da drept ші pashtepea sa чea strъlucitъ, ші influinцa чea mare a sokrului sъĭ Bistierul Ioan, care se afla aцent la Konstantinopol din partea luĭ Aleksandru domnulъ цъrĭĭ Pomîneshtĭ duпe atunчĭ. Numindъse Ban al Kraiovii, Mixaiъ dovîndi înlesnipe de a'шĭ deskoperi kuцeteле sale чele înalte ші fъkъtoape de bine pentru stapea чea tikъloasъ în care ажunse patpia sa, ші de a puпe temeiъ la mъripea sa.

Vekiul obiчeiъ dupъ care se-kîrmuia Banatul Kraiovii se stpikase de mult. Banul pu plъtea numaĭ tributul leцixit ші sъ fie dupъ aчea neatîrnat în kîrmuipea цinutuluĭ чe i s'a înkredinцat; чi întîmplъріle adъuerъ ku sine, ka Banul sъ nu fie maĭ mult de kît un sluжbaш maĭ înalt al цъrii atîrnat de voile principuluĭ, ka orĭ care alt sluжbaш, ші lъkuitoriĭ din-koло de Olt ажunserъ a se-împъrtъші de aчeaшĭ soartъ, care era ші a lъkuitorilor dinkoaчĭ de Olt.

Pidikîndъse Mixaiъ la demnitatea de Ban al Kraiovii, dete avestii dregъtoriĭ înalte iar onoreа чea veke, kъчĭ Mixaiъ era pъskut pentru a fi mare. Plъtind tributul leцixit dupъ vekiul obiчeiъ, kîte puцin tъie influenцa Domnuluĭ Aleksandru asupra Banatuluĭ Kraiovii ші îl fъku neatîrnat de kapriцiile luĭ. Organisindu'шĭ o

гвардіе алкътвітъ де недестпіме ші казачї, їшї фъкъ къртеа са песпектатъ ка ші а прінцълъї din Бъкърештї. Дар къ пътереа ачеаста нъ се слъжеа нъмаї спре арътареа мъріреї сале, чі трънъл ачелаînармат îлînтребъінцъ ші спре алте сфîршітърі маїînалте. Времіле маї дінainте ші маї къ сеамъ домніа лъї Александръ адъсеръ цараînтреагъ ла о старе бреднікъ де мілъ. Міхаіъ къ пътереа ачеа арматъ нъ'шї апъра нъмаї персоана са; чі да лъї Александръ съînцелеагъ, къ ел нъ ва съфері нічі о датъ, ка лъкъіторії din Банатъл Краіовіі съ се-îмповореze къ дъждііле ачеле неаъзите, къ каре ера îмпілацї лъкъіторії църіі din-коачї де Олт; ші маї вîрtos îмфрîна течеріле търчілор неste Дънъре din коачї, ші опреаînтіндеріле лор челе жефъіторе în лъптъ ші în латъ, фъкîндъ'і съ песпекteze дрептъріле челе неînстреінате але църіі. În астфел де кіп, кînд паптеа църіі din коачї де Олт цетеа събт апъзъріле челе немілостіве але тіранълъї Александръ, ші ціна съб тіранііле челе грозаве але търчілор, каре desпоіа цара de авере ші de лъкъіторі кіар în окії лъї Александръ, паптеа динколо de Олт se бъкъра de паче, лініште, ші бъпъ петречере, окротітъ фіind de съфлетъл чел таре ші брацъл чел віteaz ал лъї Міхаіъ.

Кîрмъіреа чеа дълче съб каре se ферічеа лъкъіторії din Банатъл Краіовії кîштігаръ лъї Міхаіъ кредінцъ ші драгоste de обште. Нъмеле лъї чел бъп, че ръсъна къ плъчере în гъріле тъторор, ші вестеа desпре іспрăвіле лъї, трекъръ ші din-коачї de Олт, шіînграбъ се-îмпрăштіе în тоате пърціле; тоцї ръмînії къ о гъръ помененідъ'ї фанте́ле, търеа пъмеле лъї; тоцї дорea а авea ъп асфел de стъпînітор.

Аплекареа ачеаста таре, че о арăта тот попъларъ

кътре Міхаіў,însпъїmînтъ пе Алеksandрѹ, ші'ї бъгъ în inimъ o fрікъ грozавъ, къ ѹп om кѹ atîta пѹtere ші каре аре toatъ іѹвіреа попѹлѹї în паптea sa, este прі-межdios пентрѹ sтъпînipea sa. Ка зъ скапе de astfeл de грiжъînfрікошetoape, хотърî зъ omoape пе Міхаіў; dap fiind къ ачеаstъ fъръ-deлеце пѹ îndръsnea a o зъ-вîрші пе faцъ, кънї se-temea de ръзбѹпареа че попѹлѹлў ар fi черѹт пентрѹ moaptea лѹї, токті ѹчігашї карі пе зѹбѹт askѹns зъ ѹмбле în ѹрмеле лѹї Міхаіў, ші saў зъ'л прinzъ ші зъ'л adѹкъ ла Бѹкѹрештї, saў пепѹtînd faче ачеasta, зъ'л omoape. Кѹцеteле ачеste кріminале че Алеksandрѹ хрънеа asѹпра лѹї Міхаіў ші мъзѹріле че ле întреѹвінца sпре а'ї ръпі віаца, пѹ ръmaseръ мѹлтъ време askѹnse. Міхаіў ле deskопері, ші aflînd къ капѹл зъў este прецѹт, лѹъ мъзѹрї страш-ніче пентрѹ sigѹрапца віецїї сале; кѹ toate ачestea пѹ se кредеа sigѹр, de ші ераînкredinцat къ попѹлѹл зъў este гata a se-жертfi пентрѹ dînsѹл. Скріind ла Konstantinopoл ла sокрѹл зъў, îї fъкѹ кѹnoскѹтъ прі-межdia în каре se aflъ, ші кѹцеteле челе fъръ-deлеце але лѹї Алеksandрѹ. Sокрѹл зъў îї ръsпѹnse îndem-nîndѹл, ка зъ fѹгъ ла Konstantinopoл, ші îї fъгъdѹї къ ва міжлочі ла чеї марї аї Порцїї otomane ка зъ do-бîndeaскъ domnia прinцipaтѹлѹї.

Міхаіў askѹлtînd de sfътѹіреа sокрѹлѹї зъў, fѹці ла Konstantinopoл ка зъ скапе de кѹрseле че і ле întindea връжташѹл зъў, ші пѹtînd a seînpeднічі ка зъ прiimeasъ domnia, зъ doбîndeaскъînлesnipe de a ръзбѹна neferічіреа църіі, ші de a'шї îmплini dopin-целе сале челе марї. Dap fѹга лѹї бъгъ în inima лѹї Алеksandрѹ грiжї ші маї марї; порочіреа лѹї Міхаіў de a ажѹнце ла Konstantinopoл, ера sfîршітѹл domnieї

лъї Алексandръ. Търbat de некаz, къ пъ'шї а пъtъt пъне мїїніле не dînsъл, нînъ кînd se afла ла Краіова, tpimise пъmaї de кît dъnъ dînsъл oamenї de aї съї ка съ'л прinzъ ші съ'л întoaркъ îndърът. Supe непорочіре, Міхаіъ пъ se dепърtase mълt în цара търчеаскъ, ші ажъngîndъ'л слъжбашїї îл прinseръ ші'л adъseръ ла Бъкърештї. Алексandръ кътръnit de mînie îlînbinoвъцї къ este ъn вînzъtop ші ребел, ші dъnъ aчеasta îl арънкъ în пъшкърie. Aічї пъ пъtea съ'л цie mълtъ времеînкis, къчї se temea de fъріа попорълъї. Хотъpînd ка съ'л omoapeînграбъ, îl зкоase afaръ din пъшкърie legat, ші'л dъse ла локъл de osîndъ. О mълцime de лъme къріоesъ se stpînsese ка съ вazъ aчеа прівеліштеînfiopъtoape, кînd tpebъia съ i se tae капъл. Biind rîdea ка съ съвîршеаскъ nedeansa хотъpîtъ de Domnъ, къ toatъ inima sa чеа кръdъ ші окїї съї чеї sînцерошї, кînd îшї арънкъ прівіреа asъпра osînditълъї, seînгozi de sta'ъра лъї чеа търеацъ ші de кътътъра лъї чеа сълбатікъ; ші dъnъ че бъгъ de seamъ къ aчеsta este Міхаіъ кързіа ел tpebъe съ'ї tae капъл, îl anъкъ ъn кътремър грozав, simцi къ'ї слъбеск пъtepiле ші nenъtînd a se împpotiві ъnъї simtiment de гроazъ че îl stъnînea, tpînti satîръл, ші fъцind п'întpe мъцimea че ера adъnatъ împpежър, stpiга în гъра mape, къ ел пъ îndръsneште a tъia капъл лъї Міхаіъ.

Întîmплареа aчеasta îmmъртъpi не toцї de обште; къ toate aчestea порънка лъї Алексandръ tpebъia съ se împлineaскъ. Fiind къ пъ se afла nimiнї каре съ împлineaскъ слъжба rîdeї, боерії sokotiръ къ întîmплареа aчеasta este ъn semn чересk ка съ скапе Міхаіъ, ші къ воіа лъї Dъmnezeъ este ка съ тръіаскъ, nefiind ві-

новат саѫ вреднік де недеапса, че і ѕ'а хотърît. Dъкîndъse къ тоцїї ла Алексandръ, îл ръгаръ ка съ'л epte. Бірвît de рвгъчівніле боерілор Алексandръ îї dete eptapea, ші Міхаїѫ îшї пріімі іар dрегътopia ші demnitatea sa de маї наінте. Sокрвл съѫ Bistieрвл Іоан îнгріжі ка съ se pestatopnîчеаскъ пачеа ші dрarostea інтре dînшїї.

Алексandръ ертъ пе Міхаїѫ, dар din inima sa чеа нismъtaріцъ ші връжташъ пентрвînsвшіріле челе лъвdate кв каре ера îmпodoвîtъ пepsoana лвї, пв пвtea съ лінseаскъ бънвеліле, къ Міхаїѫ орї маї îнграбъ саѫ маї тîрзїѫ о съ'л сврпе din скавн. Пачеа dар інтре dînшїї п'а цінвt мвлt, ші Алексandръ інчепînd іар а'ї інтінде кврse ка съ'л прінzъ ші съ'л отоаре, Міхаїѫ іар se afла în прімеждіе de a'шї піерde віаца. Хотърînd іар съ фвгъ, п'апвкъ пе dрвтвл Konstantinopolвлвї, temîndвse ка съ пв кazъ іар în мîїніле лвї Алексandрв; чі фвці în Transілвania ла Sirismвnd Баторі, прінцвл ачеї църї, вnde zъboвind ла кврtea лвї време de doъ съптъмînї, авв прілеж de a se рекоmenda ші de a doвîndi dрarostea ші фаворвл лвї. Sirismвnd квnoskînd în Міхаїѫ вn om маре, îї dete o скрisoape de рекоmendaцie кътре Bizipвл Sinan, прін каре îл рвга съ міжлочеаскъ пентрв Міхаїѫ ка съ doвîndeaскъ скавнвл прінцінатвлвї; кътре ачеаста îї маї dete ші алтъ скрisoape de рекоmendaцie кътре Edвapd Бapton, solвл кръесії Елісабеті din Енглітера ла Поарта otomanъ, ка ші ачеста din пaртea sa кв креditвл съѫ чел маре съ спріжіneаскъ пе Міхаїѫ.

Îmпвterпічіт кв ачесте рекоmendaцїї, dар маї мвлt кв сперанца, къ прічіна чеа dреaптъ а пaтpieї ѕале требва съ isвîndeaскъ ші съ скапе de тіранвл А-

лекsandрѹ, плекъ а доа оаръ ла Konstantinopol кѹ rînd de a чере domnia ші de a ръзбѹна patria sa пентрѹ сѹferiріле ачелеînделѹngrate сѹѣ каре а цемѹт. Dѹпъ че sosi аколо шіînчепѹ а ѓаче мішкърї пентрѹ ачest sfîrшit, s'a întîmплат ка ші din прінцipat зъ віе nimte боерї карі, nemaї пѹtînd сѹferi стъпînirea чеа крѹdъ а лѹї Алексandрѹ ші nenoрочіріле че ле ръѣda цара de ла Тѹрчї, din прічінъ кѣ пѹ'ї пъsa nimik, саѣ кѣ sinгѹр îїînкѹражa supe a кінѹі цара кѹ felѹріmї de tipanїї, череа din partea a toatъ обштеа църії зъ se скоацъ Алексandрѹ din domnie, ші în локѹл лѹї зъ se пѹmeaскъ ші зъ se întъреaскъ Міхаіѣ, пе каре цара intреагъ îл поftеште кѹ o ѹnime de глаѹрї. Îmпрежѹрареа ачеasta a ажѹtat ѓoapte мѹлт intріга лѹі Міхаіѣ, sпріжinind ші dînd пѹtere череріі sale, supe a doѣîndi скаѣпѹл прінцipatѹлѹї. Dѹпъ череа sa ші a църіі ші dѹпъ рекомендацiile че авеа, nimik пѹ'ї maї treѣѹia supe a ажѹпце ла sfîршitѹл dopiрії sale, de кît ѣanї кѹ каре зъ momeaскъ лъкомia Bezipѹлѹї ші a челорлалте persoaneînalte de лîngъ Sѹлtanѹл, каре цinea în міїніле лор soapta прінцipatѹлѹї, ші каре тръцеа ѹп venit mare ші siгѹр din скімѣareа прінцілор. Aflîndѹseînкъ ла Konstantinopol sокрѹл зъѣ Bisticрѹл Ioan, пе креditѹл ачestѹia, лѹъ îmпрѹmѹт de ла Гречї, Овреї ші Тѹрчї sѹme marї de ѣanї кѹ ѓъгъdѹialъ de doѣînzї греле. Din sѹmele ачestea, dînd Bezipѹлѹї Sinan 20000 галѣенї, ші челорлалте persoaneînalte asemenea sѹmeînsemnъtoare, ѓъкѹ dрѹm maї слобод череріі sale, ші ѓъръ зъѣавъ se пѹmi ші se întърі de прінц ал църіі ромънешті. Sѹлtanѹл пѹ'ї dete пѹmaї semneле domnieї, чі supe deoseѣipe de кътре алцї прінцї, пентрѹ рекомендацiile че ле adѹsese, îї dete дрент

чinste ѹn Emip кѹ вре o кîцї-ва пітічї мѹцї, лѹкрѹ de mape чinste ла Поарта otomanъ în времеа ачеasta, ші 200 Тѹрчї, спахії, іенічерї ші алцїї, ка съ'л Інтовъръшаскъ пе дрѹт ші съ'л adѹкъ кѹ помпъ mape пînъ ла капітала прінцінатѹлѹї.

Sosipea лѹї Міхаїѹ în прінцінат ші сѹірea лѹї пе скаѹп a fost ѹn semn de бѹкѹріе обштеаскъ. Тоцї лъкѹіторії de ла mape пînъ ла мік аръта прін semne adевърате мѹлцѹмірea, че o simцea къ s'a порочіт цара съ добîndeaскъ ѹn astfel de стъпînitop. Мерiтеле лѹї пентрѹ ачеastъ demnitateînaлтъ ера кѹnoскѹte de мѹлт; цара întpeaгъ ле повестea кѹ плъчере. Dѹnъ stapea чea тpistъ în каре se afла цара, тоцї аштента de ла таленте лѹї o îndpentape, каре съ штеаргъ непорочіріле ші съ asiгѹpeze църії лініштea ші бѹна петречере, пе каре ле піердѹse de мѹлт. Nъdeжділе ачеste фрѹmoase че 'ші ле гъчea лъкѹіторії църії переа ка o пълѹкъ, кînd sokotea къ времеа în каре intpъ Міхаїѹ în стъпînipe este o време de foк, o време каре слъбеште кѹражѹл ші ал ачелѹіа каре se гîndeште nѹmaї a întpeпpinde чева пентрѹ біне ле обштеск, o време кареînгъцішazъ мії de піедічї, спре a кърора depъptape se чер міжлоаче марї. Цара ераînкъркатъ кѹ datopії греле ші îmпілатъ кѹ непорочірї марї; еперціа naцionaлъ ера amopцітъ кѹ totѹл, ші soapta лъкѹіторілор църії ера de a крede къ *opîndsita лор nѹ este алта de кît a ssfepi.*

Тѹрчії ачеіа, de ла карі Алексandpѹ лѹase îmпрѹmѹt сѹme марї de banї кѹ добînzї греле, ші пе карі ел її adѹsese în прінцінат ка sinгѹрї съ'шї скоацъ banії din царъ, se aflaînкъ tot ачі. Пілda ачestopa o ѹpmaръ ші ачеіа, пе карі tipanѹл Алексandpѹ її adѹ-

sese пентрѫ пaza sa, ка fъръ fрікъ sъ поатъ кінѫі о царъ, de каре пѫ авеа нічі о мілъ. Ла ачештіа se маї адъогаръ ші алцї Тѫрчї, карі fъръ нічі о треабъ інтраръ în прінцінат, превѫблîndѫse în toate пърціле ші fъкînd лъкѫіторілор toate релеле пѫтінчіоасе. Тоцї ачештіа se індѫлчіseръ de o царъ че ера în жаfѫл лор, ші кълкînd în нічіоape дрептѫріле de неатîрнареа ші de інтрецімеа еї, se ашезаseръ кѫ лъкѫінца în маї мѫлте пърцї але църіі, îшї zідіръ касе ші інтемеіаръ цеамії. Дрегъторіі църіі пѫ пѫтеа съ ле стеа împротівъ ла німік; administрація національ se пъреа a fi інчетат кѫ totѫл: Тѫрчії стъпînеа ші лъкѫіторії кѫ авереа ші кѫ віаца треѫѫіа съ fie рата supe орі каре слѫжбъ а лор. Astfel de непорочірі, че крештеа din zi în zi, se маї іммѫлцірь ші акѫм кѫ інтрареа лѫї Міхаіѫ în стъпînірea прінцінатѫлѫї; ла сѫferіріле челе векі se маї адъогаръ алтеле поѫъ. Тѫрчії ачеіа, карі de ла Konstantinopol veniseръ кѫ dînsѫл supe а'л întовъръші ші а'л адѫче кѫ помпъ în прінцінат, dѫпъ че îшї пріімірь кѫвіінчоasa ръсплътіре пентрѫ остенеліле лор, ѫрмînd пілдеї фрацілор лор, пѫ врѫръ a se маї întoарче îndърът; чі sѫѫ кѫвînt къ вор съ'л апере ші съ'л пъzeaскъ ші de ачі înainte, ръмaseръ în прінцінат, se statopнічіръ кѫ лъкѫінца ачі ші іммѫлцірь dѫреріле църіі, însemnindѫ'шї zъбовіреа лор întр'însa кѫ ачелеашї жеfѫірі ші тіранії, че ле fъчеа ші чеїлалцї Тѫрчї веніцї маї наинте de dînшії.Înzadap Міхаіѫ îшї інтребѫінцъ toatъ пѫтереа ворбіреї ка съ'ї інкредінцеze, къ ел este сігѫр desupe дрaгостеа ші кредінца sѫпѫтілор sъї ші къ n'aрê a se teme німік desupe dînшії, asemenea нічі de чеїлалцї Тѫрчї ашezацї кѫ лъкѫінца în царъ; în zadap s'a silit кѫ fелѫрімї de кі-

пѫрї а'ї денърта din прінцінат ші а маї ѫшѫра греѫ-тъцїле лъкѫіторілор: семеціа лор ера сѫрдъ ла гласѫл лѫї; іѫвіреа де а жефѫі ші де а петрече în desfрînърї фъръ нічі о фрікъ, ера маї пѫтерніче де кît кѫвінтеле челе дрепте але лѫї Міхаіѫ; къчї ѫнде пѫтеа съ гъ-seaскъ алтъ царъ, ѫнде съ аїбъ дрепт а face toate ре-леле, бътіндѫ'шї жок atît de лѫкрѫріле отенешті кît ші de челе sfinte?

În времеа în каре цара întреагъ ера în прада Тѫрчілор, кînd ачештіа пѫ ръпеа ші жъфѫіа пѫмаї а-вереа ші сѫдоареа църанілор, кînd пѫ вътъма пѫмаї чінстеа невестелор ші а фетелор лор, чі сѫрка ші челе sfinte але біserічілор, simцімîнтѫріле de resвѫnare se апрінсе вîлвътае în inima лѫї Міхаіѫ; плînцеріле de обште în гъчеа съ'л доаръ ла сѫфлет, съ версе ші ел лакрътї пентрѫ непорочіріле църії, ші inima sa чеа таре ар fi врѫт съ опреаскъ de o datъ toatъ рѫѫтатеа тѫрчеаскъ. Ка съ стѫлгъ рѫѫл din рѫдъчінъ, врѫ съ плъteaскъ не креditорії тѫрчї, карі zічеа къ маї аѫ рътъшіцъ de datорії, ші карі сѫѫ кѫвîнтѫл ачеста se ашezaseръ în царъ îndemnînd ші пе чеїлалцї Тѫрчї ка съ fакъ асемenea. Плътіндѫse креditорії, ар fi требѫit съ лase о царъ не каре аѫ жефѫіт'о destѫл, ар fi fost сіліцї съ se întoaркъ îndърът în цара тѫрчеаскъ. Пілда ачеаста ар fi ѫрмат'о ші чеіалалцї Тѫрчї, пентрѫ къ п'ар fi авѫт кѫвînt de a маї рътînea, ші аша кѫ în-четѫл dакъ пѫ de tot, чел пѫцін în парте s'ар fi ѫшѫ-рат цара. Dар кînd вістіерія църії era слеітъ кѫ to-тѫл, ші кînd лъкѫіторії din прічіна мѫлтелор дъждії, че аѫ плътіт маї наінте ші din прічіна жафѫрілор кърора era прадъ, съръчіseръ desъвîршіт, пѫ маї era міжлок de a гъsi бані în царъ ші a se плъті креditорії. Не-

stînd nștinцъ, ка кș miжлокșл плътiрiї de datorii sъ se pidiче Тșрчїї din sninapea лъкșitorilor, Михаїșînчепș кș tonșл sъș de stъpînitop a mikшора чел пșцin greș-тъцiле, че апъsa цара, пșind oape-каре fрiș ла жafș-рiле шi desfрînърiле челе fъръ марцiнї але Тșрчiлор. Dap aчeasta a fost o причiнъ de întърîtape маї fșri-oasъ пentрș dînшiї; Тșрчїї seînвъцaseръ a пș кșnoa-шte нiчї o пștepe каре sъ ле stea împrotivъ. Dșnъ че nîрîръ пе Михаїș ла Поарta otomanъ кș felșrimї deînвiновъцiрї, dap маї кș seamъ къ пș вș sъ ле плъ-teaskъ datoriile, нiчї пș'їînгъdșeшte ка sinгșрї sъ 'шi ле skoaцъ din царъ, ка sъ'шї ръsбșne desnpe dînsșл, маї кiemapъ în лъșntрșл църiї шi алцї Тșрчї, карi a-semenea ка шi dînшiї se statopniчiръ кș лъкșinцa aчi. Пе лîнгъ aчeшtia adese орї venea чete de Tatapї шi de Тșрчї, каре ерпа în царъ, пetpeчea маї mșлte лșnї aчi, чepea de ла прiнцșл храпъ, îmбръкъminte шi da-рșрї, шi dșnъ че stopчea цара кș nemiлostiвipe, se în-topчea iap îndърът, вiind în локșл лор але чete пșoъ, snpe a пș лъsa вреme de pesșfлape прiнцșлșї шi църiї.

Възînd Михаїș, къ кș мъsșpiле sале че ле a în-treбșinцat nînъ aчi, пș пșmaї n'a folosit nimik, чi a маї îmmșлцit sșferiрiле църiї, апșkъ алт dpșm de skъ-пape; fъkș плînцepe ла Поарtъ, арътînd nedpentatea че se faче църiї din пapтea Тșрчiлор, шi stapea чea tpi-stъ ла каре o adșseръ лșnцiле eї пekazșрї, Bizipșл шi челе-лалте dpегътopiї îпалте de лîнгъ Sșлtanșл, as-kșлta atît плînцepiле лșї Михаїș кît шi але Тșрчiлор împrotiва кърора se плînцea ел; dap aчeasta пș o fъ-чea dintp'алтъ прiчiнъ, de кît ка sъ smșлгъ dapșрї шi sșme марї de бani atît de ла Михаїș кît шi de ла îm-protiвniчiї sъї. Astfeл пenopoчiрiле църiї se adъoга

tot maĭ mult, dupreріле creшtea din zi în zi, шi пъdeжdea de mîntuinцъ se пъreа a fi nepit ku totul. Пuтea чinева sъ zikъ, kъ Поarta Otomanъînkuражazъ ръutatea, ва sъ imponuleze цара рumîneaskъ ku колонiĭ turчeшtĭ, ne лъkuitorii romъnĭ, чe era слъбiцĭ de tot, sъ'ĭ strъmute întp'алte пърцĭ але îmпъръцieĭ turчeшtĭ, шi în ast-fel de kip цара рumîneaskъ sъ înveteze de a maĭ fi stat de sine.

Duпъ чe черkъ Mihaĭ ku aveste miжloaче dulчĭ a ушura цара sa, шi duпъ чe възu kъ nu poate isпръві nimik, se turburъ ku duxul, dar kuражul luĭ nu слъбi. Nefeрiчipea цъriĭ era în birf, dar el nu se desnъdъжdui nimik. Îmпrotiviріле deterъ inimeĭ sale maĭ mult fok, шi sufletul sъu seînъlцъ la ideĭ marĭ. Înveпînd a алътura vreшea sa ku vremea trekutъ, îшi aduse a minte, kъ Romъniĭ poartъ intinъripea vekilor Romanĭ, каре ku mъripmea lor auînsпъimîntat шi au subжugat lumea, шi kъ stpeпeпoцiĭ lor numaĭ din nedpeпtatea vremilor шi a întîmплъrilor, din proasta lor konstituцie шi din слъbiчiunea kîrmuireĭ, au ажuns la stapea aчea tikъloasъ, în каре se aflъ tremurînd de glasul orĭ-kъruĭ Turk. Черчetînd maĭ deпapte aflъ, kъ Romînĭ în vremea în каре au fost poroчiцĭ sъ se kîrmuiaskъ de prinцĭ ku suflete marĭ, au uitat ku sînцеле lor sъ'шĭ aпere drepturile naцionalitъцiĭ, vetriле пъpinteшtĭ шi sfinteле Bisericilor але patrieĭ lor, birind armiĭ stpeine numeroase. Supe întъripea adevъrului avestuia гъsi în istopia Romъnilor maĭ multe foĭ пline de ast-fel de strъluчite isпръві, пline de laudъ în toatъ lumea, prin каре Romъniĭ au arътat, kъ шi eĭ sînt naцie, шi kъ au o patrie, pentru каре sînt datorĭ a se жertfi în vremile чele primeждioase pentru

fiinца eĭ, каре este ші a лор. Черчетînd маĭ кѹ de amърѹnтѹл se înkredinцъ, къ în времеа Sѹлтanілор Baiazet, Maxomet II ші Soлеĭman II, царa Pomîneaскъ s'a aflat în asemenea împreжѹрърĭ primeждioase, каре'ĭ ameninцa, къ ва fi înriцitъ de Tѹрчĭ; dap fiind Pomînii kîrmѹiцĭ de браце biteze ка але лѹĭ Mірчеа чел Бътрîn, Влad Цепеш ші Padѹл de ла Afѹmaцĭ, se îmбърбътаръ ка кѹ o пѹtere череаскъ, înfrѹntaръ armiile челе пѹmъроase але Tѹрчілор, ші prin fante de жертвірĭ eroiче isбѹtiръ ка sъ fakъ пе пѹtereа streinъ a respekta drepтѹріле лор, pentrѹ каре eĭ era хотърîцĭ a mѹri. În sfîrşit dobedi, къ Tѹрчії пе времеа a челор бірѹitorĭ пѹterniчĭ авеа веакѹріле челе eroiче але лор, eraînsѹflaцĭ кѹ алт dѹx, ші întreprindeріле лор se înkorѹna кѹ алте isпръвĭ порочіте, în време че akѹm se-dѹse floareа împъръцieĭ tѹрчештĭ; къ Sѹлтanії îmбръцішind o віацъ молешітъ, molівsiръ de aчeastъ слъбічѹne toatъ naцia tѹрчеаскъ, каре are пѹmaĭ tonѹл, dap nѹ ші пѹtereа din времіле trekѹte; къ pentrѹ aчeasta ворбesk întreprindeріле Tѹрчілор, kapi nѹ isбѹtesk tot d'aѹna în protiва алтор пѹterĭ marĭ;însfîrşit къ fріка de Tѹрчĭ, каре маĭ nainte înrozise Eѹropa пînъ ла mareа Atлantikъ, a nepit de mѹлт ші къ пѹmaĭ naцiile челе fръръ energie se tem de dînşiĭ.

Din кѹmпъnireа aчestop rîndirĭ se apinsъ simтimentѹл de patriotism în inima лѹĭ Mixaiĭ, ші dѹxѹл чел mare ал лѹĭ îl fъkѹ sъ хотъraскъ, къ, fiind къ nѹ este алт міжлок de mînтѹinцъ, saѹ чел пѹцin de ѹшѹrare de nenoрочіріле aчеле nenѹmъrate, че nepreкѹrmat se грътъdesk asѹпра църіі Pomîneştĭ din partea Tѹрчілор, Pomînii sъ ia armeле în mînъ, sъînчeapъ ръsboiѹ pentrѹ слобozenia лор, ші sъ nѹ în-

175 11.

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ "CAROL I"

veteze mînъ kînd, saŭ soapta îi va ажъta ka sъ iasъ bîrъitorî din лъnta aveasta sfîntъ, saŭ sъ se прънъdeaskъ kъ totъл, înгponîndъse dinnpreъnъ kъ слобozenia în venъша vetpелор ші a алтарелор natpieî лор. Proiektъл avesta mape ші îndpъsneц, ve ші'л fortъ Mihaiŭ în kanъл sъŭ, de ші se пъреа kъ este sъnъs ла greъtъцї marî; dap înfiinцareа лъї nъ se vedea a fi kъ nenъtinцъ. Mihaiŭ ştia, kъ nъmaî Pomînii sъî din цара Pomîneaskъ nъ vor nъtea цinea mълtъ vreme ви pъsboiŭ d-snъdъždъit kъ mareа Îmnъpъцie tъrveaskъ, ші kъ poate sъ verse sînцe mълt, fъr'a isnpъvi чева kъ folos învedepat nentpъ dînшії ші natpia лор; de aveea proiektъл sъŭ ші'л întemea ne ъnireа a maî mълtor цъrî creştine, kape цemea sъb жъгъл tъrvesk, sъfepind aveleaшї nenorochirî, ла kape era sъnъsъ ші цara Pomîneaskъ; ші kredea, kъ daka naцiile creştine dintr'aveле цъrî sъnъse saŭ vasale Порції Otomane, se vor înцeleцe îmnreъnъ ші se vor pidika de o datъ de maî mъlte пърцї nentpъ avela'шї sfîrşit al слобozenieî, xotъrîreа лор vea desnъdъždъitъ le va da nъterî ші mіжloave de a цinea pъsboiъл, mînъ kînd vor fi norochite ka sъ skape nentpъ tot d'aъna de desnotismъл tъrvesk.

În vremea în kape Mihaiŭ se afla kъ totъл absorbit de proiektъл sъŭ, de mіжloavele vele neanъpat trebъinvoase nentpъ înfiinцareа лъї, ші de vremea kînd ar trebъi sъ'л fakъ kъnoskъt ші sъ'л пъe în лъkrare, aflъ, kъ ші alцї prinцї creştinî din vechinъtatea цъrîî Pomîneştî xrъnesk, asemenea ka ші dinsъл, kъцete natpiotive nentpъ слобozenia цъrîlor лор.

Papa de ла Roma, kъ kъцetŭ de a dobîndi influinцъ în цъrile creştine, kape se afla sъb жъpisdikцia

Patriarhilor din Konstantinopol, înkъ de kînd aŭ intrat Tъrchii în Evropa shi prin konpinderile lor chele nesъţioase aŭ însnъimîntat lъmea, a fъkъt sъ ръsъne neînchetat glasъl sъŭ la ъrekile împъraţilor, krailor shi ale altor prinţi creshtinĭ. Elŭ îi îndemna nekontenit, ka sъ'shi ъneaskъ nъterile împrotiva achestor insnъimîntъtorĭ de lъme shi konprinzъtorĭ de ţъrĭ, shi sъ lъkreze împreunъ snre aĭ roni din Evropa, înkredinţîndъĭ, kъ Evropa nichĭ o datъ nъ va nъtea fi linishtitъ, nînъ kînd achestĭ fiĭ aĭ Skitieĭ shi ъrmъtorĭ aĭ Prooroklъĭ Mahomet, vor avea împъrъţie întemeiatъ în tr'acheastъ parte de lъme. Glasъl chel propovedъitor shi nъterpik al Papeĭ orĭ kъ nъ s'a asklъtat de toţĭ, orĭ kъ nъ s'a nъtъt forma o aliaţъ nъterpikъ de maĭ mъlţĭ stъpînitorĭ, din prichina disnъtelor religioase saŭ alte interesъrĭ partikъlare saŭ obshteshti ale kъrţilor stъpînitoare. Tъrchii, nestindъle nimik împrotivъ, ъrmarъ kъ statornichie sistema lor de konprinderĭ; dar Papa nichĭ o datъ n'a învetat a îndemna pe stъpînitorĭ ka sъ'shi întreţinţeze nъterile lor împrotiva achelor ръzъmashĭ aĭ creshtinъţъţiĭ, de shi fъrъ vre unŭ mare resъlatŭ.

În vremea acheasta, între Rъdolf Împъratъl Germanieĭ shi reţele Ъngarieĭ se ъrma înkъ ръsboie kъ Tъrchii pentrъ Ъngaria, kare chea maĭ mare parte era în stъpînirea lor. Armele lъĭ Rъdolf fiind porochite ka sъ dobîndeaskъ oare kare birъinţe asъpra Tъrchilor, Kliment VIII, Papa de la Roma, dъnъ simtimentele sale de a lъkra tot d'aъna snre folosъl creshtinъţъţiĭ, trimise pe Arhidiakonъl Korneliе de Nona la Sirismъnd Batorĭ prinţъl Transilvanieĭ, la Aaron prinţъl Moldavieĭ shi la Rъshĭ, ka sъ'ĭ îndemne a se pidika

împotiva Турчілор. Transilvania înkъ din zilele luĭ Ioan Zapolia kъzuse sub suzepenitatea Порцїї Otomane, plъtindu-ĭ un tribut ші fiind supusъ la toate капріціиле еї. Sirismund Batori, principul eĭ de akum, neputînd a maĭ supori pretenцiile челе непърцinite але Sultanilor ші semeцia чеа апъsъtoape a vezirilor, înkъ maĭ din ainte fъkuse proiekt, ка ші Mihaiŭ, de a luа арме în mînъ ка sъ skutъre жугул турческ d'asupra църії ші a patrieĭ sale. Se întemeea akum ші maĭ mult în хотърîреа sa, prin îndemnъріле Папеї, каре îĭ fъgъdui kъ va mişka maĭ multцї principцї creştinї supre a intra în аліанцъ împotiva Турчілор. De ші Transilvania avea traktaturĭ înkeiate ku Поарта, de ші чеа maĭ mare parte a senatorilor din Transilvania se-împotivea rîndirilor luĭ, Sirismund Batori se legъ ku журътînt пекълкат къ, орї каре îĭ va fi soarta, el este хотърît a ребела. Neodixnindu-se numaĭ pe învitъріле ші fъgъdueliле Папеї, trimise solї la Rudolf Împъratul Германієї ші реценле Унгарієї, fъkîndu-ĭ kunoskutъ хотърîреа sa. Rudolf, dunъ че îĭ luduъ kuцеtele ачеле patriotiче ші folositoape pentru creştinъtate, îl înkredinцъ, къ el din partea sa nu numaĭ nu va prekurma ръsboiul început ku Турчії, чі din toate puterile sale va ajuta întreprindereа creştinъtъцїї împotiva лор, dînd ші арме ші banї ачелор principцї, карі vor intra în soцietatea ачеea.

Dunъ înkredinцъріле ачestea, че le priimi de la Împъratul Германієї, Sirismund Batori alese doĭ oameni kredinчошї, пе Папгратіе Шенеї ші Ştefan Iожіка, ші îĭ trimise la Mihaiŭ principul църії Romîneştї, ші la Aaron principul Молдавієї, ка sъ le deskopere хотърîреа sa, ші sъ'ĭ îndemne ші pe dînşiĭ a ребела

împrotiva Тврчілор, връжташілор de обште аї пвте-лві крештіnesк, făкîndвле квnoskвt, къ ші Împъratвл Рвdolf este în alianца aчeasta, ші къ atît ел kît ші Împъratвл sînt rata aї ажвtopa ла întreprindepea a-чeasta mape. Afapъ de цapa Pomîneaskъ, Молдавіа ші Transilвania, маї epa ші алте пацїї, каре пвtea sъ pebeлeze ші sъ'шї вneaskъ пвtepiле лор кв але аліа-цїлор. Sirismвnd Batopi, ка sъ пв лase sъ treakъ вре o împpeжвpape folositoape nentpв sfîpшitвл aчел по-біл de a skъna крештінъtatea de sвб mîna Тврчілор, tpimise пе Георгіе Палатіч ла Sîpвї ші ла Бвлгарї, îndemnîndвї, ка ші еї sъ boieaskъ a коплвkpa ла a-чeastъ întreprindepe intepesъtoape nentpв toatъ kpe-штінъtatea, ші de ла каре atîpnъ ші kiap mîntвinца лор. Sîpвїї ші Бвлгарїї epa чеї din tîiв крештінї, каре dвnъ intpapea ші statopnîчipea Тврчілор în Eвpопа, къzвseръ sвб жвгвл лор чел греў. Пропвnepea лвї Sirismвnd Batopi o пріimipъ кв чea маї mape бвkвpie, ка o пpoopoчie bestitoape de dвлчea слобozenie, dвnъ каре sвsnina de маї mвлte beakвpї. Dвnъ чеînцe-леseръ, къ în soцietatea aчeasta sînt маї mвлцї пріцї крештінї, преквт ші пріцвл цъpїї Pomîneштї ші ал Молдавієї,înчeпвръ маї пе вртъ pъзboiвл împrotiva Тврчілор кв челе маї поpочite isnpъвї de бірвinцe; dap neвnipea, каре пръпъdeшte ші непоpочeшte îmnъ-pъцїї ші пацїї, бътînd dixonie întpe кънeteniile лор, aчeasta îї adвse маї пе вртъ пе тоцї ла пeipe, вътъ-mîndвle пв nвmaї intepesвpile лор, чі ші але аліацї-лор ші пъгвbind toatъ крештінъtatea.

Mixaiв, aflîndв dela Sirismвnd Batopi, къ este хотъpît ші ел a pebela împrotiva Порцїї, ші къ маї mвлцї пріцї крештінї se вnesk ла aчeasta вnpe a skъ-

ша de sub жугулă чел апъсъtор ал Турчілор; nu maĭ ţinu askuns проiектул съă, чі доbîndi кураж de a'l face кunoscut ші алtора. Кiemînd пе боерії съіîntр'-askunsă, ле deskpise stapea чea nesufeрitъîntрu каре se aflъ цара; леînшіръ sistema, че tурчії аă urmato ku statopnicie, кълкînd toate дрептуріле църії, în кît nu-маї dunъ nume поate a se zice къ аре administraţie naţionalъ; ле adose aminte de времіле маї din ainte, кînd, врînd Турчії a prefaче цара în пашалîк tурческ, se pidikaръ Romînii ku артеле, ші ku sînţele îшї а-пъраръ дрептуріле naţionalităţії ші але patrieĭ лор; ле арътъ, къ пентру a se mîntui saă a se ушура de капріціile Порцїї ші de ръstatea tурчеаскъ, nu este alt міжлок de кît съ iea iap артеле în mînъ, ші съ se ръsboeaskъ,înъ кînd saă вор doбîndi neatîrnareа цъ-рії, saă se вор прънъdi ku totul; în sfîrшită îїînkre-dinţъ, къ времеа aчeasta este чea маї întokmitъ пен-tru doбîndireа слобozenieĭ, fiind къ маї multe пътерї din маї multe църї sînt хотърîte a se pidika de o da-tъ împrotiva връжташілор крештінъţії. Kuвinteле aчestea, ku каре Міхаă tuna împrotiva апъзърії тур-чешті, tonul ku каре леînfţъţiшa ші în sfîrшit хотъ-рîреа sa чea biteazъ, електрizaръ пе боерії adunaţї; toţї se пътрunseръ de niшte simtimenteînalte, îшї kunoskuръ дрептуріле че aă de a'шї mîntui patria, ші datopiile челе sfinte de a se жертfi пентру dînsa, ші toţї ku un глас strigaръ: «съ iea артеле în mînъ, «ші съ nu ле пуе жos,înъ nu вор doбîndi mîntuinţa «църії ші пе a лорînsuшї, saă съ se kotrunеaskъ ku «totul murind dinnpreunъ ku слобozenia пентру каре «s'aă жертfit.» Хотърîреа aчeasta noбілъ ші vrednikъ de o naţie, че воеште a fi слободъ, se печетлуі ku un

жъръмînt sînt ші пекълкат. Noantea ачеea, în каре se съвîрші ачеastъ хотърîре mape, a ръmas a fi чеа maїînsemnatъ ші maї вреднікъ de цinepea de minte a Pomînilopъ. Minъtъл ачеля, în каре din гъріле tъtъpop ръзъnъ zîчepea «жърът» a fost ъnъл din челе maї fрътoase, че not Pomînii съ nъmepe în віаца politikъ a лор. Nічї o datъ боерії църії n'aъ арътat ъnipe de simtimente maїînalte, ші нічї o datъ n'aъ dat лъmії къ кіп maї stрълъчit съînцелеагъ, къ sînt naцie ші къ aъ natpie. Fieшte каре din tpînшії, каре aъ лъat naptea ла хотърîреа ачеasta mape, se кредеаînsъflецit къ o nъtepe noъъ ші se sokotea stръmъtat în eроъ пебіръit; ne fръntea fieш-къръia epa zъгръвітъ sepiozitatea хотърîреї ачелії марї, ші din гъріле tъtъpop nъ se aъzea алт къвînt de кît «съ mspim nentps natpie ші леце.»

Крединца ші dparoстea, че боерії din naptea naцієї арътаръ лъї Міхаіъ къ прілежъл ачеsta; simtimenteле челе побіле ші хотърîреа лор чеа ероікъ, че ле adъseръ ne алтаръл natpieї, гъкъръ mълцъtіреа лъї чеа maї desъвîршit: ачеasta dopea ел din tot sъflетъл, ші ачеasta nъmaї nъtea съ'ї odixneaскъ inima лъї чеа mape.Înкрединцat desnpe dъxъл de слобozenie чеînsъflецеа ne naцia sa, sokoti съ nъ піарzъ нічї ъn minъt din вретеа ачеea, че i se пъреа чеа maї skъmnъ, snpe a nъne în лъкраре проіектъл de mîntъіреа църії ші a natpieї зале, nentpъ каре toate конглъssia.Înграбъ dъnъ хотърîреа, че a гъкъtînnpeъnъ къ боерії съї, tpimise nъmaї de кît în Transilвania ne Клъчеръл Padъл Бъzeskъ, ка съînкрединцеze ne Sirismъnd Batopi desnpe simtimenteле, de каре este nътрънsъîntpeагъ цара Pomîneaскъ; съ ворбеaскъ maї ne ларг

asъпра проектълъ de pidikare împrotiva Търчілор, ші tot de o datъ съ пропъе a se adъna ъп конгрез ла ъп лок хотърît, ъnde între прінцій крештінї саї плепипотенцій лор, съ seînkee o легътъръ sfîntъ, къ вор ръmînea кредінчіошї аліанцеї, къ вор întребъінца toate міжлоачеле, че ле вор fi прін пътінцъ, ші къ пъ вор пъне артеле жос, пînъ пъ вор ръсбъна крештінъtatea. Къ toate къ Sirismъnd Баторі tpimisese маї din ainte солї ла Аарон прінцъл Молдавієї, ка съ'л îndemne a se pidika împrotiva Търчілор, ші къ toate къ прiimise de ла dînsълînkredinцareа чеа маї sirъръ, къ stareа ачеа tikълоасъ ла каре Търчії аъ adъs Молдавіа, ші пе каре вор съ о маїînъsnreaskъ къ време, дака пъ ле ва sta nimini împrotivъ, îl хотъраште ші пе dînsъл a лъа артеле în mînъ; dap Mixaiъ sokoti de къвіінцъ a tpimite ші din naptea sa пе Stolnikъл Stpoe Бъzeskъл, ка съ'л îndemne a se цinea de хотърîреа че a fъкъt, ші съ'ї apate trebъінца пентръ adъnareа ъnъї конгres.

Орї кît de пе таїнъ s'aъ ъrmat солїіле ачestea între прінцій крештінї, ші орї кît de пе sъbt aзкъns s'aъ fъкъt ворбіреа între dinшії, s'aъ гъsit вінzъторї, карі, dъnъ че aгларъ проіектъл, îl fъкъръ къnoskъt Bezirълъї Sinan, каре пе ачеа време se aгла къ esnediцia de ръsboiъ în Ъngaріа,înkredinцîndълъ, къ Mixaiъ trakteazъ къ прінцій крештінї snpe a se pidika împreъnъ, ка съ skъtъре жъгъл Otoman. Nъ fъ къ greъ лъї Sinan a krede, къînчепътор ал ачestъї проіект este Mixaiъ; de ачеea прінтр'ъn tpimisъ îї fъкъ къnoskъt, къ de пъ se ва astîmпъра ші de пъ se ва лъsa de проіектъл съъ, dъnъ isnръвіреа къ паче a ръsboiълъї din Ъngaріа, ва veni în цара Romîneaskъ, ва штерце toatъ ъmbra de

neatîpnape че о маї авеа, ші о ва пребаче întp'ынъ пашалїк тырческ. Ворбеле ачесте бынцерътоаре але Bezipылы Sinan, пъînsnъїmîntaръ nimik inima лыї Міхаїй; asemenea пъ'ї злъбі кыражыл нічї bestea ачеа tpistъ, че о пріimi tot кат пе atынчї din Унгарія, къ артеле лыї Рыдолф аъînчепыт a fi непорочіте în ръзбоїыл кы Тырчії, ші къ четатеа Іаырінъ, каре se sokotea de кеіе a Унгарієї ші de поартъ кътре Віена ші Церманіеа, ынде вреа зъ пътрынзъ Сылтаніі din Konstantinopoл, а къзыт în mîїніле лыї Sinan. Гонind кы statopnічіе проіектыл зъ ші інкредінцареа sa, че a dat лыї Sirismынd ші лыї Аарон. гръбеа кы перъбдаре sfîpшітыл soлiілор ші adынареа конгресылыї.

În sfîpшіт, дынъ atîtea ворбе skimbate, veni ын пленіпотент din Transilвania din partea лыї Sirismынd, ші алтыл din Молдавіа din partea лыї Аарон, supe a ціпеа конгресыл în Бъкърешті. Întpe пленіпотенціі ачештіа ші întpe Міхаїй, se інкеіе ла 5 Noeмвріе 1594 о аліанцъ formaлъ, пе temeie statopnіче, în interesыл крештінъцъціі ші ал слобозеніеї націілор, каре цетеа зыб жугыл Otoman. Прін аліанца ачеаста, пентры каре кіте треле пърціле eraînssfлate de simtimente noбіле, se легаръ кіте treї прінціі a лыа артеле în mînъ, a se лынта кы бърбъціе ші търіе împrotiва Тырчілор, a fi кредінчіоші ыныл алтыеа nînъ în sfîpшіт, a se ажыта ыныл пе алтыл кы міжлоачеле кывіічіоase ші каре ле ва sta прін пытінцъ ші ла вретеа кînd ва чере требынца, ші a пъînчета кы ръзбоїылъ че'л вор deskide, nînъ кînd пъ вор fi порочіцї ка зъ ръзбыне църіле лор челе mылт пекъжіте, ші nînъ кînd пъ'шї вор dobîndi neatîpnapea de toatъ influынца Тырчеаскъ. Ачеастъ ынipe de кынете ші de хотърîрї de a лыкра

împreунъ пентрѹ ѹн sfîrшit sfînt, se печетлѹі кѹ жѹръminte de кîte треле пърціле.

Аліанца чеа dopitъ seînkeie, pidikareа se хотърî; dapînчепѹтѹл еї требѹіа съ seînsemneze пpintp'o fantъ, каре съ dobedeaskъ, къ este рѹптъ toatъînкліnareа de sѹнѹнере кътре Поарта Otomanъ, ла каре ажѹnsese Прінцінателе крештіне. Aчеasta требѹіа съ se sъвîршеaskъ гъръ зъбавъ, fiind къ времеа era skѹmnъ ші nѹ sѹfereа nічі o întîrziere. Dѹnъ o кібzѹіре între пленinotенцї se хотърî, ка în цара Romîneaskъ ші în Молдавіа съ se formeze ѹн комплот, ші întp'o zi ла 13 Noeтвріе съ se отоare тоцї Тѹрчії din Бѹкѹрештї ші din Іашї; ші în astfel de кіп fanta aчеasta sînцероaзъ, пе каре o desвinовъцеа sѹferiріле Прінцінателор ші іѹвіреа de ръзеѹнаре пентрѹ непорочіріле че ле-аѹ прічінѹіт Тѹрчії, съ fie semnѹл de pidikare, dѹnъ каре съ ѹрмеze Прінцїї dѹnъ кѹm її ваînвъца времеа ші îmпрежѹръріле.

Întorkîndѹ-se îndърът пленinotentѹлѹ Transilваnieї, ка съ fakъ кѹnoskѹte лѹї Sirismѹnd хотърîріле аліанцїї ші съ'лînвite a tpimite ажѹторѹлѹ гъгъdѹit amîndѹpop Прінцілор, Sirismѹnd se гръві a tpimite лѹї Міхаіѹ doї Цеnералї Ѹнгѹрі: пе Міхаіѹ Хорват ші пе Штefan Бекеш кѹ 2000 oameni. Dap Міхаіѹ nînъ a nѹ sosi ажѹторѹлѹ aчеsta лѹкра snpe a infiinца комплотѹл ачел sînцерos, лѹînd toate мъзѹріле кѹвіinчioase пентрѹ aчеasta. Netemereа ші neînгріжіреа Тѹрчілор din Бѹкѹрештї ші din tot Прінцінатѹл era atît de mare, în кît Міхаіѹ nѹtѹ a fаче toatъ прегътіреа fър'a simці saѹ fър'a бънѹі че-ва вре ѹн Тѹрк. Aflîndѹ-se тоцї Тѹрчії în dopmitareа aчеasta adinкъ, Міхаіѹ nѹ se sfii nimікѹ a кіеша ла каsa Bistierѹлѹї Dan, atît пе креditорії съї дела Konstantinopol ші Adpianopol,

кît ші пе алцї Тврчї тъзъторї кв лъкзинца în ораш, заз двпъ întîmпларе веницї атвнчї двпе аfаръ. Пе чеї d'întîiз îi кіемъ кв кввînt ца зъ ле плъteaскъ datopiile, че авеа а лва de la dînsвлз; пе чеіа-лалцї звв deosebite кввinte. Двпъ че venіръ Тврчїї ла локвл пвmit ші se stpînseръ звmъ mape, Міхаіз гър'а маї піерде време, pidікъ în пвmеле Domnвлвї steaгвл слобозеніеї пентрв desporіреа църії de звв жвгвл Otoman, ші пентрв mîntвinца челор sfinte але еї; порвнчі ка de патрв пърцї зъ se dea fokз кврцїї ші касії вnde era Тврчїї adвnaцї; зъ se слобоazъ пеконтенітз asвnpa лор твнвріле, кв каре а îngріжіт зъ se îmnresoape квртеа ші каса; іар ел în frвntea боерілорînartaцї ші a soldaцілор,înквръжіndв'ї кв гвра ші îmbървтїndв'ї кв fanta, se арвнкъ asвnpa ачелор Тврчїînsnъїmîntaцї de вілвътаіа fokвлвї, de вввітвл ші пвstiiріле твнврілор ші de глаsвл чел stpігътор de ръзвнape ал попвлвлвї. Мъчелъріа a fost гроzавъ. Fokвл, твнвріле, îmвълтъшеала, dap маї кв seamъ saвіа лвї Міхаіз, а боерілор ші a soldaцілор зъї, аз гъквт omop mape; 2000 Тврчї se omopîръ; Міхаіз піердв пвцінтеї dintp'аї зъї; Stoлніквл Stpoe Бвzeskвл se ръні la mîna stîngъ.

Кв прілежвл ачеstaînsвflъ Міхаіз în Pomînії зъї simtimentвл de слобозеніе, ші îiînвъцъ квm trebвe зъ поарте арте пентрв апърареа ші mîntвinца patpieї лор. Боерії, вртъторї пildeї чеї stpълвчіте a прінцвлвї лорînчinseръ зъвіле ші prin fante epoiче se арътаръ вреднічї de patpia лор; чеі-лалцї soldaцї Pomînїînквражацї de Прінцвл лор ші de боерї, se întpekвръ а'шї арята вітежіа în окії маї marілор лор: dap patpia пв era квръцатъ toatъ de връжташї, de кît пвmaї ораш вл Бвкврештї. Оторвл de Тврчї че se гъкв ачі a

fost numaĭ un înveneut ші un semn ка съ se pidiче toatъ цара. Гласul luĭ Міхаіў ръсunъ пînъ ла marginile челе маї depărtate але църіі, ші toцї ку мік ку mare se pidikaръ ка съ o ръсbune pentru luminile eĭ dureрї, че lă-a sufepit. Мъчелъріа aceasta, în limbul ші latul църіі, a fost ші маї грозавъ de kît чеа din Бъкурешцї. Върsapea de sînge n'a învetat, пînъ kînd n'a маї ръmas nicĭ un nicior de Турк пе пъmîntul Principatuluĭ; numinteĭ numaĭ аў putut fi порочицї съ скапе de mîinile челе furioase але Romînilorînviершunaцї, ші ажunгînd ла Dunъre, съ treakъ din-коло ка съ'шї mîntuiaskъ viaцa. Kaзеле, авереа nemішкъtoape ші mішкъtoape але Турчілор, se жefuiръ de trupele luĭ Міхаіў ші але luĭ Sirismund Batori, kape aпukaръ съ soseaskъ în vremea, în kape se omora saў se гonea Турчіі din Principat. Aceste пръzї аў fost o desпъгuбire neînsemnъtoape de ръпіріле ші жefuіріле, prin kape Турчіі fъkuseръ маї nainte съ цine toatъ suflarea din царъ.

Aceasta eînceputul pidikъріі de akum a църіі Romînesцї supre a'шї dobîndi neatîrnarea; aceasta e пunerea în lucrare a proiectuluĭ, че de multîl konsese Міхаіў în kapul sъў; aceasta e podul чел d'întîiў al aliaнціі creшtine, dunъ kape se aшtenta алеле маї îmbilшuгate, ші kape n'аў înшelat nъdeждea obшteaskъ. Norocul se vedea a întovъroші armele Romînesцї; ші de aceea nimini nu se îndoia despre isпръviле челе маї norocite. Aceasta aша trebuia съ fie; nentru kъ prin pidikarea acea sînцeroasъ se puse toatъînklinarea църіі Romînesцї ku Poarta Otomanъ; în locul prietешuгuluĭ se întemeie o vръжtъшie neîmпъkatъ; mînia Турчілор era neasemъnatъ ші nu

se maĭ nъtea îmblînzi; aша dap цара Pomîneaskъ nъmaĭ kъ arme порокоase treбъia sъ se aпere, ші nъmaĭ prin eperцia sa nъtea sъ'шї asirъreze ъn віitor maĭ бъn, пе kare îl dopea toцї Pomînії. Nъdeждea în Dъmnezeй, sъflетълй чел mare al лъї Mihaiй, бърбъцia Pomînilor ші kredinцa аліацілор, era o kezъшъire sirъръ, къ întrepindepea aчeasta se-ваînkorъna kъ чел maĭ ferічіt sfîrшit în kontra îmпъръції чеї пъterніче a Tъrчілор.

Цара se kъръцise akъm de Tъrчї, ші dъnъ pidikareа greъtъції чеї aпъzъtoare a лор,înчeпъ a ръzъfla ъn aerй de слobozenie dopit de mълtъ vreme; dap артеле Pomînilor nъ treбъia sъ se търцineaskъ aчі; четъціле dъne malъл stînr al Dъnъrії era neatinse ші în mîїniле Tъrчілор. Mihaiй штiind a se folosi de чел d'intîiй порок al артелор sale, ші kъnoskînd, къ біръinцa чea maĭ stрълъчітъ este a шti sъ se foloseaskъ de біръinцъ, порніînграбъ kъ trъпеле sale ші kъ Transilvaneпії asъпra Цiърцiълъї. Nъvъlіреа asъпra aчestъї oрашй a fost atît de iste, în kît, fър'a întîmпina vre oîmпrotiвire, îl konpinse nъmaĭ de kît. Dъnъ чe Mihaiй treкъ prin askъцitълй saвieĭ tot чe îї eші înainte, ші dъnъ чe жefъi orї чe nъtъ gъsi întpînsълй, îї dete fokй. Planъл лъї era ka sъ konpinzъ ші чetatea, în kare se afla garnizonъ Tъrчeaskъ ші în kare skъпase kъ fъgalъkъitorії din oраш; dap fiindй kъ aчeasta era întъritъ бine ші nъ se nъtea лъa înграбъ, fър'a o цinea maĭ mълtъ vreme înkъnцiъratъ, ші fiind kъ vremea erпії era iste ші nъ'ї da nічї o înлesnipe spre a o konpinde, лъsъ înkъnцiъrapea пentrъ alтъ vreme maĭ întokmitъ ші se întoapse ла Bъkъreшtї ka sъ erneze.

Bestea despre pidikareа лъї Mihaiй îmпrotiва

Порцій se făкъ кънoскътъ în грабъ în toatъ цара търчеаскъ; оторъл atîtop Търчї din цара Pomîneaskъ o adeverі, ші скъпареа neste Dъпъре a ачелора пе карі пъ'і a пътът ажъпце sabia лъї Міхаіъ, o împrъştie în toate пърціле. Поарта sokoti de къвіінцъ a лъа мъsърї пентръ ачеasta; ші пînъ a пъ черка прін ръзboіъ ка sъ adъкъ ла аскултаре цара Pomîneaskъ, întrebъінцъ алт міжлок віклеan, ка sъ пъе mîna пе Міхаіъ,înчепъторъл тътъror пенорочірілор пентръ Търчї.

Авіа se întopsese Міхаіъ de ла інкъпцірареа четъцій Ціърцілъї, авіа îşi aşezase трънеле în лагър апроапе de Бъкърешті întp'o poziţie foarte бъпъ, sepomeni fărъ beste, къ bine în цара Pomîneaskъ ъп Kadileskep, Emip din neamъл пророкълъї Maxomet, a doa persoanъ dъпъ Mъfti, къ 2000 Търчї din чеа маї бъпъ oştire Търчеаскъ ші къ Snaxii. Ачеsta se făцърпічі ка кът п'ар şti nimik desupe pidikareа лъї Міхаіъ împrotiva Порцій, ка кът п'ар fi înţeles nimik desupe челе че a sъвîрşit ел пînъ ла вретеа ачеasta. Intръ în цара Pomîneaskъ liniştit şi fărъ'a face чел маї мік ръъ лъкъitorілор; пе ъnde trecea ел пъ se simţea nimik, şi zicea, къ bine în цара Pomîneaskъ ка sъ epneze.

Къ toatъ intrareа чеа пачпікъ şi fărъ sromot de арте a Emipълъї, попълъл se supie, făkîndъ'şi feлърімї de пъреріі tpiste, пе каре пъмаї mîna чеа biteazъ a лъї Міхаіъ пътеа sъ ле împrъştie. Міхаіъ dъпъ че înţelese desupe venipea ачестъї Emip, sokoti sъ пъ întrepinzъ nimik de o кам datъ împrotiva лъї. Мърцінindъse a'i iskodi toate mişkъріле, îl лъsъ în паче, vpind sъ vazъ че are de rînd sъ fakъ. Emipъл dъпъ че intръ în Бъкърешті şi printp'ъп tpimis ал sъъ făkъ

кънoскътъ лъї Міхаїй воінца sa de a ерна ачі, черъ de ла dînsъл ън dap de 10,000 галбенї ші toate треъъінчоаселе пентръ оштіреа sa; каре se ашезъ în кварціре. Міхаїй пътръnzînd къцетеле челе віклене а ле ґъцърнічіеї Емірълъї, se слъжі ші ел къ чеа маї мештешъцітъ ґъцърнічіе; ші ка съ'л прінzъ маї біне în лацъріле сале, пъ se арътъ îndъръtnік ла череріле лъї; îї ґъгъdъі, къ ва îmплini tot че se черe de ла dînsъл; къ ън къвînt se пъртъ къ dînsъл ка къ о персоанъînaлтъ, арътînd toatъ credinца ші sъпъпереа кътре Поарта Otomanъ. Емірълъ възъ къ ачest жок поate съ ціе мълтъ време ґръ'а'шї isпръві елъ venірea sa къ ґолоs; плекъ de ла палатъл съъ къ 1000 din солдацїї съї, ка съ меаргъ ла палатъл лъї Міхаїй спре а'ї ґаче în персоанъ о візітъ de онoape; dap інтр'адевър ка съ'шї пъе мїїніле пе dînsъл. Міхаїй кънoскînd планъл Емірълъї, п'аштептъ sosірea лъї, чі плекъ ла лагърял съъ. Емірълъї îї пъръ ръъ, къ'ї скъпъ прілежъл ачеsta ші trimise ла Міхаїй în лагър ка съ'л întребе, че прічінъ аре de ціне ші хрънеште atîta оштіре în време de паче? Міхаїй ръsпъnsе ґъцърнічіеї Емірълъї къ asemenea ґъцърнічіе, къ а авът треъъінцъ de a se апъра de ън оаре каре Петръ, ґій ал ґостълъї прінц Алексandръ, каре вреа съ'л добоаре din скъъn; къ къ adевърat акъm, dъnъ че 'шї a dobîndit сіґъранца, п'аре треъъінцъ de mînъ armatъ; dap fiind къ п'аре банї ка съ о плъteaскъ, este silit съ о ціе, mînъ кînd ва fi în stape de aї плъті че îї este datop, ші атъnчі съ о слобоazъ. Емірълъ se ґъцърнічі къ credе, ші порънчind лъї Міхаїй ка съ слобоazъ оштіреа, fiind къ este спре грeъtatea църіі, îї ґъгъdъі къ ан dimineaца biitoare îї ва trimite ъn бътоїй къ аърй-

Міхаіș арътъ Емірулуі, къ пріимеще ку букуріе пропунереа луі, ші къ îndatъ че va пріими banii, va плъті лефіле оштіреі ші o va слобozi. Емірул sokotea къ'ші a жукat рола ку destulъ istečiune, ші къ Міхаіș va fi atît de simplu, ka sъ dea drum оштіреі, ші fъръ пazъ ші desapmat se va da în mîîniле Търчілор. Dap Міхаіș nînъ a nu sosi zioa biitoape, порні noantea din лагър o парте din чеа маі бунъ оштіре din Transilvania, порунінду'і, ka sъ se апропіе de ораш desupre partea ачеea unde era Търчії în кварtipă, sъ dea foк каселор ші sъ копрінzъ улицеле. În nuterea попції, пе kînd dormea toцї se deштентаръ Търчії інкунцїрацї de toate пърцїле de foк,însnъїmîntaцї de глаsul чел ръsunъtor al популуі ші гоніцї de sabiile soldaцілор луі Міхаіș. Інгроziцї de mъріmea прімеждії, sъріръ din patuріле лор жумътате імбръкацї, ші prin foк ші отор алергаръ la palatul Емірулуі; dap aічї інтîмпінаръ прімеждіе ші маі mare; aічї її аштента Міхаіș ku чea-лалтъ parte din оштіре. Se інчепу o luptъ desnъдъждуітъ; Търчії boia sъ'шї fakъ drum, sъ пътрunzъ la palat, sъ mîntuiaskъ пе кънетенія лор, ші sъ bazъ імпрешунъ чеea че trebuia sъ fakъ în імпрежурареа ачеasta прімеждіоasъ пентру toцї aї лор. Міхаіș опрінduле пъвала, пе каре o іуцеаînsnъїmîntareа лор, її supріжіні ku arme іуцї, în kît nu numaї nu nuтръ a se strekura nîntre soldaції Romînї ші a ажунце unde dopea eї; чі se оторîръ toцї nînъ la unul. Інтр'ачееашї време Міхаіș порунчіse, ka sъ se fakъ пъвъліре ші asupra palatuluі, че se întъріse de Емірул, ші каре акум se гъsрі de tunuріле Romîneштї. Емірул se възu de o datъ імпресурат fъръ beste de toate пърцїле, пъръsit de tot ажуторул ші fъръ пъdeжde de

а зкъпа кз віеацъ din міїніле Romînilor челорînвіерзшзпацї; арзпкъ пе fepeastpъ banї ші алте лзкрзрї de але зале, sokotind къ кз ачеasta ваînтъріта оape-кзт лъкomia Romînilor ші a Transilвaneнilор, ші în времеа, în каре ачештіа se вор îndeletnicі кз adзnapea ші stpînцepea a челор лзкрзрї, ел ва пзtea гъsi вре зп міжлок de скъпаре. Mixaiз îmбъpбъtînd пе soldaції зъї, ка зъ пз піарзъ времеа adзnînd banії ші лзкрзріле, каре dзnъ кзръцірea Tзpчilор вор fi прada лор, amepinца ші кз sabia челор че пз воіа зъ askзлte. În sfîpшit Emipзл, dзnъ че кз міжлокзл ачеsta пз пзtзînшела прівігіерea лзї Mixaiз ші a'шї faче dpзmз de скъпаре, fъгъdзі o sзmъ mape de banїînsзшї лзї Mixaiз пentpз віаца sa ші a челор-лалцї Tзpчї аї зъї. Dap аічі пз se лзкра пentpз banї; чі пentpз despoбірea цъpії ші апъpapea dpentзpілор еї челор скзтпе. Mixaiз порзпчі ка fъpъ мілъ зъ se omoape тоцї Tзpчії пînъ ла зпзл; ші пз se odixni, пînъ кînd fokзл пз ia skos пе тоцї ла івеалъ din локзріле зnde se askзnsese, ші пînъ кînd n'a кзръцit Бзкзрештії de dînшії. Прada че s'a fъкзt, dзnъ isnpъвірea ачештії лзnte sînцepoase, a fost mape; Mixaiз пentpз ръsплътірea ostenelілор soldaцілор ші пentpз маї мзлтъînкзражаре a лор, o îmnъpцi de o notpівъ întpe Romînii зъї ші întpe Transilвaneнї.

Прin пaza чea stpaшnікъ, че a întpeбзinцat, Mixaiз se fepi de кзрsa че вреа Emipзл a'ї întinde ка зъ'л прinzъ; пъstpъ sînцеле чел скзтп ал soldaцілор зъї пentpз алте întîmплърї маї греле, невpînd a'ї întpeбзinца în бътъліе fopmaлъ îmnpotiва Tзpчілор; dap foloзл чел маї mape a fost, къ a mîntзit цapa de nenopочіріле ачеле tpiste, че o ap fi коплешіт, dака ap

fi isbstit planul Turkului supre a dobîndi capul lui, în care se ръzima viitorul цării, ші къ пе soldaції sui îi aцері supre ръsboiŭ. Ка un цenepal mare, ші iind a preцui пuтereа ачelui fokŭ ръsboinik, че se aupinse în soldaцї, ші ка natpiot пuрtînd în inima sa isbîpea de ръsbunareа цării sale ші simtimentul de slobozenia ei, пu лъsъ sъ se stingъ ачel fokŭ sfînt. Dака o datъ a xotъpît a arunka жugul Otoman ші a se ръsboi пentru anърareа drepturilor челор neînstpeinate але цării, ші dака prin kîte-ва fante nînъ akum ші'a dat пе faцъ simtimentele sale ші a înчepuт връжmъшiile ku Poarta Otomanъ, пu пuтea a se odixni ші a autenta, nînъ kînd Turчії ku пuтere mare vor пъvъli în цara Pomîneaskъ. El trebuia a se folosi de îmпрежuрърї: prin lovirї dese ші iuцї, prin bъtălії partikulare, prin stpikare ші ruinare de четъцї, trebuia sъ slъbeaskъ пuтereа Turчilor, sъ le dea dovezї înbedepate desupre xotъpîreа sa пentru prichina чea sfîntъ a natpieї sale, къria 'ia ръmas înkinat în tot kursul viеції ші al isupръvilor sale, ші kare nobileazъ karakterul luї чel mare.

Duпъ че se pidikъ d'asupra цării grija de Emirul ші de Turчії luї, Mihaiŭ xotъpî a întreupinde o esnediцiune neste Duпъре, ші anume asupra Xîpsovії ші Silistrії. De ші era timpul чel maї asupru al ernii ші vremea чea maї greа; dap fiind kъ Duпъreа era înrieцatъ, ші întîmplareа ачeasta ї̆ înlesnea trecereа în Bulgaria fъръ nічі o osteneaлъ, xotъpî a se folosi de îmпрежuрareа ачeasta. Fъkînd pregъtirile kuviinчioase, trimise înainte ku o parte din oштirї пе Albert Kiralї, колонелul trupelor Transilvane, ka sъ isbeaskъ Orashul de Flочї, че era în drum ші sъ

înlesneaskъ маршъл армієї чеї марі. Алберт Кіралі авіа ажъnse ла локъл порънчіт, ші ла чеа d'întîiъ пъвъліре че а ſъкът, копрinse Орашъл ла 10 Декетвріе 1594, ші dъnъ че îл жеſъі, îl dete прадъ ſокълъї; четатеаînsъ Хîрsова о лъsъ неатinsъ; пентръ къ nъ авеа нічі міжлок de a stърsі пентръ a o копрinde, нічі прегътіріле трebъінчіоase пентръ ръsboire de четъцї. — În ърта лъї Алберт Кіралі ші a isпръвії лъї sosi ші Міхаіъ къ армія чеа маре; хотърîsъ треакъ Dъnъреа dinколо sпре a înainta кътре Хîрsова; dар ла малъл dinколо îl întîmпinъ o тръnъ de 7000 Търчі, комnъs din гарnizona четъцїї ші алцї Търчї din Българіа, пе карі soapta Орашълъї de Блочї її pidikъ în нічіоаре ші її adъnъ sпре апъраreа четъцїї. Міхаіъînчепъ ловіреа пе гіаца Dъnърії къ toatъ ізцеала; бътъліа a fost foapte sînцeроasъ, пентръ къ ші пе Міхаіъ 'ла kostisit пієрdереа a мълцї din soldaцїї sъї; къ toate ачestea, isбъті în sfîршit sпре a sпарце оштіреа Търчеаскъ, sпре a o îmпръштіа ші sпре a o бірsі desъвîршit. Акът înaintъ кътре Хîрsова ſъръ темере de вре o îmпротівіре; ла 1 Іанъаріе 1595 пъвълі asъпра еї, o копрinse, o жеſъі, ші її dete ſокъ маї пе ъртъ, dъnъ кът a ſъкътъ ші пînъ акът къ челе-лалте ораше Търчешті, каре аъ къzът în мîiпіле лъї. Остепеліле, че s'аъ жертfit пентръînfрînцереа ші бірsінца Търчілор ші ръsboireа ачestop doъ ораше, a орашълъї de Блочї ші a Хîрsовії, s'аъ ръsплътіт къ îmбіелшъгаре. Ачeste ораше, fiind пегъцetoaре, ера богате. Прада ші жаfъріле, че s'аъ dobîndit în банї, скъле, хаїне ші алте лъкрърі, аъ fost марі: армієа întреагъ a fost silitъ a трече Dъnъреа în цара Romîneaskъ ші a se deskърка de грeътъціле, че пърта къ sine. Міхаіъ

întorkîndu-se iar neste Dunăre în Bulgaria cu soldații săi cei înrîmfați de bîrbințe și de prăzi, croi drumul către Silistra, ca, su răsboiaskă și cetatea aceasta. Pașa de aici era înștiințat de întîmplarea orașului de Florești a Xîrsovii, și era pregătit pentru lovirea ce îl aștepta; de aceea luă toate mușurile de apărare și de împotivire. Dar înzadar; Mihaiu îl birui și pe uskat și pe giana Dunării, și fîkîndu'și drum, intră în Silistra, fîku și cu cetatea aceasta cum a urmat cu cele-lalte, o dete prădării și jafurilor soldaților, și mai pe urmă o strîkă. Jafurile din cetatea aceasta au adăogat la cele ce se fîkuseră mînă acum de către soldați; și Mihaiu, sokotindu'și de isprăvit esnedinia, se întoarse îndărăt neste Dunăre încărcat de birințe și plin de prăzi, ca să se odihnească, mînă kînd întîmplarea 'la kiemat la alte triumfări mai mari.

Bestea desnre isprăvile acestea ajunseră la Konstantinopol. Poarta Otomană nu'și putea înkipui dintr'untiiu, că Mihaiu va avea curaj de a ginea răsvrătirea mai multă vreme, și de a întreprinde vrăjmășii mari împotiva împărăției Turcești; dar lucrările lui cele porokoase, ce le a săvîrșit mînă acum, deteră o dovadă luminoasă de hotărîrea lui. Oștirul Turcilor din Bucureștii și din toată țara Romîneascăă la înștiințat răsvrătirei, rămăsese nerăsplătit; soarta cea tristă a Emirului și a Turcilor lui cerea răsbunare; prăpădenia Cîrțilui, a orașului de Florești, a Xîrsovii și a Silistrii, ne care Mihaiu le a trecut prin foc, nu se putea erta nici o dată. Sultanul Amurat III început a se rîndi mai serios desnre aceste înaintări îndrăsneațe a le lui Mihaiu, mai cu

seamъ kînd ръзboiвл în Унгариа se врта кв некопtenipe; вірвінцеле лві Міхаіў din паrtea aчeasta ші але Імпъратвлві Рвдолф din чеea-лалтъ паrte, її прічінвіа гріжі неodixniloape. Ка съ злъbeaскъ пе Міхаіў, ші съ'ї tae toatъ пъdeждea de ажвtop ші supiжinipe din паrtea Унгаріеї, хотърî съ поарте ръзboiвл de аколо кв маї мвлтъ іуцеалъ, съ свпве Унгаріа маї інграбъ, ші маї пе вртъ съ nedeuseaскъ пе Міхаіў, пентрв індрънеала лві чеа semeацъ de a арвпка жвгвл Тврческ ші de a pidika арте імпротіва імпъръціеї Otomane. Планвл aчesta era фрвmos în sokoteala лві; dap era свпвs ла грехіъцї марі. Кв toate інаінтъріле че фъквse нînъ аквm армія Тврчеаскъ în Унгаріа, цара aчeasta nв se пвtea свпвne desъвîршit, дака цара Pomîneaскъ, Молдавіа ші Transilвania, era ръзврътite імпротіва Порцїї Otomane, ші nв era deskise ка nimte келаре, din каре съ se скоацъ toate челе требвінчоase пентрв храна ші індествлареа армієї Тврчештї din Унгаріа. Ниеdiчіле aчeстea че ле інтімпінъ Свлтанвл Амврат în інкінвіреа планвлві съв, її скімбаръ хотърîреа. Se sokoti a лові пе Міхаіў маї інаінте de a аштента сфîршітвл ръзboiвлві din Унгаріа, a свпвne цара Pomîneaскъ, a face asemenea ші кв челе-лалте доъ Прінцінате, Молдавіа ші Transilвania, ші dвпъ aчeea a'шї конченtra toate пвtеріле пентрв свбжвгареа Унгаріеї. Supe aчest сфîршіт tpimise o армie mape свб команда лві Мвstafa Паша ка съ пъвълеаскъ în цара Pomîneaскъ; asemenea порвнчі ші лві Гереі, Ханвлві тътърск de ла Крîm, ка кв 30,000 оштіре съ інтре ші ел ші съ ажвte лвкръріле лві Мвstafa. Ка сігвр desupe вртъріле челе порочіте але aчeстop доъ армії марі, ле інкредінцъ ші пе вн Bordan, фіў ал

лъ Іанкъл fostълъ прінц în Молдавіа, ка dъпъ че вор вірві пе Міхаіъ ші вор събжъга цара Romîneaskъ, adъkîndъ-o iap ла stapea sa de atîpnape, în каре a fost маї înainte, съ'л ашеze пе ачела în tron, ка пе ънъ Прінц кредінчоs ал Порцїї Otomane ші съпъs ла toate порънчіле еї.

Dъпъ пъперіле ачestea ла кале але Sъltanълъї, Паша Mъstafa порні къ армія че і s'aînkredinцat asъпра църії Romîneшtї, ші se апропіе de Ръшчіук, aштentînd bestipї desnpe mішкъріле Ханълъї Герei. Міхаіъ пъ къноскъ комбінъріле esnediцieї търчештї, къ, adікъ, ші Tatapії sînt порънчіцї a пъвълі în Прінцinat; aflъ пъmaї de порнірea лъї Mъstafa. Хотърînd a пъ лъsa Търкълъї мълцъmірea de a трече Dъпъреа dinкоачї ші a face цара Romîneaskъ teatpъ de ръзboiъ, îшї stpînseînграбъ toatъ оштірea ші порні кътре Dъпъре, къ rînd ка sъ treакъ dinколо ші sъ ловеaskъ ел întiiъ армія търчеaskъ. Dap кînd ажънse ла satъл Піетріш, пріimi beste, къ Герei Ханъл тътъръsк treкînd Dъпъреа апроапе de Галацї, se ръвърsъ asъпра църії Romîneшtї къ o мълціme de Tatapї. Міхаіъ, пе каре прімеждіile пъ'л deskъpaжa, лъ пъmaї de кît мъsъpї de împrotiвіре ші лъї Mъstafa ші Ханълъї Герei. Тръгîndъse ла satъл Колівашї îшї împъpцї оштірea în doъ; o парте алеasъ o tpimise sъb komanda лъї Padъл Бъzeskъл, a fpaтелъї sъъ Postelnікъл Preda Бъzeskъл, a Stolnікълъї Stpoe Бъzeskъл ші a Padълъї Калоfіреskъл, snpe întîmnipapea Tatapілор; iap o парте o oupї ел пентръ sine snpe a snpiжini пе Паша Mъstafa. Doъ пъterї марї въръжтъшештї fъчea кріtікъ поziцia лъї Міхаіъ;însъ atît вітежіа sa, кît ші бърбъціа цепералілор съї ешіръ triъmfътoape dintp'aчeste прі-

междиї; мінтзіръ тропзл ші неатірпăреа цărії, кзлеseръ лазде нетărцінite, ші прегътіръ пе Romînї пентрз але бірзінце ші маї strălzчite.

Înaintînd armia de sзб komanda Бзzeштілор ші a Padзлзї Калоfiрескзл пînъ ла satзл Пзtinei, dete neste o трзпъ de Tatarї, пе каре кзт o isзі, o бірзі ші fъкз зп пзтър mare de прілшї din трînsa. Dзпъ чеînцелese Хапзл Герei desпре пръпъdenia aчestiї трзпе, трimise пеînsзшї вărзл sъš кз алтъ трзпъ de Tatarї; dap ші aчeasta кзт se-іві ла satзл Stъпешті, цеnералїї Бзzeштї, îmпрезпъ кз Padзл Калоfiрескзл se арзпкаръ asзпра еї, o sпarseръ, оторîръ тзлцї din трînsa, între каре ера ші кіар вărзл Хапзлзї, репзртаръ o бірзінцъ strălzчітъ ші desпре aчeastъ трзпъ, ші кз прілежзл aчesta mîntзіръ ші 7000 крештіні, пе карі Tatapiї її тъкзseръ ровї în drзтзл лор прін царъ.

În времеа în каре Бзzeштії кзлецеа трізтfзрї desпре armia тътъраскъ, Хапзл Герei кз чеа лалтъ оштіре a sa апзкъ de se зні кз Паша Mзstafa, каре трекзse Dзнъреа dinкoaчї ші îmfînse лагързл ла satзл Шербътешті. Mihaiš, dзпъ че прін sпionї seînкredinцъ desпре поziцїа лагързлзї тзрко-тътързск, трimise o парте din оштіреа sa sзб komanda Banзлзї Manta, ка noantea зъ isбeaскъ лагързл. Aчesta, зрмînd порзнчілор лзї Mihaiš, пъвълі fъръ beste asзпра Тзрчілор ші Tatapілор, îmпръштіе гроaza în toate пърціле, пе каре o търеаînтзперекзл, îmвълтъшала ші fріка, кз Mihaiš a къzзt кз toatъ пзtereа asзпра лор; Тзрчії ші Tatapіїînsпъїmîntaцї апзкаръ fзга, Manta її лзъ în гоапъ бътîndзї, пînъ кînd трекзръ Dзнъреа dinколо. În зрма лзї Manta веніînграбъ ші Mihaiš кз armia чеа mare, ші комплетзі чеea чеînчепзse Manta;

Лагъръл търко-тътъръск se desfiinцъ къ totъл, ші нічі ъп нічор de Търк ші de Tatap пъ ръmase пе пътîнтъл църіі Romînешті. Dap Міхаіъ пъ se търціні къ бірвинца ачі; връ съ трагъ foloase маі марі пентръ sine, ші трекъ Dъпъреа dinколо, ка ші din паrtea ачеea съ ловеаскъ пъtереа връжмъшаскъ. Хапъл Герei,înцелегînd de апроніерea лъі Міхаіъ, ші tot odatъ пріimind atънчі штіре ші desnpe доъ прънъdeнії але оштірілор sale ші desnpe moaрtea върълъі съъ, п'авъ кръж de a маі аштента sosipea лъі Міхаіъ, îші deosibi армія sa de кътре Търчі ші апъкъ drътъл кътре цара sa.— Мъstafa Паша, dъпъ плекареа Tatapілор ар fi връt a face ші ел asemenea; se temъînsъ de mînia Съltanълъі. Stpînrîndъ'ші ла Ръшчіък тръпеле sale, între каре era 14,000 Търчі din Бъlгарія, аштентъ време ка съ se ловеаскъ къ армія Romîneaскъ, пе каре пъ o пъtea лъsa neatinsъ, ші ел съ se întoaркъ de ъnde a venit. Міхаіъ пъ'л лъзъ съ аштенте мъltъ време; îndatъ dъпъ течереа sa neste Dъпъре лові армія търчеаскъ ла 26 Іанъаріе 1595; лъпta de amîndoъ пърціле a fostînвіершъnatъ; Търчіі пъ пъtъръ snpiжini fъріа ші іъцеала Romînілор; se оморîръ o мълціme din трînшіі, пînъ ші кіар Паша Мъstafa îші піерdъ віаца; іар чеіа лалці Търчі dinпреъпъ къ Bordan, претендентъл скаъпълъі Principatълъі, бътъці ші ръшінаці se îmпръштіаръ кареînкотро. Міхаіъ isпръві бірвинца ачеasta, трімицind чете de солдаці, ка съ гоneaскъ пе Търчіі чеіînsпъімîntаці, съ прade ші съ арzъ Ръшчіъкъл ші але локърі dъпрін прежър. În sfîршіт se întoapse ла Бъкърештіînrîmfat de бірвинце ші плін de пръzі, каре аъ fost atît de марі, în кît din 10,000 солдаці аі съі, нічі ъпъл п'а fost, каре съ

nu se fi întops din esnediția aveasta ku xaîne de mătase și alte lukrurĭ. Populul din drumul pe unde trecea, îĭ eșea înainte, grămădindu-se urîrile cele maĭ kurate, îl petrekea pînă la Bukureștĭ între cele maĭ viĭ strigărĭ de bukurie, și el intră în kapitala sa în triumf, priimind din toate părțile urîrĭ și cele maĭ adevărate dovezĭ de amorŭ, de kredințu și de mirare pentru vîrșințele sale.

După întoarcerea sa la Bukureștĭ și după o răsuflare de puțin vreme, Mihaiŭ sokoti să se maĭ folosească ku trecerea în țara Turcească, pînă kînd este Dunărea înrieațată, și să nu lase pe Turcĭ a se desmetici din frika ce lĕ-a intrat în inimă. Împărțind armia în treĭ, o trupă o dete subu komanda Banului Mihalcea și o trimise asupra Sirisțiĭ, pe care o maĭ puștiĭ înkă o dată dîndu-o pradă focului. Altă trupă o înkredință Sămătarului Preda și Komisului Radul, ka să meargă împotiva Xîrsoviĭ. Turcĭĭ de aicĭ înțeleseseră de venirea oștirilorŭ Pomînesștĭ și se grăbiră ale eșĭ înainte, trekînd Dunărea dinkoace în țara Pomineaskă; după ce se apropiară însă Pomînii de dînșiĭ și se începu bătaia, nu putură a lĭ se împotivi, fără bătăș și luațĭ în fugă peste Dunăre. Pomînii ajunseră la Xîrsova, pe care asemenea o fă-kură pradă focului. A treia trupă se dete subu komanda lui Albert Kiralĭ, care apukă drumul kătre gările Dunării la mareа peagră, jefuĭ și arse cetățile ce lĕ-a întîmpinat pînă la Ismail, și după ce prîcînuĭ destulă pagubă Turcilor, se întoarse îndărăt.

Dar aceste isprăvĭ porocite era numaĭ începutul la alte maĭ marĭ. Abia se întoarseră la Bukureștĭ trupele birăitoare, și iar trebuĭră a se koborî la Du-

пъре. Султанул, дупъ че s aînkredinţat despre бъ-тълія чеа непорочітъ, în каре армія търчеаскъ de sub Mustafa Паша, унітъ ку Герей Ханул тътърънск, пу пу-ту isпръві пімік, fъку прегътіре поуъ спре a între-прінде алтъ еспедіціе în цара Romîneaскъ.Însърчінъ ку треаба ачеаста пе Паша din четатеа Silistріі,înkre-dinţîndъі ші пе ун оаре-каре Штефан, пе каре îl a-лесесе шіînţъріse de Прінц ал църіі Romîneştі, ші пе каре Паша ера порунчіт a se невоі съ'л ашеze în скаунъ, дупъ че ва fi порочіт ка съ поатъ пътрунде în лъунтрул църіі. Міхаіъ кум s'aînştiinţa de пре-гътіріле ачестеа, че se fak împrotiva sa, n'аштентъ съ лase Търчілор мулцумірea de a кълка пе пъмîнтулъ Прінцінатулъі; чі тріміse пе цеператіі съі ку оштіре неste Дунъре. În бътъліа че se fъку ла 14 Февръріе 1595, Romînii іар fъръ вірuіторі; бътъръ пе Търчі ші іі ръспîндіръ, ші дунъ че пустіірь четатеа Търлъкаіа, se грътъірь a se întoарче îndърът неste Дунъре пе гіацъ, каре спре порочіре пу s'a рънтînkъ пînъ дунъ тречереа армії Romîneştі.

Унірea боерілор църіі ші a тот популъі Romînesk ку кацетеле челе înalte але лъі Міхаіъ, a isпръвіт лу-крурі марі пînъ ла времеа ачеаста. Нумаі ачеастъ коплукраре în armonie aînsufрат кураж în inimiле тъ-рор de a скъпъра жугул търческ, ші ле dete путере ка съ întreпрінзъ лукрул ачел маре пентру мîнтуірea църіі ші апърареа drepţъріlor еі челор кълкате în пічіоаре.Înчепътул, дупъ кум s'a възътъ, a fost порочіт, ші уртъріле челе порокоасе превестеа пентру цара Romîneaскъ o soaрtъ грумоасъ ші ун віітор ferічіт. Пентру ачеаста a луат Міхаіъ артеле în мînъ; пен-тру ачеаста солдацій Romînі deterъ семне de бравуръ

патріотікъ; ачестеа ле дорса ші ле аштента тот попъ-лъл Romînesk къ о пъдеждеînflъкъратъ ші întemeiatъ пе ispръвіле, че s'aъ dobîndit пînъ акъм, ші пе каре ле къпоштеа лъмеа. Dap ачеастъ ъпіре fрътоасъ че а domnit пînъ акъм între Міхаіъ, ші între боерії ші съпъшії съї, каре а съвîршіт лъкрътіле ачесте тарі, ші дела каре se аштента тот бінеле în времеа biitoa-ре, аînчепът а se търбъра; къцетеле ъпора se desri-паръ дела скопъл ачел повіл, пентръ каре se лъаеръ артеле în mînъ, ші пентръ царъ se америца nefeрі-чірі тріste. Чеї карі аъ dat пілда ачеasta ърîтъ de неъпіре ші desrinape, ші каре аъ semъnat съmînца вражбеї între боері ші попълъл Romînesk, аъ fost Mi-хаіл Хорват ші Штefan Бекеш, цеперали трътелор тransilване, пе каре Sirismъnd Батоpi її тріmisese лъї Міхаіъ спре ажъtop. Мъріреа лъї Міхаіъ ші біне къ-вінтъріле, че лъмеа і ле adъчеа спре опоареа пъме-лъї лъї, întърîtaръ nisma ші целоzia ачестора, ші еї арътînd неъпъпъпере, Міхаіъ пъ'ї маї пъtъ съfeрі; її тріmise îndърът ла stъînînъл лор, ші опрі пъmaї пе Ал-берт Кіралі, каре къînвоіреа лъї Sirismъnd Батоpi прі-mi комanda трътелор transilване. Міхаіл Хорват ші Штefan Бекеш, ешіръ din цара Romîneaскъ fръръ воіа лор ші плінї de nismъ; ші ка съ'ші ръсбъне desпре Міхаіъ, întърîtaръ nişte капете слабе але ъпор боері імпротіва лъї, sfътъіndъ'ї, къ пентръ цара Romîneaскъ пъ поate fi алт че-ва маї біне, de кît съ se dea iap în съпъпереа Порцїї Otomane; fiind къ пъ е къ пъtin-цъ ка къ пъtepea sa чеа шікъ съ ціе ръсбоіъînde-лъngat къ о імпъръцїе пъtepнікъ ка а Търчілор. Dъ-хъл неъпіреї între боерії църії ера векіъ ші пъ nepisoînкъ; sfътъіріле ачелор stpeinї aфларъ маї тълцї пар-

tizanĭ. Унії din боерĭ fръ копріпшї de fріка Търчілор; алції de nismъ, пентрѹ къ Міхаіѹ кѹ isпръвіле sале еклinseште пе тоцї Прінційînainte de dînsѹлѹ, траце ла sine крединца ші іѹбіреа попѹлѹї, ші se întemeiazъ пентрѹ tot d'aѹna ел ші familia sa пе скаѹпѹл църії. Ачештї патріоцї невреднічї, карі орї de че патімъ se stъпînea, маї воіа a ведеа цара лор sѹпѹsъ de кît слободъ, ші маї мѹлт ле плъчеа a тремѹра în toatъ времеа de глаѹл търческ, de кît a fi неатîрнацї, фортаръ ѹп комплот дъръпъпъtop, шіînчепѹръ a îmпръштіа ворбе ші aînшела пе попѹл sъ креазъ, къ pidікареа църії Romînешї пентрѹ desроbіреа sa, în лок de a fi folositoape, ва fi în sfîршit foapte пъгѹбitoape; къ Romînії пѹ пѹмаї пѹ вор пѹtea a'шї îmбѹпътъцї soapta кѹ лѹареа артелор în mînъ, чі маї мѹлт se вор tікълоші, тръгînd asѹпра църії мії de непорочірї din паrtea Тѹрчілор. Адъогаръ, къ de кîte орї Romînії аѹ fъкѹt ast-fел de черкърі, п'аѹ пѹtѹt dobîndi ѹп біне statopnік пентрѹ цара лор, de кît пѹмаї o слъбіръ ші o прегътіръ ка sъ sѹfepe ші маї мѹлт. În sfîршit îndemnaръ пе тоцї sъ креазъ, къ пентрѹ a mîntѹі цара de непорочіріле че o ашteaпtъ, пѹ e алт міжлок, de кît sъ linseaскъ пе Міхаіѹ din domnie; къчї пѹмаї елѹ sinгѹр креде, къ кѹ артеле ва dobîndi onoape ші pesпект пентрѹ дрептѹріле църії; іар еї întopкîndѹ-se іар ла Поарта Otomaпъ кѹ къіре ші рѹгъчіѹне de eptape, sъ se лase кѹ totѹл în воеа ші milostiвіреа Sѹлtaпѹлѹї.

Комплотѹл ачеsta кѹ atît era маї грозав, кѹ кît era amestecaцї întpînsѹл маї мѹлцї боері de pangѹл întîiѹ, ші кіар ші Banѹл Manta дела Краіова. Dap кѹцетеле лор челе bînzъtoape пѹ ръmaseръ мѹлтъ време

asквnse; Міхаіѫ ле deскопері, ші вnde se аштenta, къ mînia лві ва къdea кв toatъ fвріа asвnра ачелор комплotiстї, ел întребвінцъ о мърinimie раръ ші о інцелепчівне вrednікъ de dînsвлѫ. Se преfъкв а nв бъга în seамъ вкопвріле лор, ші nв врв прin asnрімі ші nedense a întъріta dвхвріле челе тврбврate. Ка съ рвшineze ші съ smepeaскъ пе връжташії съї, карі хрънea rîndірї віклене імпротіва sa, ші ка съ ле apate кît de nвцin se teme ел de Тврчї, пїші ла алте întrenpindерї ші бірвінце новъ. Tpimise о трвнъ de оштipe asвnра четъцїї Бръіла, бірві пе Тврчї, ші dвnъ че snapse четатea кв твnвріле, о dърîmъ кв totвл. Dвnъ ачeasta tpimise алтъ трвнъ прin Краіова, ка съ меаргъ asвnра четъцїї Nікопол. Banвл Manta seînsnъїmînтъ de venipea армієї, se рвшinъ de комплotвл, ла каре лвase ші ел парте, їшї квnoскв грешала, ші de ачі înainte se арътъ чел маї кredinчios свnвs ал лві Міхаіѫ. Трвпа de армie коборî de ла Краіова snpe Dвnъpe, лові Nікополвл ші її dete fокѫ. Бірвінцеле ачestea se тврбвраръ пвцintел прin întîmплареа вnвї ценерал Romîn nвmit Faркаш, каре, fiind маї nainte Преот, ла глasвл лві Міхаіѫ, каре кіема ла арте пе тоцї патріоцїї, лъзъ слвжба Bisepічії шіînчinrînd saбia a dat маї de мвлте орї semne de вітежіе раръ. Ачest Faркаш, dвnъ прънъdenia Nікополвлві, se întinse преа denapte кътре Bidin кв 3000 оameнї, пе карі її komenda ел. Аічі dete neste армієа тврчeaскъ свб komanda вnвї Агъ. Тврквл se преfъкв, къ este în primeждie, tpimise ла Faркаш рвгîndвл ка съ'л скапе, ші nentpв ръsnлътipe її fъгъdві о свmъ mape de banї, пе каре о ші tpimise. Faркаш, nв nentpв ка съ скапе пе Ага Тврквл ші оштipea лві, чі nentpв ка съ пве

mîna ne dînsul, priimi kondiția ce i s'a propus; ші fiind înșelat, къ ар fi nuмaї ka вре o 100 Турчї, se апропіе de dînșiї; аколоînsъ dete neste o armie de 30,000 Турчї. Пентру Гаркаш nu era алтъ mîntuinцъ, de kît ku sabia în mînъ sъ'шї fakъ drum prin mulцimea aceea de врăжашї, ce îl înkunцiuprase, ші sъ se întoarkъ îndărăt. Хотărîreа luї a fost îndrăsneaцъ, апъраreа biteazъ; ku toate acestea nuцinteї numaї dintr'aї sъї aŭ nutut skъpa ku vieaцъ.

Dar ceea ce a zъdărnicit nădejdile celе grumoase, ce le formase creștinătatea din alianцa Principilor creștinї împrotiva Турчілор, ceea ce a îmniedikat ce Mihaiŭ din drumul triumfurilor sale ші a înkurkat lukruріle ast-fel, în kît nu s'a putut dobîndi nicї un resultat de la isprăvile ce s'aŭ fukut asupra Турчілор nicї pentru цara Romîneaskъ, nicї pentru celelalte цărї creștine, kare s'aŭ pidikat împrotiva împărăцiї Otomane, a fost neunireа ce a intrat kiar între Principii aliaцi. Mihaiŭ, Principul цării Romîneștї, ші Aron Principul Moldaviei rămaserъ kredincioшї жъръmîntului lor ші trakatatului de alianцъ, ce s'a fost înkeiat în Bukureștї; lukrarъ nînъ akum notrivit ku kondiцiile acelui trakat, ші kînd, vărsîndu'шї sîngele în bătăliile ku Турчії, doreа o soartъ maї bunъ pentru цăriле lor, doreа asemeneа ші pentru celе-lalte цărї, kare luarъ parte la întreprindereа împrotiva Турчілор. Sirismund Batorїînsъ, Principul Transilvaniei, kare era maї mult mîndru de kît bravŭ, kare avea maї multъ plăcere de a kulege podurї de mărire, de kît a se osteni ka prin birunge sъ le dobîndeaskъ, kălkъ în nicioare unireа ceа sfîntъ pentru interesulŭ creștinătăцiї, se arătъ nekredincios alianцii ші îndu pe Principii

Romîni. Dунъ isбъкnipea pidikърії din цара Romîneaскъ ші Молдавіа, кînd Siцismунd aînkeiat тракtat къÎmпъратъл Ръdolf, aînгріжit съ se коnpinzъ în ачел тракtat ші nentръ aчeste doъ църї, къ întîmплîndъse ka Ръdolf съ fakъ паче къ Търчії, în тракtatъл че ваînkeia съ прівeaскъ пе цара Romîneaскъ ші Молдавіа ka пе nište църї mîntъite de жъгъл търчesk. Îmпъратъл Ръdolf, штіind a прецъі аліанца гъкъtъ ші eроismъл че'ла aръtat aчeste Прінцinate крештine nentръ doбîndipea neatîrnърії лор, se гъгъdъі a nъ ле зїta. Dap Sirismунd Батоpi хръnea алте къцete віклene; гъкъ проiект ka съ doбîndeaскъ ел stъnînipea църії Romîneшtї ші a Молдавієї, авînd пе Прінції aчestop Прінцinate nъ прietenї ші аліацї, чі вasалї ші sъnъшї. Чел din tîiъ semnъ desnpe проiектъл съъ чел nesъцios de коnpindepї, 'ла dat atъnчї, кînd a прiimit къ бъкъріе ka Sîpбії, пе каре ел її întърîta съ ia арmeле în mînъ îmпротіва Търчілор, съ'л întituлeze Прінц ал Transiлванієї, Молдавієї ші ал църії Romîneшtї. Проiектъл aчesta îl desволтъ Sirismунd Батоpi маї tîpziъ, dъnъ че въzъînaintъріле челе порокоase, че ле гъкъръ Прінції Romînї, къръцindъ'шї църіле лор de Търчї, dъnъ че se întoapseръ ла dînsъл цeneралії съї, Міхаіл Хорват ші Штefan Бекеш, пе каре Міхаіъ її гonise de ла sine, ші dъnъ че în ърma aчestopa se fortъ комплотъл în лъъntръл църії îmпротіва лъї Міхаіъ. Atъnчї Sirismунd Батоpi nъ маї цinъ taînъ чeea че хръnea în inima sa, adikъ коnpindepea Прінцinaтелор Romîneшtї. Soapta къzъ întîiъ asъnpa Молдавієї, fiind къ nъ îndръsnea aînчeпe de ла цара Romîneaскъ, temîndъse de талентеле лъї Міхаіъ. Пъtînd a isnръві în Молдавіа,

credea къ nъ ва întîmnina niedicĭ nicĭ în цара Romîneaskъ.

În Молдавіа înkъ nъ se stinsese dъхъл neъnireĭ; avest Principat trebъia sъ fie sъnъs ла ачелеашĭ nenorочірĭ, de каре а пътimit ші вечіна sa цара Romîneaskъ. Ъn Штefan Ръzban, боіер din Молдавіа, dъхneastîmnъpat, nîrî ла Sirismъnd Batori пе Principъл Aapon, къm къ credinца лъĭ nentrъ аліанца крештінъ este nъmaĭ o fъцърнічіе, fiind къ ел esteînцелes къ Търчіі, ші къ îngrabъ o sъ nъръseaskъ naptida крештінътъцій ші o sъ se dea iap sъbt askъlтареа лор, Aчеastъ nîrъ neadevъratъ Sirismъnd Batori o прівіка чеа маĭ порочітъînлesnipe nentrъ планъріле sale. Trimiцind fъръ de beste oштірĭ în Молдавіа, prinse пе Principъл Aapon, îл pîdikъ din pezidenца sa ші îл adъse prins ла Алвинцĭ în Transilвania. Skimbareа aчеasta fъръ de beste, кълкареа drentърілор Молдавіеĭ ші pidikareа prin silnічіе a Principълъĭ Aapon, fъkъ mare sromot, ші prodъse mъrtъrare ші tъrbъrare între боеріі Молдовенĭ. Sirismъnd Batori desnpe o naptе se silі къ felъritĭ de dobezĭ minчinoase a înkredinца пе боієрĭ, къ interesъл крештінътъцій ші кіар ал Patrieĭ лор, a черъt ка sъ prinzъ пе Aapon, fiind къ ел este nekredinчos аліанцій крештіне ші bînzъtor ал Patrieĭ sale; desnpe алтъ naptе, nenъtînd a îmnъчіві dъхъріле ъnop бъnĭ patrioцĭ, карі în fanta aчеasta a лъĭ Sirismъnd Batori nъ прівеа, de kît ъn desnotism nesъfepit ші nimte къцete віклене de a'шĭînsъші шіе'шĭ stъnînipea Молдавіеĭ, a întrebъinцat asnritĭ ші nedense omorînd вре o кіцĭ ва din trînшій. În локъл лъĭ Aapon, Sirismъnd Batori întъri de Principe пе Штefan Ръzban, кървіа nъ'ia fost ръшіне a'шĭ binde Patria, пе

Прінцул съă, ші interesele креştinътъцій пентрă o мъріре despărţă a tronălă, de care el nă era vrednic nічі o datъ, ші care пе avest preţ defъімat a priimit domnia kă kondiţie de a fi vasal sănăs al lui Siţismund Batori.

Kă skimbarea aceasta reţede, че o fъkă în Moldavia, Siţismund Batori крезă, къ 'ші a прегътit drămul de a nîşî akăm la цара Romîneaskъ, ші de a o dăче ші пе dînsa la aceeaşî stare de sănănere. Trimiseînграбъ solї la Mihaiă proponindă'ї, ka sъ ărmeze nîlderї Moldavieї, ші kă toatъ цара sa sъ priimeaskъ a fi vasal al sъă; înboindăse la aceasta, sъ trimiţъ fъръ zъбавъ în Transilvania вре o кіцї va din боерії sъї, ka sъ înkiee ăn traktat formal. Proponăpera aceasta лові пе Mihaiă ka ăn tръsnet грозав. Tărbărarea dăxălă sъă a fost în treanta чea maї înaltъ, kănoskînd akăm, къ a avăt a face kă ăn om, care калкъ жăрътîntăл ші îşî бate жок de traktatăл de aliaţъ înkeiat maї înainte. Amъrîчiănea săflетăлă sъă era fъръ marţinї, възîndă'şî înşelate toate nъdeждile sale de a despovї цара sa ші de a прегъti pentră dînsa ăn biitor fericit, de care era vrednikъ pentrăentăsiasmăл, че oînsăflецea, ші pentră isprъвіле че lă-a sъвîrşit nînъ akăm. Dănъ pekazăл че'л stъnînea, kă artele ar fi ръsbănat bindereа aceа грозавъ, къръia se възă жертвъ de a kъdea săbt altъ stъnînire, dănъ че prin брацăл sъă ші kăражăл Romînilor sъї skătărase жăгăл tărчesk; kă artele ar fi ръsnăns, intr'altъ vreme, proponărії ші pretenţiilor челор silnіче але лăї Siţismăund Batori, care skoporile de obşte але креştinътъцій ле prегъkă în interese egoistiче, ші care dănъ че se fъkă prin silnічіе stъnîn al

Молдавіеї, вреа акѹт съ se ſакъ ші ал църії Pomînешті. Dap времеа de акѹт ера о време кріткъ пентрѹ Міхаіѹ, о време în каре se ведеаînкѹнцірат de toate пърціле de връжташі. Пентрѹ а скъна de претенціиле лѹї Siţismѹnd Батori пѹ ера ал міжлок, de кît саѹ съ se îmпъчіѹіаскъ кѹ Тѹрчії, саѹ съ хотъраскъ а цінеа ръсѹоіѹ ші îmпротіва Тѹрчілор ші а лѹї Siţismѹnd Батori ші îmпротіва Молдавії, ал къріа Прінц ера васал ал лѹї. Кѹ Тѹрчії se стрікase de tot, în кît пѹтаї ера пъдежде de a se пѹтеа îmпъчіѹі кѹ кондиції оноравіле; а пѹрта ръсѹоіѹ îmпротіва а треї пѹтеріînкъ ера лѹкрѹ прімеждіос: Pomînії съї ера віежі, dap în пѹтър пѹцін ші nedestѹл спре а пѹтеа сінгарі în ръ нічі ѹн ажѹтор a se îmпротіві армиілор îmпъръціеї тѹрчешті, армиеї лѹї Siţismѹnd Батori ші a Молдавії, ші a se лъса în воеа ѹнѹї порок орѣѹ. Astfel Міхаіѹ стрîmтopat de toate пѣрціле, dѹпъ че se фрътînтъ îndestѹл кѹ mintea, ші dѹпъ че въzѹ, къ îmпрежѹръріле аѹ adѹs кѹ sine, ка съ пѹ поатъ fi неатірнат ші цара за слобоѹ, алесе къ de кît съ se арѹнче іар în брацеле Тѹрчілор, маї бине съ se dea сѹѣт пѹтере крештінъ прін îmвоіре кѹ кондиції de сѹѣферит, пъдъждѹind, къ поате времеа съ adѹкъ кѹ sine ка съ se поатъ смѹлце ші de сѹѣ пѹтереа ачеа крештінъ. Кіемîndѹ dѹпъ ачеаста пе боерії съї, ле ѣкѹ кѹпоскѹтъ пропѹнереа чеа сілнікъ a лѹї Siţismѹndѹ Батori, ле арътъ îmпрежѹръріле în каре se аѣлъ цара, ші черѹ сѣатѹл ші хотъріреа лор. Боерії dѹпъ о кібzѹірie адînкъ, хотъріръ îmпреѹнъ кѹ Міхаіѹ къ, fiind къ îmпрежѹръріле чер аша, съ se сѹпѹе лѹї Siţismѹnd Батori,înсъ не temeiѹл ачеста ка "Міхаіѹ съ аіѣъ toate

"dpeptspile de stъpînitop ші toate venitspile църії "Pomîneщї.„

Аксм пъмаї ръмъsese алт, de кît съ алеагъ вре о кîцї-ва боіерї, пе карі кв instpвкцiile trebвinчoase съ'ї trimiцъ ла Siцismвnd Batopi, ші съînkieeînboipea de sвnвnepe пе temeiвл de маї sвs. Міхаїв алese пе Mitropolitвл din Tîrговіште Eftimie, пе Лвка Eniskopвл Бвzeвлві, пе Teofil Eniskopвл Pîmnikвлві, ші алцї вnsnpezeче боерї din чеї маї de frвnte, пе карї кв de плінъ пвtepe de a trakta, її trimise ла Българад în Transilвania. Аічї se întîlniръ кв Штefan Іожіка ші кв Георгіе Pavazdi, пе карі Siцismвnd Batopi її denвmise din naptea sa ка съ trakteze. Авіа seînчeпвръ traktaцiile întpe pleninotenцiї Pomînї ші Transilвaneнї, ші неvnipea pleninotenцilop Pomînї fъkв ka tot кврsвл ачелор traktaцiї sъ fie tвrбвrat. Întpe pleninotenцiї Pomînї era вnii, а кърора inimї le stъpînea natima, карі era връжташї аї лві Міхаїв, ші карі era naptizanї аї комплотвлві, че se formase маї nainte în цара Pomîneaskъ snpe dърънъnapea лві. Ачештіа гъsiръ аксм прілеж de a'шї аръta otpava, че o пвpta în inima лор, ші de a'шї ръsбвna desnpe Міхаїв, silindвse ал дърънъna кв totвл. În vpemea în каре чеіалалцї боіерї natpioцї, карі квnoшtea sapчina лор чеа новілъ ші datopiile челе sfinte кътре Prinцвл ші Patpia лор, se silea aînkieia traktatврї notp'вite кв oпoapea Prinцвлві, а църії лор ші a intepeselop еї, ші în vpemea în каре черка a întemeia o armonie ші prietешвг întpe Міхаїв ші Siцismвnd Batopi; боіерії карі era връжташї аї лві Міхаїв, se silea din protівъ, ка съ бане dixonie întpe dînшії, съ întemeeze връжтъшіа, fie ачеasta кв пръdapea църії лор ші a

intepeselop eĭ челор sfinte, fie тъкар кв desoпoapea ші пагъва лор ші кв блestemeле вртъторілор. Partida aчeasta îmпpotівnікъ, каре ера маї таре ші вірвіа кв твлцітea глasвpілор, вреа съ ia de ла Міхаіў toatъ пвtepea de stъпînipe ші toate вenitвpіле цъpiї, ші ел съ fie пвтаї ка вп цеперал ал лвї Siцismвnd Batopi. Astfel Прінцвл чел маї бравў, чел маї кв бвпъ воінцъ кътре цара sa, чел маї кв пвtepe de a гъsi тіжлоаче de sirвpanцъ, liniиte ші ferічіре, пв пвtea съ fakъ nimik пentpв цара sa, кînd пв era supiжinit de кpedinца, атоарea ші свпвпepea boiepілор съї; кînd певnipea лор stpika ші дъръта tot вінеле че пвtea съ se fakъ; кînd пentpв o natimъ вpîtъ îшї жертвea кіар Patpia лор, ші кînd пentpв твлцвтіpea aчеї natimї fatale, вindea intepeseле еї челе маї сквтпе шї пе sineînsвшї!!!

În sfîpшit, двпъ destвле пegoцiaцiї ші твлте osteneлї, se інкіеe ла 20 Маіў 1595 în Българad, інтре пленіпotenцiї Pomînї ші інтре пленіпotenцiї лвї Siцismвnd Batopi, впў тpaктat кв кondiцiile вртъtoape, a кърора коnpindepe пе skвpt este aчeasta.

"Eпiskoпiї, boiepiї ші toatъ цара dinnpeвnъ кв Прінцвл Міхаіў skвtвpъ toatъ askвлtapea de Твpчї; se свпвп лвї Siцismвnd Batopi, пе каре îl алег de Прінц, Domn ші реце mouтenitop ал цъpiї Pomîneшtї; în пвтеле tвtвpop deпвп жвpъmîntвл de кpedinцъ, ші fъгъдвesk, къ aчest жвpъmînt îl вор faче ші чеіа-лалцї boiepї, ші atît Прінцвл Міхаіў kît ші чеіа-лалцї вртъtopi aї съї.

"Fiind кв Прінцвл Siцismвnd пв поate лъкві ші a ръmînea d'апвpвpea în цара Pomîneaskъ, îшї ва пвmi вп Віце-Воевod saў локоцiitop, пе каре îl вор чере

боіерії, ші каре ва требуі съ куноаскъ лімба църіі; ачест віце-воевод ва кірмуі ші ва жудека дрептатеа дунъ векіуріле прівелегіурі ші обічеіурі, ші дунъ ачеастъ інвоіре.

«Прінцул Sigismund Батори ва да ачестуі віце воівод steag, буздуган ші сабіе, супе а'л куноаште тоці, къ este în локу луі, ші супе а'і да тоатъ аскултареа ла порунчіле че ле ва пріими де ла Прінцул.»

«Ка віце-воіводул съ поатъ ку înлесніре а імплині службеле демнітъцій ші але дрегъторіеі сале, їшї ва алеце 12 боіері din чеі маі бътрînі ші маі черкаці, ку каре се ва служі ла кірмуіреа църіі ші ла съвîршіреа жудекъцілор; ачештї боіері ну се вор путea скоате din службеле лор fъръ воіа ші штіреа Прінцулуі.»

«Ла адунъріле обштештї din Transilvania съ се тріміцъ деputaцї ші din цара Romîneaскъ, каре вор авea дрept de a вороі ші de a вота; інтр'ачесте адунърі kînd se ва вороі пентру дъждії, деputaції Romînї дунъ воіа Прінцулуі ші а уртъторілор съі. вор луа о парте din дождіе асупра църіі Romînештї, пе каре віце-воіводул імпрекунъ ку чеі 12 боіері о вор face кунoскутъ de обште. Kît пентру стрînцереа дъждіілор се вор опîндуі de кътре Прінцул боіері, карі вор fi індатораці a da în тот анул сокотеалъ de venituрі ші келтуелї.»

«Пентру воівозії църіі че се вор опîндуі дунъ времї, Прінцул ле ва хотърî venituрі дунъ мерітеле лор ші дунъ черереа църіі ші а боіерілор.

«Kîte дъніі, інскрісурі ші хотърîрі s'аў fъкут de Прінцій църіі ші дунъ времї, ръмîн бune ші în времеа віітоаре; ast-fel de інскрісурі ші прівілеціурі се вор

da de акѫм înainte în пѫтеле ші кѫ печеtea Прінцѫлѫї ші a ѫрмъторілор sъї, хотърîndѫ-se таksa пентрѫ аче̂леînsкрisѫрї dѫпъ леціле ші обічеіѫріле църії Pomîneшtї; dъпіїînsъ moшtenitoape nѫ se вор пѫtea da ла алції, de кît ла чъмîntenї.»

«Toate прічініле de жѫdекатъ se ворînчепе ші se вор жѫdека dѫпъ правіла веке ші обічеіѫл пъмîntѫлѫї de кътре жѫdекъторії de pînd, ші se вор isпръві înaintea воївodѫлѫї ші a челор 12 боієрї. În прічініле кріminале, каре прівеск ла віаца ші авереа боієрілор, аче̂іа карі se вор doведі віоваціі, se вор osîndi лаînкisoape; dар віаца ші авереа лор nѫ лі se ва пѫtea pidika гъръ шtipea ші вôea Прінцѫлѫї ші a ѫрмъторілор sъї, dندѫlise віоваціілорînдesnipe de a чере eptape ші a алерга ла milostiвіреа лор.

«Înтîmплîndѫ-se ка вре ѫнѫл din боієрї sъ se пedenseaskъ кѫ moapte, авереа лѫї ва ръmînea ла леціціі sъї moшtenitorї dѫпъ обічеіѫл църії.»

«Înînвoipea aчеasta se коnpinde toatъ цара Pomîneaskъ кѫ векіле sале хотape, desnpe Молдавіа, Мѫнції, пърціле Dѫnърії пînъ ла міжлокѫл еї, de ла четatea Бръіла пînъ ла орашѫл Рѫшава, ші dѫпъ аче̂ste хотаръ векї se вор stpînце ші вeniтѫріле църії.»

«Орї чеînтъріпї, четъцї, ораше, локѫрї ші цінѫтѫрї saѫ църї afaръ de aчeastъ църъ, se вор коnpinde saѫ кѫ пѫterї ѫnite saѫ кѫ alt міжлок de кътре Прінцѫл saѫ ѫрмъторії sъї, аче̂лea вор fi зле sале, авînd deплînъ пѫtepe asѫnpa stъпînipeї лор»

«Tot клерѫл віsеріčesк ші кълѫгъріі ръmîn sлобозї a'шї ѫрта реліція ші церетоніile еї dѫпъ обічеіѫ, авîndѫ'шї слободе ші вeniтѫріле лор. Toate віsеріčіле Pomîneшtї, че se afлъ în stъпînipea Прінцѫлѫї,

вор fi зъв стъпînirea ші opîndвiала Mitropolitвлвї din Tîrговiшte, dвпъînтoкmîreа правiлiї вiserîчeшtї ші opîndвiала църiї, ші îшї вор priimi venitврiле лор чele обiчînвite.

«Titлвл Prinцвлвї ші ал вrmъtopîлорв зъї, чe i se ва da de кътре воївodвлв, боiерiї ші чeia-лалцї лъкві-«topї aї църiї, ва fi aчesta: «Преаînaлтвл Prinц «Domnвл Siцismвnd, din міла лвї Dвmnezeв Prinц ал «Transilванieї, Молдавieї, ал църiї Pomîneшtї ші ал «sfinteї îmпъръцiї Pomane, Domn ал пърцiлор regaтвлвї «Vнгарieї ші конте ал Sъквiлор шчл. Преа milostiввл nostрв Domn.» Воївodвл se-ва întitвла de кътре prinцвл: «Преа onoraтвл ші преа мъritвл Domn Mihaiв «воївodвл църiї noastрe Pomîneшtї, шчл. кredinчioзвл «ші iзвitвл nostрв.»

«Воevodвл în titлвл зъв пв ва întreбвinца de aчi înainte зiчeрiле «din міла лвї Dвmnezeв» нiчї ва пвші але зале орашеле зав локврiле de вnde ва вкрi кътре Prinцвл, кътре вrmъtopiї зъї зав кътре орї чine.»

«Воївodвл църiї Pomîneшtї se ва слвжi кв печeтea familieї зале, пв кв a църiї,înзъ ва întreбвinца чeaръ рошie; печeтea aвtentikъ a църiї ва fi ла Prinцвл ші ла вrmъtopiї зъї.

«Тоцї dрегъtopiї ші слъжбашiї вор fi aї Prinцвлвї пв aї воївodвлвї, ші ast-fel fieш-каре îшї ва авea ші titлвл зъв; воївodвл църiї Pomîneшtї se ва зокоi între sfetniчiї Prinцвлвї ші aї вrmъtopîлор лвї.

«Воївodвл пв ва пвtea tpimite золї ла нiчї o naцie din afaръ зав Prinц, ка зъ трактeze desnpe вре вп лвкрв. Întîmplîndв-seînзъ a авea tpeбвinцъ, ва faче квnoskвt Prinцвлвї зав вrmъtopîлор лвї, a кърора

datopie ва fi de a трактa în прічіна воїводулуй ші a църіі.»

«Дака вре унул din soldaţii Прінцулуй ва въръта пе вре унул din лъкуitopiі църіі Romîneştі, пе віноватул ачела îl ва жудека ценералул Прінцулуй орîndуit ачі; iap дака вре un soldat Romîn саŭ алт лъкуitop ал църіі ва въръта пе вре un soldat ал Прінцулуй, пе віноватул îl ва жудека воїводул прін дворнікул съŭ. Орі чіне ва інтребуінца сілнічіе împrotiва persoaneі saŭ кърцілор боіереші, съ se ned·nseaскъ ку moarte.»

«În пътъръл челор 12 боієрі жъраці съ nu se prii-meaскъ нічі унŭ Грек de naţie; asemenea Гречіі съ nu poatъ лъа нічі o слъжбъ saŭ дрегътopie de але църіі Romîneştі.»

«Osnъцъл saŭ masa, прекум ші міліле че se o-бічінуesk ла Пашті ші ла Боботеazъ, se вор face ку кіелтуіала din venituріле обштешті але църіі.»

«Воїводул каре ва fi, ші toţі слъжбашіі, вор de-пune дуньînvoiрea ачеasta жъръмînt de credinţъ прін-цулуй ші ортътopілор луй, кînd se ва trimite воївozi-лор steaгулŭ militъresk.

«Ilentru toate ачestea, Прінцул se fъгъдуеште, къ atît el кît ші ортътopіі съі din toate putepiле sa-ле, ку banі, ку tunурі, ку praf de puшкъ ші ку toatъ гътiрea de ръзboiŭ, ва апъра цара Romîneaskъ de връж-машіі, o ва ажута, ші o ва кîрмуі întokmaі дунъ în-voiрea ачеasta.»

Ачestea sînt kondiţiileînvoiреі de суnunepe, пе каре лŭ-a diktat вікленіа ші амбіціа луй Siţismund Ba-topi, ші пе каре лŭ-a priimit ші лŭ-a iskълit неу-nipea боієрілор Romînі пленipotenţі. Isnръвindu-se

BIBLIOTECA CENTRALĂ
UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI

трактація, пленипотенціі Romînĭ se întoarserъ îndъrъt; чеĭ карі îшĭ ізвеа патріа, не Прінцял ші interesъріле патріеĭ лор, кв inima плінъ de simţirĭ triste; iar чеĭ карі, кîртвіцĭ de nismъ împrotiva лвĭ Michaiŭ, îшĭ вітаръ de datoriile лор челе маĭ сквтне, кв mîndria звгрввітъ не образ, къ a triumfat рвстатеа inimeĭ лор.

Îngrabъ двпъ sosirea пленипотенціілор, Sigismвnd Batori trimise аічі în цара Romîneaskъ не Палатіч, ка съ адвкъ лвĭ Michaiŭ бвsдвганвл ші steagвл militъresk, ші съ priimeaskъ de ла dînsвл ші de ла чеіалалцĭ боіерĭ жвръмінтвл de credinţъ двпъ коприндерeaînboireĭ. Nimik нв нвtea съ'ĭ віе лвĭ Michaiŭ маĭ amar ші маĭ кв некаz de kît, вnde era маĭ nainte neatîrnat prin браввра брацвлвĭ съў, съ se vazъ аквт свнвs prin внелтіріле лвĭ Sigismвnd Batori; ші nimik нв'л двреа ла inimъ маĭ мвлт de kîtŭ, вnde amtenta съ se înkieeînboireа не temeiвл instрквціілор че ле дъдвse, съ se nomeneaskъ аквт, къ prin рвстатеа вnora i s'a лвat чеа маĭ mare parte din нвtereа de a лвкра pentrв віне ле патріеĭ sale. Silit de нвtereа împrежвръріілор, ле лвъ toate în нвme de віне d'o kam datъ, ші denвse жвръмінтвл atît ел, kît ші чеіа лалцĭ боіерĭ. Ar fi zis чіне-ва, къ smeripea aчeasta, кв toate къ era silitъ, iar fi deskвражат свflетвл лвĭ чел mare ші iar fi mikшorat ізвіреа de a лвкра pentrв ferichіреа църії. Dar нв; ел нвrînd d'anврвреа în inima sa simţirile aчeste înalte ка ші маĭ înainte, лвкръ tot кв ачеашĭ енерціе ші рівнъ patriotikъ ка ші întîiŭ, ші se îmбърбътъ spre бірвінце новъ. Isпръвіле sale челе marĭ adъora tot маĭ мвлт ла мъріреа нвтелвĭ съў челвĭ бвн; ші semъna a fi пътрвns tot d'aвna de o idee favoritъ, къ прічіна чеа dreaptъ

CAROLI

требве съ isвăteaскъ, къ требве съ fie маї вine ші пентрв цара sa.

În времеа, în каре se вртъ трактаціа кв Sigismвnd Батори, мврі Sвлтанвл Мврат III. Вртъторвл съв Мехемет III, sокоті съ'шіînsemnezeînчепвтвл stъпînireї квîmпъчвіреа ръсвръtireї din цара Romîneaскъ. Хотърînd ка съ казъ кв маї мвлтъ пвtere asвпра еї ші съ nedeпseaскъ пе Міхаів, desпре о партеînвітъ пе Татарї ка прin Молдавіа съ пътрвпзъ în цара Romîneaскъ; desпре алтъ парте порвнчі лвї Ферхат Паша de ла Nікопол, ка трекînd Dвнъреа dinкоачї, съ sпріжineaскъ лвкръріле армієї тътъръштї. Кътреînчепвтвл лвї Iвnie 1595, Тътарії ав ші пъвъліт în Молдавіа ші амерінца църії Romîneштї. Міхаів пв ле лъзъ време de a пътрвnde în лъвntрвл църії; ешindвлеînainte кв армія sa, її бътв, її вірві ші її îmпръштіе siлindв'ї a se întoарче de вnde ав venit. Квм a isпръвіт бътъліа ачеasta, se întoapseînграб îmпротіва лвї Ферхат Паша de ла Nікопол, пе каре asemeneа її вірві, apse Орашвл Nікополвл ші її пвstii, іар четатеа о лъзъ neatinsъ, neaвînd требвінчіoaseле пентрв а о копрinde.

Бірвінца ачеasta îndoitъ a fost пвмаї о прегътіре пентрв алтеле маї марї. Sвлтанвл Мехемет пв era atît de некъжіт, пентрв къ Міхаів a арвпкат жвгвл тврчеsк, кît era de îmвіершвnat, къ de кіте орї saв fъквт гътірї ші întreпрindерї sпре а'л ръзвоі, пв пвмаї нічї вна n'a isвătit nimik; чі a dat прілеж лвї Міхаів ка съ fакъ Тврчілор tot ръвл че'ї sta прin пвtinцъ. Întр'ачеastъ stape de некаz ші mînie a Sвлтанвлвї, seînfъцішъ Sinan Паша de ла Рвмелі, каре îші zълоці капвл, къ ва smері пе Міхаів ші'л ва adвче ла asквл-

tape. Sinan, каре ера ѹн лепъdat de реліціа креш-tineaскъ, fiѹ ал ѹнѹї пескар de ла Sopenta din Неапол, порні în вара ачелѹіаш an aѹѹпра лѹї Міхаіѹ кѹ 180,000 Тѹрчі, авînd sѹѹ komanda sa маї мѹлцї Пашї. Апро-піерea ачестѹї цеперал пѹтерпік кѹ atîta armie, ші але кърѹіа fante biteze ера кѹnoskѹte de обште, se пъ-реа aînsѹfla гріжї ші fрікъ mape пентрѹ цара Pomî-neaскъ. Міхаіѹ, пъстрîndѹ'шї кѹражѹл ачел обічінѹіт,înчепѹ a face прегътірї sпре a se împротіві ачелѹї връжташ пѹтерпік, каре кѹ пѹтерea sa чea mape se пъреа къ ваînгіці цара Pomîneaскъ. Токтаї întp'a-чеастъ време, кînd Sinan întpeпpinse esnediціа împро-тіва лѹї Міхаіѹ, Siцismѹnd Batopi сърбътореа пѹnta sa кѹ Maріа Хрістіерпа, архідѹчеsa de Aѹstpia, ла каре a поftit ші пе Міхаіѹ ка sъ se afle faцъ. Міхаіѹ, în-делетнічіндѹ-se кѹ прегътірї пентрѹ лѹnta чea грозавъ кѹ Sinan, пѹ пѹтѹ мерце, чі tpimise пе Stpoe Бѹzeskѹ ші пе Padѹл Калофіреskѹл кѹ darѹрї прецioase, fъkînd tot d'o datъ кѹnoskѹt лѹї Siцismѹnd Batopi, къ Sinan кѹ o armie пѹтъроasъ a ажѹns ла Dѹнъре лîн-гъ Ціврціѹ, ші къ s'a апѹkat sъ fakъ ѹн пod пе вase ка sъ treakъ în цара Pomîneaскъ. Bestipea aчeasta тѹрбѹръ веселіа пѹнцїї. Siцismѹnd Batopi, sokotind къ venipea лѹї Sinan пѹ o sъ se търцineaскъ пѹmaї în цара Pomîneaскъ, чі къ, fiind порочіт ка sъ сѹвîршea-скъ ръѹboiѹл împrotiва лѹї Міхаіѹ, ва treче ші în Transilвania, ші de ачі маї depapte în Ѹнгаріа, лъ-пѹmaї de kît mъѹѹрї de прегътіре. Пе mipeasa sa o tpimise ла Samoш-Ѹівар (Fгла)înчепѹ a stpînце оштірї, ші tpimise ші ла împъратѹл Pѹdolf рѹгîndѹ'л, ка sъ'ї dea ажѹtop întp'aчeastъ împрежѹрape прімежdioasъ пентрѹ църіле крештіне. În времеа în каре de toate пърціле

se fъчea прегътiрiле къвiiнчioase, avant-гapda търчeaскъ a ші трекът Dъпъреа ші a înaintat прin цaръ пînъ лa saтъл Кълъгъренї. Mixaiŭ, neamtentînd ажъtoapeле stpeine, îшї tpimise пе Doamna sa Stanka ші toaтъ famiлia dinnpeъnъ къ toaтъ авереа sa лa Sibiŭ; asemenea трекъръ în Transiлvania ші алцї боiерї, пе карi бътрînецеле пъ'ї epta sъ intpe în лъnta aчeasta пeнtpъ пaтpia лор. Dъnъ aчeasta, tpimiцind o пaрte din armia sa ka sъ цie în tpîŭ avant-гapda търчeaскъ, каре îmfinsese лагъръл лa Кълъгъренї, ел къ 8000 oaменї aпъкъ dpътъл Цiъpцiълъї лa локъл, ъnde Sinan лъкpa лa подъл пе вase, ka sъ'шї тpeакъ armia sa чea мapе. Kъm sosi, пъmaї dekît dete пъвaлъ aзъnpa meштepiлор ші лъкpъtopiлор, ші o лъnъ întpeaгъ onpi съвîpшipea подълъї ші тpeчepea пeste Dъnъpe dinkoaчї. Dap къ o mînъ mikъ de oaменї Mixaiŭ пъ пъtea sъ stpъжъiaскъ toцї цъpmiї. Пе лa ъn лок, doъ зiле deпapte de Цiъpцiŭ, трекъръ nimte тpъne тъpчeшtї în цapa Pomîneaскъ; asemenea маї трекъръ къ лъntpeле ші алte тpъne. Aчestea fъръ вeste лoвiръ пе Mixaiŭ de лa snate; aтъnчї ел fiind silit a se тpaце îndъpът, Sinan isnpъві подъл ші îшї трекъ toaтъ armia. Mixaiŭ se тpase în dosъл Кълъгъренiлор ъnde îшї ашezъ лагъръл; Sinan mepse dъnъ dînsъл пînъ лa Кълъгъренї. Лагъръл лъї Sinan se deosibea de ал лъї Mixaiŭ nnintp'ъn кpînг moчipлos; nnin miжлокъл кpînгълъї epa ъn шanц de пъmînt ші de лemne, ші în tot локъл aчesta пъînкъnea маї мълt de 12000 oaменї. Întp'aчestea, îї veni лъї Mixaiŭ oape-каре ажъtoape din Transiлvania de лa Siцismъnd Batopi, ші din Молдaвia дeлa Штefan Pъzban, ші toaтъ armiea лъї кpeкъ пînъ лa 16000 soлдaцї. Лагъръл лъї Sinan epa ашezat întp'o noziцie

înalţъ ші маї вѫнъ, ші se afла întpînsѫл neste 200,000 Тѫрчїînapmaţї. De ші bedea Міхаіѫ, къ пѫтърѫл връжташілор este de doѫъ-supe-zeче орї маї mape de кît ал армієї зале; авîndînsъ пъdeжde în Dѫmne-zeѫ ші în крединца ші вітежіа solдaţілор зъї, пѫ se sfii nimik aînчепе ел бътъліа. Ла 13 Аѫгѫst, 1595, o datъ кѫ гъкѫтѫл zілії, пѫind toate în opîndѫіалъ, îm-бърбътъ армія sa прin кѫbinte potpibite кѫ îmпрежѫ-рареа ші demne de ѫn ценерал mape ка dînsѫл. În-кѫръжъ пе Pomînії зъї, adѫкindѫ-ле aminte de isпръ-віле челе вітеze але stрътошілор лор, че лѐ-аѫ зъ-вîршіт зѫб Мірчеа чел Бътрîn, зѫб Влad Цепеш ші Padѫл дела Afѫmaţї, îmпротіва ѫнеї asemenea мѫлцімї de връжташї; inimъ пе Ѫngѫрї ка зъ se apate вред-нічї de fanteле челе марї але пацієї ѫngѫрештї; ші dѫnъ че її îndemnъ пе тоцї ка зъ'л ѫрmeze пе dînsѫл, трекѫ шанцѫл ші isбі армія чеа пѫтъроазъ а лѫї Sinan. Îndръsneала aчeasta mape a лѫї Міхаіѫînsпъїмîнтъ пе Тѫрчї. Fiind къ de amîndoъ пърціле se лѫпта бърбъ-tewte, пъdeжdea бірѫінцеї пѫ se mtia desupe каре пapte ва ръmînea. Міхаіѫ арѫпкindѫ-se asѫпра Тѫр-чілор її pesuinцea adese орї nînъ ла лагър, гъкind ma-pe omop; Тѫрчії кѫлегîndѫ'шї п.terіле, se silea a supi-жіні пъвала, ші кіte o datъ къzînd кѫ мѫлцімеа aчea пѫтъроазъ asѫпра лѫї, îl silea зъ se трагъ îndърът. Întp'avest кіп a цінѫt бътъліа dela ръзъpitѫл soapeлѫї nînъ desupe seapъ. Апроапе de sfinцitѫл soapeлѫї, sosindѫ'ї лѫї Міхаіѫ nimte трѫпе de nedestpime, че era denapte de лагър ші пе каре ел ле кіemase акѫm, venipea aчestopaînsѫблеці пѫterea чеа ostenitъ a ар-мієї Pomînештї. Aтѫнчї Міхаіѫ înaintea армієї зале, întoвъpoшit de вре o кіцї-ва de аї зъї, se арѫпкъ în

міжлокѹк Тѹрчілор, доборînd ла пътînt чеea че întîmnina în dрѹтѹл sъă; tъè singѹр кѹ mîna sa пе Караiman Паша, ші пе алцї ценералї ші офіцерї Тѹрчї, ші кѹ semne de бірѹінцъ se întoapse ла аї съї. Ачеastъ fantъ eроікъ îmбърбъtъ пе toatъ armia sa ші îї dete пѹterї новъ, în кît опрі în лок toatъ armia тѹрчеaскъ. Пе кînd armia Romîneaскъ цinea бътae în лок кѹ връжташії, Міхаіă порѹнчі ка кѹ доѹ тѹнѹрї че ле скъпase din міїніле Тѹрчілор ші каре se ашezase de o парте, съ se fakъ fok aѹѹпра мѹлцімеї връжтъшештї. Тѹнѹріле ачestea аă adѹs mare слѹжбъ прin fokѹл лор чел іѹte ші бine îndpentat. Fъkîndѹ-se дрѹm deskis ші ларг пîntre Тѹрчї, Міхаіă порѹнчі ѹнѹї Къnitan de казачї, ка кѹ о парте din трѹпеле Romîneштї съ пътрѹnzъ în міжлокѹл връшташілор. În времеa în каре ачesta adѹse mare тѹрбѹраре între Тѹрчї, Міхаіă къzѹ кѹ toatъ пѹterea sa aѹѹпра лор, мішкъ armia Тѹрчеaскъ din-лок, ші о întoapse îndърът supe fѹгъ. Înînвълтъшала ачeasta Sinan fѹ лѹat în пічіoape de кътре кіар oameniї съї, ші fѹ арѹнкat жos dѹпе ѹп пod în апа Niasловѹлѹї кѹ atîta repezічіѹne, în кît îї съpi вре о кіцї-ва dinцї din гѹръ, ші аѹіа пѹtѹ скъпа кѹ віацъ. Міхаіă se fъkѹ stъnîn neste лагърѹл тѹрчеsк, доѣîndi îndърът toate тѹнѹріле, че і лă-аă fost лѹat маї nainte Тѹрчії; конpinse маї мѹлте steaгѹрї тѹрчештї, nînъ ші кіар steaгѹл чел верde ші sfînt ал пророкѹлѹї Maxomet, desupe каре Тѹрчії кредеa къ nѹ se noate пierde; asemenea fъkѹ ші алте пръзї ші жаfѹрї марї. Бътъліа ачeasta a цinѹt de diminea-ца nînъ seapa, a fost atît de грozавъ, ші atîta sînцe s'a върsat, în кît s'a рошit рівл Niasловѹл; ші пѹmaї

інтъперекъл попцїї а опрit de nъ s'a ърmat біръінца маї deпъpte.

Міхаїй інрімfat къ біръінца ачеasta sтрълъчітъ, прin каре a інfрънtat тръfia лъї Sinan, авеа de рînd, ка în zioa ърmъtoape съ ърmeze бътъліа къ Търчії. Dap în noantea ачеea, adъnînd пе боіерії съї ші sfътъindъse къ dînшії, ачештіа хотърîръ, къ, de ші armia Pomîneaскъ este біръitoape ші плінъ de къраж; însъ fiind къ бътъліа din zioa трекътъ a ostenito ші a kostato пiepdepe de мълцї вітежї, nъ e къ пътінцъ aînчепе алтъ бътъліе mape бъръ întърірї de тръпе пъоъ. Къ tot fokъл de ръзboiй, de каре ера anpins Міхаїй, seînboi къ хотърîреа sfatълъї de обште, ші fъкъ план ка съ se трагъ în sъs пе Dîmбовіцъ supe мъпцї, ла satъл Stoenештї, ші аколо съ аштепте ажъtoape пъоъ de ла Siцismъnd Batopi. În дрътъл petraцерії сале se абътъ prin Бъкърештї ші Тîрговіште. Лъкъitopії dintp'aчeste ораше îшї пързsіръ каселе, se pidікаръ къ tot авъtъл лор, ші mepseръ dinnpeкъnъ къ armia кътре мъпцї, ка în ърта лор biind Търчії съ nъ гъseaскъ nimik. Міхаїй se ъркъ къ armia пînъ апроапе de четатеа лъї Padъ Negrъ Bodъ, ші аколо îшї ашезъ лагъръл. Пînъ съ ажъngъ ачі, se desпърціръ de кътре armia sa тръпеле молдовене, каре ера кіемате ка съ скапе Patpia лор din прімеждіа, în каре se afла; asemenea маї fъціръ ші din челе-лалте тръпе Pomînештї, каре fopma armá, în кît абіа ръmaseръ 8000 oamenїînapmaцї.

Sinan, dъnъ чеînцелese de petraцереа лъї Міхаїй къ toatъ armia, se мішкъ din локъл ъnde se-afla, ші плекъ în ърта лъї; tot d'aъna însъ ера къ чеа маї mape бъгаре de seamъ, temîndъse ка nъ къm-

ва Міхаіѫ, ѣцѣрпічіндѹse къ ѣце, съ se трагъ ла вре ѹп лок пекѹпоскѹт Тѹрчілор, de ѹnde съ каzъ ѣръ beste asѹпра armieĭ тѹрчештї. Ка съ пѹ лase în ѹрма sa вре о трѹпъ de врѫжташї, тріміse o парте din оштіреа тѹрчеаскъ ка съ копріпzъ Бръіла. Dѹпъ aчеasta,înaintînd tot кѹ пазъ, ажѹnse ла Бѹкѹрештї, îл гъsi дешептат de чеа маї маре парте din лъкѹіторї. Аічї, дѹпъ че преѣкѹ Мъпъstіреа, каре se zіче a лѹї Радѹл Водъ, în четъцѹе întъріцъ ѹine, пентрѹ паzа sa ші пентрѹînлesnіреа de a пѹрта ръзѹоіѹл, ші дѹпъ че лъзъ o парте din оштіреа sa дрепт гарнizонъ, пїші кѹ чеа-лалтъ armie маї depaрте în ѹрма лѹї Міхаіѫ. Ажѹнгînd ла Тірговіште, аічї іар ѣкѹ din кѹрtea Domneaскъ o четъцѹе, пе каре o întърі кѹ шанцѹрї de пъмînt ші de лемне.

Sinan, неîнтîмпінînd нічї ѹп врѫжташ de ла Кълѹгъренї пїпъ ла Тірговіште,înчепѹ a organiza цара тѹрчеште, ші a o кірмѹі ка пе o провінціе тѹрчеаскъ. Dар fiind къ Міхаіѫ кѹ armia sa îї прічінѹіаînкъ гріжї марї, пѹ era сігѹр desпре кірмѹіреа еї. Ка съ скапе ші de гріжа aчеasta, лъзъ ла Тірговіште пе Алі Паша de ла Трапезѹnt, ка съînгріжаскъ sпре a se зъвірші лѹкрареа четъцѹеї; іар ел хотърî съ stрîмтopeze пе Міхаіѫ, съ'л nimiчеaскъ dinпреѹпъ кѹ toatъ armia лѹї, ші пе ѹрмъ neaвînd a se маї teme de nimiк de ла sпate, съ пътрѹнzъ în Transілваніа ші съ комѣіnеze лѹкръріле sале desпре partea aчеasta кѹ але armieї тѹрчештї din Ѹнгаріа. Sinan se-лінгѹша кѹ ideea aчеasta ші пъдъждѹіаînграѣ ѹп pesѹлtat порочіт de ла че întreпрinse; fiind къ îї вenise beste, къ ші Хапѹл тъtъръsк este съ порneaскъ ші съ віе прін Молдавіа în цара Romîneaскъ, ка съ se ѹneaскъ кѹ armia

тѫрчеаскъ. Апроніїндѫse къ armia sa de локѫл ѫnde se afla Міхаіѫ, îmĭ ашезъ лагърѫл din потріва лагърѫлѫĭ Romînesk. Міхаіѫ къ пѫцінеле зале міжлоаче, че ле авеа, de ші п'а întreпрins о бътъліе mare; dar a fost необосіт sпре а слъбі în tot кінѫл armia лѫĭ Sinan, sпре а пѫне піедічĭ ла îmfiinцареа планѫлѫĭ лѫĭ, ші sпре а'л osteni нînъ ла sosirea ажѫтоарелор din Transilvania, пе каре ле аштента în tot minѫтѫл. Desпре о парте трімітеа чете ка sъ isбеаскъ фъръ веste пе Тѫрчіі, карі фъръ гріжъ se depърта de ла лагър sпре а жефѫі прін локѫріле вечіне; desпре алта опреа челе требѫінчоase пентрѫ храна армієĭ, копрінзînd transportѫріле, че se фъчеа пентрѫ апровізіонареа еĭ. Кіте о datъ întърîta кіте о парте de Тѫрчĭ ші îĭ тръцеа дѫнъ sine ла локѫрĭ пекѫноскѫте лор, ші аколо da пъвалъ асѫпръле фъкînd mare отор; алтъ datъ sпре аînsпъїмînta пе Тѫрчĭ, пѫ se sfia a da пъвалъ кіар асѫпра лагърѫлѫĭ, фъкîndѫĭ пагѫбе simцitoare. Ast-фел кѫражѫл ші локѫл înлesніръ пе Міхаіѫ, ка sъ ціе маі мѫлтъ време пе Sinan în фріѫ ші în пазъ ostenitoare, нînъ кînd sosiръ ажѫтоареле аштентате de ла Siцismѫnd Batori.

Siцismѫnd Batori, дѫнъ че seînmtiinцъ de ла Міхаіѫ desпре intрареа лѫĭ Sinan în цара Romîneaскъ, лѫъ мъсѫрĭ sпре а face toate прегътіріле кѫвіінчоase пентрѫ ачест ръсбоіѫ sepios, ші ла 6 Septembрie 1595, плекъ din pezidenцia sa de ла Българад, ка sъ віе în цара Romîneaскъ. Маршѫл лѫĭ a fostînчет, пентрѫ къ требѫіа sъ аштенте ка sъ se стрîngъ îmпрежѫрѫл лѫĭ toate трѫпеле кіемате. Ла Sasseбеш пріімі о вестіре плъкѫтъ, къ Tatarĭі, карі ера sъ віе sъ se ѫneaскъ кѫ Sinan, ръмîn пе лок; fiind къ Ка-

zачіі ші Рѫшіі аѫ пъвъліт în цара лор. Ажѫпгînd ла satѫл Кодлеа, îші ашезъ лагърѫл ачі, ші de аічі tpimise лѫі Міхаіѫ оаре каре întърірі, порѫпчindѫлеînsъ ка съ пѫ întpeпpinzъ пімік чева deosibit. Dѫпъ че se stpînseръ оштірі маі мѫлте, порпі ші ел ші вені ла вата Брапѫлѫі. Ачі sosi ші Прінцѫл Молдавіеі Штefan Ръzвan, кърѫіа îі sкpisese ка съ віе кѫ 2400 пedestpaші, 800 кълъреці ші 22 tѫпѫрі. Коборîndѫse în цара Pomîneaskъ ла Рѫкър, îл ажѫпseръ ші ажѫtoареле de ла Імпъратѫл Цermanieі, tpimise кѫ цепералѫл Алберт Раіѫіц ші каре sta din 1600 каtafpaкці (îмбръкаці кѫ fepѫ) ші 750 кълъреці flopentiні sѫѫ цепералѫл Silвіе Піколомini. Toatъ оштіреа кѫ каре а ажѫпs Siцismѫnd Batopi ла Рѫкър ера 20,000 кълъреці, 32,000 пedestpaші ші 33 tѫпѫрі. Întp'ачештіа ера 24,000 Съкѫі, къpopa Siцismѫnd Batopi a tpeбѫit съ ле întъpeaskъ пpівелецізріле, sпpe аі îndemna ка съ іа пapte ла esпediціа ачеаsta; 300 казачі; 800 хаіdѫчі de ла Opadia тape ші 2000 гвapdiстї; 1000 пedestpaші îмбръкаці în пегрѫ кѫ кіелтѫіала Sibienілор; 1000 în албastpѫ кѫ келтѫіала Брашовенілор; 1000 în вepde кѫ келтѫіала Mediешенілор, ші 1000 îмбръкаці în pошѫ кѫ келтѫіала Bistpiценілор.

Siцismѫnd Batopi tpekînd Dîмбовіца, se întîлni кѫ Міхаіѫ, îші ѫніръ армііле ші пеste tot se fъкѫръ 60,000 оаменї. Dѫпъ че se аштепtаръ ка съ soseaskъ каръле кѫ челе tpeбѫінчоase пentpѫ армie, ші dѫпъ че soлdaції ръѫѫfларъ de osteneala dpѫтѫлѫі, Siцismѫnd Batopi ші Міхаіѫ плекаръ din локѫл ѫnde s'aѫ întîлnit, ші ашezаръ лагърѫл întp'ѫп лок, ѫп міл depapte de Tîpговіште, кѫ pînd ка în zioa віітоаре съînчеапъ бътъліа ші кѫ îndpъsneala ші іѫцеала съ îm-

ſpікошеze armia търчеаскъ. Nъ de napte de лагъръл крештinesк era ашezat ші лагъръл търческ. Sinan, se ziче, къ din вîрſъл мънтелъї, че deosibea лагъреле, а прівіт лагъръл крештinesк. Лъind în бъгаре de seamъ прегътіріле, че s'aŭ ſъкът пентръ бътъліа biitoape, ші възînd мълцimea ші търіа armieї крештine, se sne-pié; ші пъind în rînd isnръвіле, че ле ва ſаче armia aчеea komîndatъ de ъn цеперал брав ка Міхаіŭ, i se слъбі tot кръжъл de a аштenta zioa aчеea, în каре era sъ se ſакъ бътъліа. Nъ se maï rîndi ла nimik de kît ла ſъгъ, sokotind noate ка sъ трагъ пе крештinї maï în лъъntръл църії, ші аколо sъ черче soapta no-рокълъї în kîmnŭ maï ларгŭ. Гъръ a nierde време, порънчі лъї Алі Паша ші лъї Мехmet Беіŭ, ка къ o napte din oштipe sъ intpe în Тîрговіште, ſъгъдъindъле, къ în времеа, în каре крештinii se вор îndeletnічі ла koпpindepea четъції, ел ка dintp'ъn лок askъns, ва къdea ſъръ veste asъnpa лор ші її ваînкъnцiъpa. Dъnъ че Sinan în ast-fел de kin îmї askъnse ſъга sa, neste noante se pîdikъ къ toatъ armia, afapъ de чеea че era sъ ръmîie în Тîрговіште, ші порні кътре Бъкърештї. Siцismъnd Batopi, în zioa ърмътoape dъnъ ръзъpitъл. soapeлъї, ашezъ armia крештinъ snpe бътae; opîndъi пе Міхаіŭ în ſръnte къ o трънъ, ші'лînsърчінъ ка sъ ſакъ чеа din тîіŭ ловіре. ка ъnъл че a fost tot d'aъna біръitop în toate ловіріле къ Търчії, ші ка чел че sin-гър авеа пътерea de aїînsnъїmînta къ пъmеле sъŭ чел biteaz, каре a ажъns ъn nъme de гроazъ пентръ dinmi. Armia întokmitъ se mішкъ din локъл sъŭ, ші se a-пропіе de локъл ъnde se afла лагъръл лъї Sinan. Dъnъ чеînsъ a възъt, къ aчі nъ este nічї ъn връж-маш, se temъ sъ nъ fie вре ъn віклешъг din napteа

Тврчілор. Тріміцindвse iskoade ка съ afле вртеле армієї тврчешті, se dete порвнкъ армієї крештіне ка toatъ zioa съ fie rata de бътъліе, ші съ пв пве армеле жos. Кътре seaръ o мвлціме de Тврчї карі, înainte de a плека Sinan кв лагървл, se ръsпîndiseръ прin царъ спре a жefві, se întopseseръ аквт ла лагър; аічї deтеръ neste лагървл крештінеск; se omopîръ чеї маї мвлцї, пвцінтеї пвмаї кв fвга аў пвтвт скъпа ші a se askвnde în întвнерквл попцїї. Армія крештінеаскъ netрекв în арме ші noantea ачеea În zioa вртътоape se întoapseръ iskoadeле, каре інкрединцаръ, къ Sinan este denapte пе drвтвл кътре Бвкврешті, ші къ n'ape de rînd a se маї întoapче індърът. Фъкîndвse sfat de ръsboiў, oape съ ia армія în гоапъ пе Sinan, saў съ копрінзъ маї întîiў четатеа Тîрговіштеа, în кape se afла o трвпъ de връжташї вine întъpitъ, Mixaiў пропвse, ка маї întîiў съ se копрінзъ четатеа, ші съ пв se лase връжташї în спате. Ла 16 Октомвріе 1595, апроніindвse de Тîрговіште, o інквнцівраръ ші se ашezaръ 30 твнврї імпротіва четъцїї. Desпре o парте твнвріле, desпре алтъ парте fokвл, че deтеръ soлдацїї ла четате,însпъїмîнтаръ пе Тврчїї din лъвнтрв ші врвръ съ fakъ o пъвъліре afaръ; dap ачеasta n'a isбвtit, de кît a fъквт пвмаї лок ші drвт армієї крештіне, ка съ intpe în лъвнтрв ші съ копрінзъ четатеа. Командацїї четъцїї fвръ прінші, ші Алі Паша fв tpimis în Transilвania ла Клвж. Прада, че o fъквръ soлдацїї аічї, a fost mape; кътре ачеasta se гъsiръ în лъвнтрв ші 2 твнврї марї ші 44 маї мічї. În грабъ dвnъ копрindepea четъцїї, a кърія інквнцівраре a цінвт пвмаї doъ зіле, армія крештінеаскъ se лвъ dвnъ Sinan ка съ'л гоneaскъ.

Sinan se afла ла Бѫкѫрешті, кînd 'ia venit beste, къ Тîрговіштеа а къzѫt în міїніле крештініло р. Penedea копрindepe a ачештії четъцї ші апропіереа armieї крештіне atîta fрікъ 'i бъгat în inimъ, în кît хотърî sъ fѫгъ ші de ачі. Pîdîkîndѫse din Бѫкѫрешті, dete fok орашѫлѫї, ші п'авѫ кѫраж а лъsa нічї гарнizonъ în четъцѫеа de ла Padѫл Bodъ, de кît o ѫтплѫ de praf de пѫшкъ ка, кînd вор intpa крештініі în лъѫntpѫ, sъ i se dea fok, ші ка sъ fѫгъ маї кѫînlesnipe, лъsъ mѫлte лѫкрѫрî îndърът ші апѫкъ dpѫmѫл кътре Ціѫрціѫ. Întp'aчeastea sosind ші armia крештінъ ла Бѫкѫрешті, nѫ intpъ în лъѫntpѫ; лъsъ орашѫл ла о parte ші înaintъ ronind ne Sinan ne ѫртъ. Asfeл четъцѫеа de ла Padѫл Bodъ se snapse ші se snѫлберъ în вînt, fър'a face кѫїва вре ѫn рътъ. Armia крештінъ ronea ne Sinan ast-feл, în кît, ажѫnrîndѫл ѫnde-ва, sъ'л sileaскъ a sta ла бътae. Dap fiind къ ne dpѫmѫл ne ѫnde трекѫse, Sinan apsese sateле, жefѫise ші poбise tot, armia крештінъ a trebѫit sъ ia alt dpѫm ка sъ ажѫngъ ла Ціѫрціѫ. Doѫъ mілѫрї denapte de Ціѫрціѫ veni beste лѫї Siцismѫnd Batopi, къ Sinan, лъsînd îndърът o mѫлцime de tѫnѫрї ші алте лѫкрѫрї, кѫ o parte din armia sa a трекѫt podѫл neste Dѫnъре, ѫnde s'a fъкѫt mare omor întpe Тѫрчї, грѫбіndѫ-se care de care sъ treакъ маї înainte; dap чea маї mare parte din Тѫрчї кѫ каръле, кѫ робії ші кѫ doбitoaчеле жefѫite, sînt dinкoaче de Dѫнъре. Atѫnчї armia крештінъ se грѫбі кътре Ціѫрціѫ, ажѫnse armia тѫрчеаскъ, care se înriesѫia ла nod, ші seînчепѫ o бътъліе grozavъ; o mare parte din Тѫрчї se prinseръ робї, o parte se omopîръ ші алтъ parte se apѫnкъ neste nod în Dѫнъре. Apa Dѫнъріі era рошіе de sînцеле тѫр-

чesк, ші пе d'asъпра nъ se bedea de kît trъпърі moapte плъtinde. În бътъліа aчeasta se omopîръ 5000 Търчї; se прinseръ вії de treї орі пе atîцї; se конpinseръ 6000 de каръ къ лъкръріле armieї tърчeшtї, ші se скъпаръ din робіе 5000 крештіні. Dъпъ isпръвіле бътъліеї, se stрікъ подъл; dap маї ръмъsese чetatea Ціърціъл, în каре se afla гарnizonъ tърчeaскъ. Ла 26 Октомврie seînчeпъ a se пъшкърі чetatea къ tъпъріле; ла 27 se ґъкъ asaлt, ші dъпъ чe se конpinse, în лъънтръл se ґъкъ ъn omop atît de грozaв, în кît, din toцї Търчії, чe se afla aічї, пъmaї ъnъл a пъtъt скъпа. Чetatea dъпъ aчeasta se dete прadъ foкълъї ші se stрікъ de tot. Sinan плin de ръшine se întoapse ла Konstantinopoл, ъnde mърі de inimъ реа, къ n'a пъtъt isпръві nimik.

Ast-feл se isпръві къ порочіре întreпpindepea aчeasta împrotiва лъї Sinan Паша, de ал къръіа пъme ші пъtepe se împръштiase o гроazъ în toate пърціле. Лаъda чea маї mape пentръ isпръвіле чele марї se dete лъї Міхаіъ, каре ла toate прілежъріле a арътat dobezї deînцелепчіъne mape, ші ла toate întîmплъріле de ловіре къ Търчії, s'a пъrtat ка чел маї mape ценерал, dînd pretъtindenea semne de кръаж ші бравъръ раръ. Мерітеле aчeste марї ле кънoskъ sinґър Siцismъnd Батori, în окії къръіа Міхаіъ a desboлtat пъtepea sъfлetълъї ші a брацълъї съъ. Dъпъ съвîршіреа ръъboіълъї, Siцismъnd Батori stрînse o обштеаскъ adъnape de toцї боіерії ші слъжбашії. Aічї dъпъ чe къ лаъde adeвъpateînълцъ îndestъл мерітеле лъї Міхаіъ, îї інkredinцъ апърареа църіі ші de aчi înainte; îl îndemnъ ka съ ъrmeze ka ші пînъ акъm, spre a faче съ triъmfeze прічіна крештінътъції împrotiва Тър-

чілор, ші în sfîrşit пеnтрѹînкѹражареа лѹї ґъкѹ sкімбаре în трактатѹл de sѹпѹпереînкеіат маї din ainte, ші її лъsъ цара întреагъ dinnреѹnъ кѹ веnітѹріле еї ка sъ о administreze ел неатîрnат dѹnъ кѹm її ва плъчеа.

Între isnръвіле аче ste nopoчite se întîmплъ че-ва неплъкѹт. Полоніяînкъ de mѹлт zaвistѹія аліанца a кіте треле Прінцінателе; natima еї креskѹ ші маї mѹлт, dѹnъ чеînцелese, къ Sinismѹnd Батori aѹ ґъкѹт вasалї пе Прінцѹл църії Romînешті ші пе ал Молдавієї. De nimik nѹ se mîxnea atît ка de Молдавія, asѹnра къріа tot d'aѹna 'шї-a авѹт окії nіроніцї. În вреmea, în каре Sinismѹnd Батori кѹ Міхаіѹ ші ШтefanРъsвan, ераînкѹркат înръsвоіѹл кѹ Sinan, Ioan Zamoski Канцеларѹл регатѹлѹї Полонієї, гъsі вреme de a smѹлце Молдавія de sѹвт inґлѹінца лѹї Sinismѹnd Батori, ші de a o aдѹче sѹвт askѹлтаре de Полонія. Stpînrînd oштіре nѹmъроasъ, ґъръ a ґаче кѹnoskѹт планѹл sъѹ рецелѹї, intръ ґъръ beste în Молдавія, пе каре лesne o копрінse, neaґлîndѹ-se ачі Прінцѹл ШтefanРъzвan ка sъ о апере, ші ашezъ de Прінц пе ѹn Іеремія Могіла, каре ераînкінат кѹ totѹл intereselор Полонієї. Sinismѹnd Батori, dѹnъ че aînцелes de întîmплареа ачеatsa, dete лѹї ШтefanРъzвan о nарте din o штіреа Съкѹілор ка, мерґînd кѹ dînsѹл în Молдавія, съ'л ажѹте îmnротіва рівалѹлѹї съѹ snре a'шї dobîndi скаѹnѹлѹ, ші dѹnъ ачеasta, sъ se întоаркъ îndърът în Transilванія. Іеремія Могіла, каре прін ажѹторѹл Полонілор se ґъкѹse Прінц ал Молдавієї, aѹzind de вenіреа лѹї Штefan, її ешіînainte кѹ оштіреа sa ші кѹ ажѹторѹл Полонілор, îl вірѹі, îl прінse ші'л tpase în цеапъ. Întîmплареа ачеasta a ѹmплѹт de ѹръ пе Імпъратѹл Цermaнієї, пе Sinismѹnd Батori ші пе Міхаіѹ;

fieш-каре din трînшій ар fi врвт съръсбане моарtea лві Штefan ші съ недепseаскъ пе Іеремie Моrіла. Тоатъ гъръ-de-лецea se арвпка асвпра Полоніеі; dap ачеasta сввt о маскъ de гъцърнічіе асквнzîndв'ші кв-цеtеле,înшелъ лвтea; вікленіа лві Zaїmoski ръmase нвmaї defъїmatъ, ші Іеремie Моrіла нв se недепsі. Кînd маї тîрziв Хasan Паша, кв о армie de Тврчї ші de Tatapї, пъвълі în Молдавіа, Іеремia Моrіла трimise деnвtацї în Transilвania ла Siцismвnd Batopi, рвгîndвл ка съ'л пріimeaскъ сввt протекціа sa, fiind къ ел dinпревнъ кв тоатъ цара ва съ'ї fie вasaл, нвmaї съ'ї dea ажвtopîmпротіва прітеждіеї чеї веni асвпръ. Siцismвnd Batopi п'а крezвt пропвнеріле ачestea; Іеремie Моrіла а fost silit а алерга ла ажвtopвл Полоніеї. Dieta реrатвлві ачestвia îл пріimi свв протекціа sa, трimise ла Konstantinopoл солї, ка съ роацe пе Свltanвл пентрв dînsвл, ші рвгъ ші пе соліїÎmпъратвлві Рвdolf ші пе аї Папеї, ка съ міжлочеаскъ ла Siцismвnd Batopi спре ал лъsa în паче.

Dвnъ че se бірві Sinan, ші гроazа артелор ромînешті ші вngврешті треквръ Балканвл, ші îmпръшtiаръ о fрікъ маре кіар пînъ în Konstantinopoл, Siцismвnd Batopi întр'ачеeашї їарпъ, пе лаînчепвtвл анвлві 1596, întрепрinsъ о кълъtopie ла Прага în Боемia ла Îmпъратвл Рвdolf, спре а ворві ка съ se fакъ прегъtірї новъ de ръсбоїв îmпротіва Тврчілор. Ла întoaрчерea sa, sokotind къ Тврчії нв вор маї fаче нічї о мішкаре îmпротіва църії ромînешті, шіînкрединцîndвse, къ Міхаїв sinгвр кв Ромînії съї este în stape de а'ї цinea în fрîв, ка съ нв маї трeакъ Dвnъреа dinкоачї,înчепв а лвкра кв оштіреа sa în Вngaрia ші în Banat, вnde Тврчіїînкъ de мвltînfinsese нічіор

statopnîk, ші унде ші трупеле луі Рудолф se îndeletnicea împъ прекуртаре. În времеа ачеаста, кînd Siţismund Батori se afla кълъtor, ші кînd армія sa ажута лукръріле Împъратулуі Ţерманіеі, Міхаіŭ se folosi ку лініштеа, че о авуу desupre партеа Турчілор, супре а мікшора тікълошіа, че армія луі Sinan о прічінуіse în міжлокул църі, apzînd ші пуstiind tot че а întîmninat. Fiind къ чеа маі маре парте din лъкуitorî fuţiseръ în времеа ръсуоіулуі ла мунцї, ші fiind къ se пъръsise кîмпуріле ші пу se fъкуръ семъпътуріле обічінуite, кînd se întoapseръ лъкуitorii пе ла каселе лор, ле гъsiръ apse, ші авуръ а se лупта ку лінsa de челе треуінчіоase пентру храпъ. Міхаіŭ, пе каре îl дуреа ла інімъ непорочірea супушілор sъі, лъъ мъсуріле челе маі буне супре а ажута пе тоţі, ка іар съ'шї fакъ ла лок каселе лор, ші пентруînчетарea лінseі, adуse букате пентру храпа тутурор ші съмînцъ пентру семъпътурї; asemenea лъъ ші алте мъсурї супре а шуура орі-че греутъţї пе каре ле adуsese fуріа ръсуоіулуі трекут. În времеа ачеаста аînгріжит de a întpoduче оape-каре регулї în ківерnisirea mînъstirilor, în каре intpase o desopdine nesufepitъ. Dap tot de-o-datъ fiind къ луі îi треуіа soлдаţї пентру скопуріле сале, ші fiindŭ къ ръсуоaiele, че se пуptaseръ пе пъmîntулŭ църіі, аŭ îmпръшtiat пе локуitorî întp'o парте ші алта, а întpoduсŭ унŭ ашезъmîntŭ, ка op-каре локуitorŭ sъ ръmîie вечінікŭ аколо, унде 'ла апуkat публікареа ачестуі ашезъmîntŭ, каре s'a пуmitŭ легътура луі Міхаіŭ Bodъ.

Ачеастъ време de паче ші лініште, че ера преа треуінчіоasъ пентру îmбуnътъţіреа de stapea църіі, дупъ atîtea бътъліі крунте ші непрекуртате de ла

pîdikarea лъї Міхаіъ пентръ despobîpe, пъ пътea съ цie мълт.Ръзбоіълъ требъіа іар съ seînчеапъ, fiind къ цinta mînieї Сълтанълъї Мехемет era Міхаіъ. Дъпъ че възъ Сълтанъл, къ къ артеле пъ поate isпръві nimiк îmпротіва лъї, кроі алт дрът, ші fъкъ план кът ар пътea съ'л desrine de аліанца челор-лалте пътерї креші tine, ші апої съ пъвълеаскъ аъзпра лъї sinгър къ пътepe mape, ші съ адъкъ цара romîneaskъ іар ла stapea de съпъпepe de маї nainte.Înграбъ дъпъ непорочіреа лъї Sinan, Сълтанълînсърчінъ пе Паша de ла Бъda din Унгарія, ка съ deskizъ негоціацїї de паче къ Îmпъратъл Ръdolf. Kondiцiile, че ле пропъse Сълтанъл, era foapte fолositoape пентръ Îmпъратъл; череаînсъ ка Îmпъратъл съ fакъ лъї Міхаіъ къноскътъ пачеа aчеasta, ші съ'л лase дъпъ aчеea sinгър ка съ'л nedeпseaskъ ка пе ъп ребел. Îmпъратъл Ръdolf щtia съ прецъіаскъ таленteле челе eminente але лъї Міхаіъ; кънощtea слъжбеле челе марї, че ле fъкъ ел îmпротіва Търчілор пентръ fолосъл креші tînътъцїї, ші îl прівеа ка о stавілъ de a опрі пе Търчї din църіле aчеstea, ка съ пъ поatъ а'шї desfъшъра маї în лат лъкръріле ръзбоіълъї лор. De aчеea пъ пріimi nicї întр'ъп кіп пропъперіле de паче, че і ле fъкъ Сълтанъл. Neisбътind ла Îmпъратъл къ негоціацїіле сале, Сълтанъл черкъ ші întр'алтъ парте a deoseбі пе Міхаіъ din ъпіреа къ Прінцїї креші tinї, спре а'л fаче прадъ mînieї сале. Tpimise ла Siцismъnd Батоpi ъп чеаъш Търк, ші îї fъгъдъі къ, de se ва траце din аліанца къ Ръdolf Îmпъратъл Церманіеї ші къ Міхаіъ, îї ва лъsa съ stъпîneaskъ къ паче Transilвania, fър'а'і маї чере трібътъл обічїнъit, de кît пътаї вaseле de арцint, че se da Порцїї Otomane dinпреъпъ къ трібътъл; къtре aчеasta îї

ръръдъі, къ її ва da съ стъпîneaскъ ші кіар цара Pomîneaскъ. Siцismъnd Batopiînшtiinцъ пentръ aчeste пропъnерї пеÎmпъratъл Pъdolf, ші aчesta îл sfъtъi, ka nicї întp'ъn кіп съ пъ priimeaскъ пачea къ kondiцiile, че і ле пропъne Sъltanъл.

Въzînd Sъltanъл, къ пропъnеріле sale de пачe пъ sînt priimite ла nicї o пapte, ші къ atît Îmпъratъл Pъdolf, кît ші Siцismъnd Batopi aъ intepes foapte mape de a авea пе Mixaiъ aліat ал лор, ші a se folosi de вітежіа лъї,înчепъ къ алте ъnелтірї a сърпа ші a слъві пъtepea лъї. Dete порънкъ ъnъї Агъ Търк, ка къ орї че міжлоаче ва пъtea, съ se silеaскъ a organisa ъn комплот întpe боіерії лъї Mixaiъ; tot de o datъ кіемъ ші пе Tatapii Перекопї, ка къ пъtepe mape съ intpe în цара pomîneaскъ, supe a ажъta лъкръріле комплотълъї, съ пъe mîna пе Mixaiъ, ші isпръвind îmпъчіъіреа ребеліеї, съ'шї fakъ drъm prin Transilвania къtpe Ъngaria. Din toate ъnелтіріле, че лъ-a întpebъinцat Sъltanъл nînъ akъm, планъл de комплот se пъреа a isбъti maї mълt. Întpe боіерії църії pomîneшtї пъ пepiseînkъ пеъnіреа, ші se гъsiръ ъnії, карі къ toatъ бъкъріаînчепъръ a se конръsпъnde къ Ага Търкъл, supe a binde пе Mixaiъ ші цара întpeaгъ, ші supe a o da în mîiniле Търчілор. Dъnъ че ажъnse комплотъл ла коачереа sa, ші dъnъ че se лъаръ din naptea комплотistілор toate мъsъріле, supe a'їînlesni isбъtiреа, 6000 Tatapї ші Търчї, карі se afla în Доброцеа, priimiръ порънкъ ка d'înpreъnъ къ алцї 3000 Търчї, съ treakъ пе doъ локарї Dъnъреа, съ intpe în цара Pomîneaскъ, съ npinzъ пе Mixaiъ ші съ конpinzъ локъріле челе întъpite. Dap ценіъл, каре апъра цара Pomîneaскъ, fъkъ съ se deskопере комплотъл maї

înainte de sosipea Тѫрчілор. Міхаіѫ прinse пе ѫрzitopiї лѫї, ші пентрѫ пілдъ порѫпчі съ'ї tae în patрѫ бѫкъцї. Кѫ кіпѫл ачest aспрѫ nimiчі комплотѫл ші їшї mîntѫi віаца, пе каре se ръzima soapta ші віitorѫл църії. De ші пъвъліръ Тѫрчії ші Tatapії în царъ; dap a fost tîpziѫ, ші пѫ пѫтѫръ isпръві nimiк. Міхаіѫ апѫкъ маїînainte ші tpimise apmia sa sѫб komanda ценералілор съї, ачештіаînкѫцiѫраръ пе Тѫрчї ші Tatapї, ші її вірѫіръ desъвîршit.

Кѫ вірѫінца ачеasta se aпpinse Міхаіѫ de a пїші ла алте isбînzї маї марї. Імпърцind apmia sa în doъ, o пapte o dete ценералѫлѫї Велчеа ші алта ценералѫлѫї Гаркаш. Велчеа трекѫ Dѫнъреа în Бѫлгаріа; în маї mѫлте ловірї вірѫі пе Тѫрчї; apse чetatea Баба; dap маї пе ѫртъ din пебъгаре sa de seamъ, seînкѫцiѫръ de Тѫрчї ші se вірѫі. Asemenea soaptъ авѫ ші ценералѫл Гаркаш. Ачesta трекînd Dѫнъреа ла Zdeлia, ка съ гакъ пъвъліре asѫпра Bidinѫлѫї, лаînчепѫt гѫ порочіт; dap ла ѫртъ iap гѫînкѫцiѫрat de Тѫрчї, nedestpimea sa se прънъdi чеа маї mape пapte, кавалеріаînsъ скъпъ. Ачeste непорочірї пѫ слъбіръ nimiк кѫражѫл лѫї Міхаіѫ; чі se прегъti sпре a sпрiжini пъвъліреа армієї тътъръштї, каре аменинца о прiтеждіе mape пентрѫ цара Pomîneaскъ.

Хапѫл Tatapілор Перекопї sosise кѫ apmia sa în Молдавіа ла Іеремie Могіла, каре ера îmпъчіѫit кѫ Поapta Otomanъ. De aiчї п'авеа de кît ѫп пas съ гакъ în цара Pomîneaскъ, ші dѫпъ ачеea съ трeакъ în Transilваніа ші Ѫнгаріа. Bitежіаînsъ a лѫї Міхаіѫ ажѫnse a fi o гроazъ пентрѫ Тѫрчї ші Tatapї; вірѫінцеле че лѣ-а пѫрtat ел пїнъ ачі desпре тоцї връжташії съї,însпъїmîntapъ пе Хапѫл тътъръск ші її тъіаръ

кръжъл de a îndръsni sъ deskizъръsboiъ къ Mihaiъ. Аша dap trebъi sъ пъskочeaskъ alt miжлок; алергъ ла fъцърпічіе, ка чеea че п'a пъtъt isпръві къ арте-ле, sъ sъвîршeaskъ къ віклeпia, fъkînd къnoskъt, къ ел este îmпъterпічіt din пaрtea Sъltaпъlъi ка sъînkiee паче къ Mihaiъ,însърчіnъ ші пе Ieremia Моґіла, ка sъ se коръsпъnzъ къ Mihaiъ în прічіna aчeasta, ші sъ'лînшtiinцeze къ, de ва da Xaпъlъi 2000 галбені, ва міжлочі îmпъчіъіреа între dînsъl ші Поaрta Otomaпъ. Ieremie Моґіла пeпtръ къ era îmпріеtenit къ Tърчії прin міжлочіреа Полоніеї, ші пeпtръ къ пърta în inima sa niшte sкопърї віклeпe îmпротіва лъї Mihaiъ, пріimiînsърчіnaреа че і s'a пъs asъпръ, ші înчeпъ a se коръsпъnde къ Mihaiъ.

Mihaiъ, de ші eraînвъцat a пъ пъne temeiъ sigър пе fъґъdъeліле Tърчілор, de ші пъ пъtea a seînkredinцa пе simtimenteле лъї Ieremia Моґіла; în вре-mea aчeastaînsъ îmпрежъръріле îl sfъtъia, ка sъ каъ-te міжлоаче de a se îmпъчіъі къ Tърчії прin кondiції опорабіле. Прічіna de кънetenie era кънї miposise, къ Siцismъnd Batopi ape de rînd sъ sъnъe Îmпъratъlъi Pъ-dolf пъ пъmaї Transilвaпia, чі ші кіар цара Pomîneaskъ пе temeiъl aktъlъi, къ каре ea s'a fost sъnъs лъї. Neшtiind аша dap ла че sfîrшit вор еші лъкръріле, so-koti a se апропіа къ îmпъчіъіреа de Tърчї; fiind къ ел se pidikase къ арте пeпtръ desroвіреа църії sale, iap пъ пeпtръ a skimba stъпînії; ші къ toate къ silit de îmпрежърърї ел era акъm sъnъs ал лъї Siцismъnd Batopi; dap în inima sa пърta o dopipe вечînікъ пeп-trъ neatîрnaрe, a кърiaînfiinцare o aшtenta de ла кърsъl întîmплърілор. Алтъ прічіnъ, каре îl îndemna sъ пріimeaskъ проnъnереа Xaпъlъi tъtъръsk, era ші

непорочіріле армієї сале din Бѫлгаріа, каре слъбіеръ оаре-кѫт дѫхѫл чел ръзбоїнік ал съў ші dete кѫраж Тѫрчілор de a крede, къ Міхаіў пѫ este небірѫіт. În sfîршіт чеа din ѫртъ прічінъ ера, къ авеа ажѫтор foарте пѫцін de ла Sіцismѫnd Батоpі, în кît пѫ пѫтеа întreпрinde німікînsemnътор întпротіва връжташілор.

Міхаіў strînse пе боієрії съї, ле гъкѫ кѫпоскѫтъ хотърîреа sa, пе каре о прііміръ тоцї de бѫпъ, ші дѫпъ ачеea trimise în Молдавіа ла Ханѫл тътъръск о deпѫтацie, ка съînкеіе пачеа. Sinгѫра кondiцie че пѫ о пѫтеа прімі Міхаіў ера, къ Ханѫл череа ка съ se слобоазъ тоцї soлдацїї strеінї, ка ѫнїї че sînt sпре greѫtatea църії; dар silit de întпрежѫрърї seînвоі ші ла ачеasta. Dѫпъ че seînкеіе пачеа ші se гъкѫ жѫръмînt пентрѫ пъzіреа еї, atît de кътре Ханѫл тътъръск, кît ші de кътре боієрії пленіпотенцї, Міхаіў слобozі оштіреа ші trimise ла Ханѫл sѫma de banї, че о черѫse пентрѫ a міжлочі întпъчіѫіреа între dînsѫл ші Поарта Otomaнъ. Ханѫл, кѫт aînцелес къ s'a слобozit армія, deпѫse маska жos, пъвълі din Молдавіа în цара Pomîneaскъ гър'а întîmпіна вре о întпротівіре; шіînfirîndѫ'ші лагърѫл între Бѫzeў, Бръіла ші Бѫкѫрешті, întпръштіе чете de Tатарї în toatъ цара, ка пе ѫnde вор ажѫнце съ пѫstiaскъ tot, ші de вор пѫтеа съ прінzъ ші кіар пе Міхаіў. Акѫт кѫпоскѫ Міхаіў кѫ desъвîршіре інima чеа bînzътоаре a лѫї Іеремie Моґіла, ші aгъ пînъ ѫnde treбѫе съ se pazime пе крединца тѫрчеаскъ. Кѫ toate къ тѫлцітеа армієї тътъръштї ераînsemnatъ, ші кѫ toate къ soлдацїї съї se ръsпîndiseръ пе ла каселе лор, елînsъ її strînse în грабъ; ла глаѫл лѫї, къ patріа se aгъ în прімеждіе, алергаръ вітежїї іар sѫб steaґѫріле лор, ші se гъкѫръ ка

ла 8000 оамені. Кѹ ачештіа Міхаіѹ порні імпротіва лагъръвлѹі тътъръск, че ера ашезат ла satѹл Гѹргѹіацї, спарсе лагъръл, îл копрінсе, вірѹі пе Хапѹл тътъръск, îл трекѹ Dѹнъреа дінколо ші кѹръці цара de Тътарі.

Dѹнъ вірѹінца ачеаста, Міхаіѹ, пекъжіт din прічіна іншелъчіѹнії Хапѹлѹі тътъръск, adѹнъ 12000 оамені, ші інтрепрінсе о алтъ еспедіціе імпротіва Нікополѹлѹі. Трекînd пе лîнгъ Тѹрп îл пѹстіі; пе ѹртъ трекînd Dѹнъреа вірѹі пе Паша, ші ла 21 Октомвріе 1596, арсе орашѹл Нікопол ші'л префъкѹ în чепѹшъ. Паша кѹ чеіа-лалцї Тѹрчї аї зъї, карі скъпаръ de saвіа лѹї Міхаіѹ, се арѹпкъ în четате ші се інкісе în лъѹнтрѹ. Міхаіѹ, спре аш пѹтеа ѹрма вірѹінца маї департе, інкѹнцірѹ четатеа кѹ хотърîре de a o копрінде, de a o дърънъна ші de a спарце кѹівѹл Тѹрчілор din партеа ачеаста a Dѹнъріі. Паша інспъімîнтат de хотърîреа лѹї Міхаіѹ, інчепѹ a трактa de паче. Тріміцінд о депѹтаціе, îї adѹсе лѹкрѹрї скѹмпе, хаіне кѹсѹте кѹ фір de аѹрѹ, блане de самѹр, zече каї тѹрчештї ші васе de арцінт; îл рѹгъ ка зъ пѹ стріче четатеа, ші îї фъгъдѹі къ, de ва воі зъ інчеteze ръзѹоіѹл кѹ Тѹрчії, се-ва сілі кѹ тоате міжлоачеле a інкіеіа паче інтре dînсѹл ші інтре Сѹлтанѹл, ші ва міжлочі ка пѹ пѹмаї ел зъ ръміе Прінц ал цїрії Ромînешті пе віацъ, чі ші копії лѹї dѹнъ dînсѹл зъ ѹрмеze în моштенірea скаѹнѹлѹі domнesк. Ворѹеле ачесте фрѹмоасе ші фъгъдѹеліле челе марі п'авѹръ нічі о течере ла Міхаіѹ; ел штіа кît темеіѹ треѹѹе зъ пѹе пе кредінца ѹнѹі Пашъ Тѹрк, каре este сілит зъ інтреѹѹінцеze орі-че міжлоаче спре a скъпа din прімеждіа în каре се afла ел ші четатеа. Алте прічіні сфъціръ пе Міхаіѹ ка зъ се префакъ ка кѹт ар пріімі пропѹнеріле Пашії, зъ ласе інкѹнціѹ-

рарea четъцїї, ші съ se întoaркъ îndърът în цара Pomîneaскъ.Înцелesese къ Sълтанъл Mexemet a бірвіт în Унгaріа ла Kepestеш армiа лъї Pъdolf ші a лъї Siцismъnd Batopi, ші къ акът se întoaрче бірвitop ла Konstantinopoл; sokoti аша dap съînчeteze de a ърma връжтъшіile къ Търчії, съ лaseînкъцїърарea четъцїї ші съ пъ dea прічінъ Sълтанълъї, ка съ казъ aсъпра лъї къ toatъ пъterea sa. Алтъ прічінъ ера, къчї bedea къ Îmпъратъл Pъdolf, de ші цinea ръсboiъ къ Търчії, dap пъ лъкра къ toatъ енерцiа îmпротiва лор; asemenea simцea, къ Siцismъnd Batopi ръmîne statopnik пе хотърîреа sa de aînкina лъї Pъdolf atît Transiлвaнiа кît ші цара Pomîneaскъ. Întр'aчeste îmпрежъръї пъ ера лъкръ маїînцелent пentръ Mixaiъ, de кît a se ръцърнічі къ se плeакъ supe паче, aштeнtînd nînъ îл ва îmвъца вретea че treбъe съ fakъ. Pîdikînd аша dapînкъцїърарea, se întoapse ла Tîrговiшte; în dръmъл съъ întîmпinъ ші nimічі къ totъл ла Теліорman o чeatъ de 5000 Търчї, карі пъвълind маї nainte fъръ beste în царъ, пръdase ші se întoрчea акъmînкъркацї de жafърї.

De ші Mixaiъ, fъцърнічindъ-se къ прiiмeшte паچea проnъsъ de кътре Паша de ла Nікопол, aînчetat de ла ъrmareа бірвiнцелор sale; dap stapea чea adeвъratъ a релацїілор sale къ Търчії, карі adese орї кълка жъръminтеле ші рънea паچeaînкeiatъ къ крештiнії, îл sfътъі ка съ fie tot d'aвna rata de ръsboiъ. Supe aчest sfîrmit, fiind къ цара sa ера desnoпълатъ ші n'aвea oameнї destъї de arme, trimise în църіле вечine ка съ strîngъ тръпе къ платъ. Връжташії съі, карі пъ лъsa съ treакъ нічї ъn прiлеж fър'a se folosi de dînsъл ші fър'a черка съ'ї fakъ ръъ, adъкînd nenoрочірї

кіар аѕѹпра църіі лор, îл пîрîръ ла Siцismѹnd Батоpi, къ ел ар авеа de rînd съ se трагъ de ѕѹѣ ѕѹzeрaniтa-tea Transiлванieї, ші къ s'ap fi îнцелes пе ѕѹѣt аѕкѹns кѹ Тѹрчії, ка съ se dea în брацеле лор ші съ пъръ-seaскъ прічіна de обште а крештінъції. Aчeste dѹ-хѹрі неîмпъкate, dѹшmane але орі кърѹї лѹкрѹ бѹп ші връжташе але Прінцѹлѹї ші але патріеї лор, adѹ-чea dobezї пeнтрѹ aчeasta: întoapчepea лѹї Міхаіѹ dela zidѹріле Нікополѹлѹї, пе каре пѹтea съ'л копрінзъ ші dѹпъ aчeea съ ѹрmeze ші маї dенapte кѹ бірѹінца îm-протіва Тѹрчілор în Бѹлгаріа; adъога ла aчeasta неîн-кredинцареа, каре о аре ел în ажѹторѹл лѹї Siцismѹnd Батоpi, ші стрînцереа de трѹпе стреіне dintр'алте църіі dѹпрін прежѹр. Siцismѹnd Батоpi, ка съ seînкredин-цeze desпре adeвърѹл лѹкрѹрілор, кіемъ пе Міхаіѹ în Transiлвania. Міхаіѹ, de ші авеа a se teme de ѹпел-тіріле челе deґъїmate але връжташілор съї, de ші штіа къ кіемареа sa în Transiлвania este лѹкрѹ ал лор; dap авînd певіповъцїа ші кѹцeтeле sale челе бѹне тър-тѹріі пeнтрѹ апъраре, лѹъ кѹ sine пе Банѹл Міхалчea, пе Radѹл Бѹzeскѹл ші алцї боієрі, ші ґъръ ґрікъ пле-къ ла Бълград ла Siцismѹnd Батоpi, пѹ întр'atît спре desвіновъцїреа de îmпѹтъріле че i se вор face; кît пeнтрѹ a afла че rîndѹрі аре Siцismѹnd Батоpi, ші кѹ че кondiції ва съînкine лѹї Рѹdолf Transiлвania ші цара Pomîneaскъ.

Хотърîреа чea îndръsneaцъ a лѹї Міхаіѹ de a se dѹче dѹпъ кіемаре, pidікъ dѹпе inima лѹї Siцismѹnd Батоpi бъпѹіала ші temepea, къ ел s'ap fi аліат кѹ Тѹрчії; pesпeктѹл, че'їînsѹґла вітeazѹл, ґъкѹ ка съ'л прiimeaскъ кѹ чea маї deosiвітъ помпъ. Trimise în-aintea лѹї, пе Панґратіе Шепеі кѹ 40 de тръѕѹрі ші о

мълціме de пersoaneînsemnate; ші ast-fел Міхаіў ла 19 Декетврie 1596 intръ în Бълград кв о потпъ търеацъ. Siцismвnd Batopi, în лок de a'лînвiновъцi пentрв челе че авzise desпре dînsвл, sпре маї маре рвшinapea ші deskвражареа връжташілор лві, її fъкв чea маї fрвmoasъ церемонie, ші se пврtъ кв dînsвл ка кв вп omв маре, skвmп ла toatъ крештinътatea ші вrednik de мiрapea de обште. Zeче ziле a пеtреквt Міхаў în Бълград în челе маї adевърate веселії, mese ші плъчері, кв каре se sілea Siцismвnd Batopi a'л лiнгвші ші a'л лега маї мвлt de intepeseле sale. Întpe desfътъріле ачestea пв se пвtea вїta intepesвл крештinътъцїї ші a пв sъ ворві desпре лвкрврї sepioase. Ла întpebъріле ші черчетъріле, че fъкв Міхаіў desпре staрea лвкрврілор, Siцismвnd Batopi її fъкв квnoskвt, къ atît soлії Папеї de ла Poma ші Împъratвл Рвdolf, кît ші ел sinrвр s'aў silit în вара trekвtъ a кіема пе Полонia, ка sъ intpe în аліанца прinцілор крештinї împpotiва Тврчілор; къ ачest pegatў a пропвs кondiції марі, черînd ка Вngapia sъ se лепede de dpeптвл, че авea маїînainte asвnpa Молдавієї, sъ лase ачest прinцinat sъ ръmîe кв totвл sвbt influенца Полонієї, ші în sfîpшit întpв ръsплътipe, пентрв osteneліле ші кіелтвеліле ръsboiвлві, sъ i se dea ші цара Pomîneaskъ. Ла ачeasta a adъorat Siцismвnd къ, fiind кв пвtepea крештinътъцїї, каре воешte a întpeпpinde лвкрврї марі împpotiва Тврчілор ші a цinea ръsboiў кв dînшii, este мікъ, a хotъpît sъ маї меаргъ o datъ în пersoanъ ла Împъratвл Рвdolf ла Прага, ка sъ seînцелеагъ în прічina ачeasta, ші къ stpîmtopat de împpeжврврї поate sъ fakъ ші алт пas, sъînkine Transiлвania лві Рвdolf. Міхаіў ръmaseînkpemenit dвnъ чеînцелese

politika чea віклеапъ a Полониеї, ші se ѹтплѹ de грі-жъ, аѹzind кіар din гѹра лѹї Siţismѹnd Batopi, къ поа-te sъ înkine лѹї Pѹdolf Transilвania. Пе лїнгъ алте-ле елînkredinţъ пе Siţismѹnd Batopi, къ fъkînd тре-вѹінцъ de паче ші врînd Îmпъратѹл Pѹdolf sъ se îm-пъчіѹіаskъ кѹ Sѹltanѹл, se ва silі ші ел прin тіжло-чіреа sa, ка sъ se sъвîршеаskъ аvest лѹкрѹ; de кѹm ваînsъ Îmпъратѹл Pѹdolf ва воі sъ ѹрmezeînkъ ръ-sвоіѹл, sfътѹі пе Siţismѹnd Batopi, ка sъ se pîdiче кѹ тоţії fiindînkredinţat, къ Tѹрчії nѹ sînt неві́рѹіцї. În sfîrşit adъогъ, къ, врînd Siţismѹnd sъ пъръseaskъ Tran-silвania ші sъ oînkine лѹї Pѹdolf, ва лѹа ші ел пар-te ла негоціаціиле аvestea, ші її ва da ші din паrtea sa ѹn om, каре sъ'л întовъроші еаskъ ла Прага, ші ка-re sъ trakteze кѹ Pѹdolf пентрѹ цара Romîneaskъ. Ast-fel Mihaiѹ, dѹnъ че îşї isпръві ворвіреа, se întoapse îndърът în цара sa. Siţismѹnd Batopi пе лаînчепѹтѹл анѹлѹї 1597, лъsîndѹ'şї неваsta ла Kioap, плекъ ла Прага; Mihaiѹ її dete din паrtea sa пе Ба-пѹл Mihalчea, ѹn patpiot ѹѹn ші diпломат înцелент.

Întp'avestea Паша de ла Nikopol пѹ'şї a ѹїtat de fъгъdѹеліле sale, че лѐ-a fost dat лѹї Mihaiѹ, ші a лѹкрат кѹ toatъ pînna sпре aînkeia паче între dînsѹл ші Sѹltanѹл, sпре a mîntѹі Бѹлгаріа de пъвъліріле ар-mieї romîneştї, ші sпре a odixni dѹхѹріле Tѹрчілор челеînsпъїмîntate de пѹmeле лѹї Mihaiѹ.Înграбъ dѹ-nъ плекареа лѹї Siţismѹnd Batopi ші a Baкѹлѹї Mi-халчеа ла Прага, sosi ла Tîrgoviştе ѹn чаѹш Tѹркѹ, каре adѹse лѹї Mihaiѹ stear рошѹ, semn de îmпъчіѹі-реа sa кѹ Sѹltanѹл. Mihaiѹ, neştiind че sfîrşit вор лѹа негоціаціиле sale кѹ Îmпъратѹл Pѹdolf, sokoti sъ пѹ лапеде паче, че 'i-o dete Sѹltanѹл întp'o време

ка ачеаста, кînd ел пъ шtie ъnde se aflъ, кîndînцe-лesese, къ ла Sofia în Българiа se fak прегътiрî пentръ stрînцarea ъneĭ armiĭ marî хotърîte пentръ Ъngaria, ші кînd bedea, къ desпре пartea лъĭ Ръdolf ші a лъĭ Siцismъnd Batori пъ se fаче алтъ прегътiре de кît пе-гоцiацiĭ. Прiimind аша dap steagъл de ла Съltanъл, хotърî съ stea кътпънъ între amîndoъ кърцiле de ла Прага ші Konstantinopol, пînъ ва лъа шtipe desпре iспръвiле пегоцiацiлор, ші ръmase în паче гър'a маĭ întrepпinde че-ва îmпrotiва Търчiлор.

În sfîршit Mihaiĭ aflъ, къ Siцismъnd Batori, dъпъ пiшte лъццĭ konferenцiĭ, saĭ de бъпъ вое, orî къ bedea къ пъmaĭ este în stape de a цinea Transilванia, saĭ din îndemnъл ъnora ші ал altora, a înkinat лъĭ Ръdolf Прiнцiпатъл съĭ къ оаре каре kondiцiĭ, каре маĭ tîrziĭ se desлъшiръ маĭ бine. Atъnчi ші ел въ-zînd, къ sinгър, пъръsit de orî каре ажъtop stрein ші amerinцat de връжтъшia Moldaвieĭ ші a Полониеĭ, пъ se ва пъtea цinea îmпrotiва Търчiлор, se dete пе taînъ de васал ал лъĭ Ръdolf Îmпъratълъĭ Цermaниеĭ ші ре-целъĭ Ъngariеĭ. Ръdolf шtiind съ прецъiaскъ talenteле челе marî але лъĭ Mihaiĭ ші хotърîреа лъĭ, къ каре s'a denърtat къ totъл de віклenia ші nestatorпiчia Порцiĭ Otomane ші s'a dat пentръ tot d'aъna în partea кре-штiнътъцiĭ, 'шi-a арътat бъкъria ші mълцъmiреа sa пen-тръ ачеasta, trimiцîndъ'i пъmaĭ de кît banî ші гъгъdъin-dъ'i tot ажъtopъл. Mihaiĭ doвîndi акъm міжлоаче de a-faче прегътiрî de ръзboiĭ maĭ sepioase îmпrotiва Търчiлор. Întр'ачеastъ време 10,000 Sîрьĭ din Sep-вia, îndemnaцĭ de пiлda ші iспръвiле лъĭ Mihaiĭ, аръп-каръ жъгъл търчesk, koпrinseръ Вашiца ші Kladoва ші прiimiръ ка Mihaiĭ съ ле fie stъпîn. Къ întîmпlareа

aveasta se întinse stănînipea lui Mihaiŭ, pătepea lui kreskŭ, ші el se grăbi a stpînţe trăpe maĭ mălte. La începătăl lui Iănie 1597, făkŭ revizie la 15000 soldaţĭ ші dete fieш kărăia kîte 5 talere. Ăn ofiţer împărătesk din Silezia, Хенрік Лезота, veni kătpe sfîrşităl lui Iănie la Tîrgovişte, adăse lui Mihaiŭ vestipe, kŭ 6000 trăpe împărătештĭ sînt sŭ treakŭ prin Transilvania în ţara Pomîneaskŭ, ші kŭ el este însărcinat de kătpe Împărătăl a plăţi kŭ banĭ împărătештĭ 4000 soldaţĭ алештĭ din oştipea lui Mihaiŭ. Toate înlesnipile avestea era destăl de lingăşitoape pentrŭ Mihaiŭ; dar în inima sa simţea o mîxnipe taĭnikŭ, kŭ împrежărăile îl silesk sŭ tot skimbe stănînii, ші kŭ nŭ poate dobîndi pentrŭ sine ші pentrŭ ţara sa o stape плъkătŭ ші statornikŭ. Ambiţia lui făcea planărĭ marĭ, dar întîmplările îĭ înfăţişa piedicĭ greле; kŭ toate avesteaătrăndepea dăxălăĭ sălŭ nă'l părăsea, ші kiar din înkărkătăra aveea de lăkrărĭ, el îşĭ făgădăia a traţe foloase marĭ.

În vremea aveasta Săltanăl Mehemet kŭ mare părere de ră află, kŭ Mihaiŭ a priimit ажătoape împărătештĭ, kŭ fače pregătirĭ de răsboiŭ, ші dintr'aveasta se înkredinţă, kŭ el este în relaţiĭ de aproape kŭ Împărătăl Rădolf. Ka să'l lingăşeaskŭ ші să'l tragă în partea tărceaskŭ, întrebăinţă ші el toate mijloaчele; trimise la dînsăl solĭ ші'l înkredinţă, kŭ el nă'ia porăncit чi'la răgat ka să priimeaskŭ prietеşăgăl sălŭ. Răspăndzînd Mihaiŭ, kŭ el de ші priimeşte prietеşăgăl Săltanălăĭ, dar nă poate a se lăsa să se întrebăinţeze împrotiva prinţilor creştinĭ, Sălţanăl kŭ чele maĭ dălчĭ vorbe îĭ arătă kŭ, de va merţe kŭ armia tărceaskŭ în Ăngaria, Tărчiĭ vor fi

кѹ мѹлт маї порочіцї де кît маї наинте, фіind кîрмѹіцї де ѹн ценерал брав ка дînсѹл; îї фъгъдѹі къ, Татарії пѹ вор маї трече прін цара Romîneaскъ, чі вор лѹа алт дрѹм де ачіînainte; în sfîршит ка съ'л îndѹплече маї мѹлт îї тріміse ші ѹн фірман, прін каре атît лѹї кît ші фіѹлѹї съѹ Петрашкѹ, че ера пѹмаї де 13 анї, ле asigѹра domnia Прінціпатѹлѹї пе віацъ; îї ертъ трібѹтѹріле dѹ пе анії трекѹцї, ші din трібѹтѹл din tot aпѹл îї лъсъ жѹмъtate. Міхаіѹ, фіind къ пînъ акѹм пѹînкеіасъînкъ кѹ Рѹdолф трактатѹл de sѹпѹнере, ші нічї шіа кѹ че кондіціі ші фолоase пентрѹ sine se ва съвîрші ачест лѹкрѹ, гъsi кѹ кале съ атецеаскъ пе Sѹлтанѹл прімindѹ'ї пріетешѹгѹл, кѹ кондіціеînsъ de a цінеа армія ла sine sпре a se пъzi de пъвъліріле Татарілор, ші de a пѹ мерце кѹ армія тѹрчеаскъ îмпротіва крештінілор. În ѹрма ачесторînвоірї, ѹн чеаѹш тѹрк, віind ла Бѹкѹрештї, пѹблікъ în пѹмеле Sѹлтанѹлѹї пе Міхаіѹ de Прінц ал църіі Romînештї, ші îмплініі церемонія, че se обічнѹіа ла інтрареа саѹ întъріреа Прінцілор în скаѹн.

Кѹ тоате къ політіка de къпетенie a лѹї Міхаіѹ din времеа ачеаста ера, ка пînъ кînd se вор лъмѹрі лѹкрѹріле сале кѹ Рѹdолф Îмпъратѹл Германієї, съ лінгѹшаскъ ші пе Sѹлтанѹл, каре îл îмбіа кѹ атîта онoаре ші пріетешѹг; dар în фѹndѹл інімеї сале ера аплекат маї мѹлт спре партеа крештінъцїі, ші simтimenteле сале ера кончентрате în ачеастъ сінгѹръ dорірe, кѹм ар пѹтеа съ'шї despoбеаскъ Патріа, съ о факъ неатîрнатъ de орї че пѹтере, ші кѹм ар пѹтеа съ о рідіче ла о старе потрівітъ кѹ дѹхѹл, de каре ацѹнчї ераînсѹфлецітъ.

Пе кînd Sѹлтанѹл негоціа кѹ Міхаіѹ пентрѹ пріе-

тешъг ші аліанцъ, маї ера ші алтъ прічінъ, каре indemna пе Міхаіў, ка съ пъ лапеде імбіереа, че Султанъл її făчеа пентръ імпъчіюіре. Полонія fiind къ n'a intpat în аліанца пъторілор крештіне імпротіва Турчілор, пъ пъмаї n'a врût съ пъzeaскъ о неутралітате, чі лъкра din toate пъторіле імпротіва ачештіі аліанціі, sokotind a se folosi маї мълт din intpiцї, de кît din върsape de sadorї ші ostenelї. Лъї Міхаіў пъ'ї плъчea нічї інтр'ъп кіп політіка, каре о урма Полонія în Молдавія; нічї пъtea съ'шї зіте de іншелъчіюнea прін каре Іеремія Могіла вреа съ'л dea пе dînsъл în міїніле Хапълъї тътъръск; інкъ de atъпчї Міхаіў a жърат ръсбъпаре лъї Іеремie Могіла, каре ера зпеалта Полоніеї. De ші пъ se імплінise черереа, че о făкъse Полонія лъї Рsdolf, ка dака ва intpa în аліанцъ съ'ї лase еї цара Romîneaскъ, Полонія dinпрезпъ къ Іеремія Могіла п'аў інчетат de a лъкра supe дъръпъпареа лъї Міхаіў. Intpiцiле ачестора пътръпseръ ла dînsъл. Інtpe алтеле a aflat къ, Полонія în аліанцъ къ Турчії ші къ Іеремія Могіла, аў de rînd съ'л скоацъ пе dînsъл din скаъп, ші цара Romîneaскъ съ о dea лъї Simeon Могіла fрателе лъї Іеремія. Ачест план дъръпъпътор a інспъімінтат оаре кът пе Міхаіў, каре пъ штіа інкъ de sirър în че релаціе se aflъ къ Рsdolf. Ка съ se asirъpeze de intpiцiле Полоніеї ші але Молдавіеї, пріімі пріетешъгъл Турчілор пілъ маї în коло, ші se інтърі de кътре Султанъл de Пріпц ал църії Romîneштї.

Dъпъ че se інкредінцъ акъм Міхаіў, къ ел este чентръ de лъпта інtpe Рsdolf ші Султанъл Мехемет; къ аліанца sa este кътатъ къ atîta целозіе de кътре amîndoї, ші къ amîndoъ пъtepiле ачестea se інtpек, каре

de каре съ'л аїбъ маї de апроапе ші маї legat de interesъл съў, sokoti къ a dobîndit прілеж de a шї ръзбъна desnpe віклепіа Полоніеї, de a nedensi пе вînzъторъл Іеремїа Могіла, ші de a'л skoate din skaвn. Tot de o datъ îшї fortъ în капъл съў вn проіект mape ші îndръsneц de a вni Молдавіа кв цара Pomîneaskъ. Лъквitoрії ачestop doъ Прінціпате era вніцї fireшte кв пъmîntъл лор, оріціна, sînцеле, пвmeле, лімба ші реліціа; лор пв ле trebвіа аквm алт de кît o konstitвціе, ші amîndoъ Прінціпателе вnite, formînd вn stat кîrmвit de вn Прінц вrednik, пвtea съ desвolteze o віацъ маї îналтъ ші съ se апере de връжташї. Лвї Міхаїў і se пърса, къ преквm пв întîmninъ нічї o grevtate de a вni Молдавіа кв цара Pomîneaskъ desnpe partea лъквitorілор Молдавієї, пв ва întîmnina nedikъ нічї desnpe partea пвterілор, каре se întrечеа snpe a'ї dobîndi прietешвгъл съў. Nвmeле ші isnpръвіле sale, преквm era trîmbіцate în toate пърціле ші реквnoskвte de пвterї, era într'o mape onoape ші resnekt ші ла Молдовенї карі, пре кît se mîpa de dвхвл лвї чел mape, ші пре кît мъреа бравъра лвї чеа раръ, пе atît вра пе Іеремїа Могіла ші пв пвtea съ'ї sвfepe fanteле лвї.Înченînd Міхаїў a лвкра nentpв skonвл съў, пв s'aînшелат în ideea sa. Боіерії ші тоцї лъквitorії Молдовенї кв чеа маї mape бъквріе пріімірь вestipea ачеа плъквtъ de a skъna de Іеремїа Могіла, de a'шї вni цара лор кв цара Pomîneaskъ ші de a se кîrmвi de вn Прінц ка Міхаїў, пе каре îл кредеа ка пе o soліе tpimisъ din черіў snpe pidikapea пвmelвї pomînesk. Ast-fel, dвnъ че se fъквръ toate прегътіріле nentpв ачеasta, Міхаїў n'aшtenta de кît

време кînd съ пъе în лъкраре проіектъл съъ; dap aчеастъ време пъ sosiseînкъ.

De ші Siцismъnd Batopiînкinase Transilвania лъї Pъdolfînкъ dъne лаînчепътъл анълъї 1597; dap fiind къ Îmпъratъл пъ лъaseînграбъ мъsърї de aшї întemeia гъберпъл съъ în лъънтръл ачелеї църї, ръmase прinц ал Transilвanieї tot ел, пînъ лаînчепътъл анълъї 1598. Întp'aчestea Siцismъnd Batopiînчепъ a simцi o пърере de ръъ de a лъsa Transilвania ші de a o da în stъпînipea лъї Pъdolf. Ачеастъ пърере de ръъ o simцea ші Mihaiъ, каре de кînd a aflat rîndъріле лъї Siцismъnd Batopi, къ ва съ пъръseaскъ Transilвania, sokoti съ съвîршеаскъ ел чеea че n'a пътът isпръві Siцismъnd Batopi, ші atъпчї fortъ проіектъл ачел mare de a ъni Transilвania къ цара Pomîneaскъ, ла каре adъorînd ші Moldaвia, пътea съ întemeieze o пътere pomîneaскъ însemnatъ, ъn stat пътерпік ші în stape de a'шї апъра fiinца sa politікъ. În вреmea în каре лъкръріле Transilвanieї пъ se хотърîseръînкъ, Mihaiъ крezъ къ пъ trebъe съ пiaрzъ вреme, чі съ întreпrinzъînfiinцarea проіектълъї съъ челъї faвopit. Desпре o parteînчепъ a лъкра прin Pomînъл Штefan Iожіка, канцеларъл лъї Siцismъnd Batopi, ка съ smългъ Transilвania din mîiпіле лъї Pъdolf; desпре алтъ parte trimise ла Siцismъnd Batopi o solie, ші îї fъкъ къnoskъt, къ Moldoвenії 'лаъ noftit ка съ meaргъ în Moldaвia ші съ гoneaскъ din skaъn пе Ieremie Mogila; къ are de skoп съ se fakъ stъпîn neste ачел прinцinat, ші къ esteînкredinцat desпре аплекареа ші dragostea лъкъitorілор, пъmaї Siцismъnd Batopi съ seînвoieaскъ ла ачеasta. Siцismъnd Batopi din целozie, saъ din алт motiв, ръsпъnse лъї Mihaiъ ші îл sfъtъi, ка съ fie liniштit ші съ пъ

întreprinzъ ръзбоіъ împrotiва лъї Іеремія Могіла; кътї нічї Іппъратълъї Рѫдолф, нічї Папеі de ла Рома, пѫ лъ-ар плъчеа ка ел съ'шї întrebѫinţeze артеле împrotiва крештінілор, adikъ: împro'iва Полоніеї ші Молдавіеї; ші къ printr'aчeasta шї'ар immѫлţі пѫтаї пѫтърѫл връжташілор съї; insîrşiţ îl înkredinţъ, къ ръmîind în паче, Імпъратъл ші Папа вор інгріжі ка ел съ п'аїбъ nimik a se teme desnpe partea Полоніеї ші a Молдавіеї. Міхаіъ кѫ destѫлъ пърере de ръъ se лъзъ de astъ datъ de проіектъл съъ pentrѫ konpindeрea Молдавіеї; însъ пѫ pentrѫ totъ d'aѫna.

Dap snpe маї mare mîxnipea sa, împрежѫръріле пѫ 'лаъ ажѫtat ka съ isbѫteaskъ akѫm нічї în прівінца Transilванієї. Кътреînчепѫтъл анѫлъї 1598, venind solії Імпъратълъї Рѫдолф în Transilванія, silіръ пе Siţismѫnd Batopi ka съ isnръвеаскъ înkinareа ачелії църї, че o fъkѫse în анѫл trekѫt Імпъратъл її fъгъдѫіа, къ snpe desnъгѫбіре її лазъ nprinţinatъл Оноліеї ші ал Ратіборіеї, dîndѫ'ї ші 50,000 fiopinї пе tot анѫл; къtre aчeasta її fъгъдѫіа, къ de ва воі съ se desnapţъ de nebasta sa, ші съ імбръцішеze statъл бisepічesk, ва міжлочі съ i se dea demnitatea de Kandinал кѫ eniskonia de ла Оломѫц saъ Bratislaвіа. Siţismѫnd Batopi se арътъ d'o kamdatъ, къ ръmîne statopnik пе fъгъдѫеліле sale, че лъ-a dat Імпъратълъї; dap nestatopnічіа sa îl fъkѫ съ'шї skimбеînграбъ хотърîреа. Пърîndѫ'ї ръъ de чеea че a fъkѫtъ, sokoti съ dea nprinţinatъл Transilванієї Romînѫлъї Штefan Іожіка, Канцеларѫлъї sъъ, ші a ші tpimis nprin таїнъ ла Konstantinopol ѫn sol, ka съ'ї dobîndeaskъ întъpireа dela Sѫltanѫл. Міхаіъ авеа mare бѫкѫріе, къ o съ isbѫteaskъ прічіна лъї Штefan Іожіка, каре ера o прегътіре pentrѫ

înfiinцareа проіектулуї съъ челуї faворіт. Dар toate аvestea se скімбаръ, кînd în лупа луї Апріліе 1598, venіръ алцї solї de ла Îmпъратул Podolf, ші сіліръ пе Siцismuнd Batopi ка fъръ zъбавъ съ'шї îmплineaскъ fъгъдуеліле. Atунчї Siцismuнd Batopi пу маї авъ міжлок de a кîрmi, пріimi пропуneріле луї Puдolf, fъкъ жертfъ пе Штefan Іожіка, каре fу пріnsъ de кътре komisapiї Îmпъръtешtї, ші локуitopiї Transilvanieї ла 10 Апріліе жураръ credinцъ ші supuнere Îmпъratулї Цermanieї ші рецелуї Унгарieї. Înainte de a порні Siцismuнd Batopi кътре Оноліа, trimise ла Міхаіъ пе Siцismuнd Шарташагі ші її fъкъ кунoскут, къ ел ese din stъпînіреа Transilvanieї ші se dъче ла nosesiile, че і лъ-a dat Îmпъratул; її zise къ, de ші se depъrteazъ de Transilvania ші de цара Pomîneaскъ, dар nu'шї ва ъita нічї o datъ de dînseле; ва лъкра în persoanъ ка съ мішче маї multцї Прінцї креštinї supe a întreпpinde un ръsboiъ обштеskъ împrotiva Tъrчілор, saъ neпutîndu-se face aчеasta, чел пъцin ва міжлочі ка aчeste doъ църї съînкiee ку Sultanul o паче dъnuitoare ку kondiцiї onoraбile.

Dunъ плекареа луї Siцismuнd Batopi din Transilvania, komisapiї Îmпъratулуї Puдolf луаръ stъпînіреа ачелїї църї. Міхаіъ aштenta, ка Puдolf съ intre în negoцiaцiї ші ку dînsul пentru цара Pomîneaскъ; dар dunъ че възу, къ nu se face нічї o мішкаре în kauza aчeasta, хотърî sinгur съ trimiцъ solї în Transilvania ла komisapiї Îmпъръtешtї, ші съ'ї întrebe: че trebue съ fakъ ел? Trimiцind doї ofiцerї aї съї пе un Съkъїъ Елie Какъчї ші пе un Унгуръ, Петру Eormeni, fъкъ кунoскут, къ dunъ плекареа луї Siцismuнd Batopi ел nu штie în че poziцie se aflъ; къ ел ва съ se

subue Împъratului Rudolf, daka avesta îi va fъgъdui, kъ îl va supiżini ku trupe ші ku banî, saŭ daka va voi sъ desproveaskъ zъlogaţele sale, pe care el trebue sъ ia banî împrumut pentru trebuinţele ръsboiului; în sfîrşit le zise, kъ ar fi venit el singur în persoanъ ka sъ vorbeaskъ despre toate avestea, dar se aflъ bolnav, fiind kъ la vînъtoare 'şî a vъtъmat o mînъ. Komisapii Împъrъteştî de şi nu avea noate instrukţii de la Rudolf, ka sъ negoţieze în kausa ţъrii Romîneştî; dar fiind kъ kunoştea în persoana lui Mihaiŭ un om zerţfit intereselor creştinъtъţii şi amorului de patria sa, kuraţios şi gata de a întreprinde şi čele maĭ grele lukrurĭ, se silîrъ ku toate mizloačele a'l ţinea supre partea luĭ Rudolf. Îi ръspunserъ: sъ fie în aştentare, kъ toate se vor sъvîrşi dupъ dorirea sa, şi kъ s'aŭ se vor trimite oamenî vrednicî saŭ eĭ singurĭ vor veni, ka sъ kibzuiaskъ despre treburile ačele importante; adъogarъ, kъ în skurtъ vreme este sъ vie în Transilvania, supre a o kîrmui, Maksimilian, fratele Împъratului Rudolf, şi avesta nu va lъsa sъ treakъ nimik din kîte privesk supre mulţumirea şi onoarea luĭ. Dupъ întoarčereа soliilor sъĭ ku ръspunsul avesta, Mihaiŭ se odixni puţintel; dar duhul luĭ nu era običînuit ku neliukrareа. Dupъ ce aştentъ îndestul şi vъzu, kъ Arhidučele Maksimilian nu sosešte, ničî se fače vre o alt mişkare în privinţa ţъrii Romîneştî, nenutînd suferi stareа aceea de îndoialъ, trimise alţî doĭ deputaţî la komisapii Împъrъteştî, pe Klučerul Radu şi pe Logofetul Mirikъ, şi îi însъrčinъ, ka sъ stъruiaskъ supre a se da o datъ sfîrşit unor lukrurĭ, care pe dînsul 'laŭ adus într'o stare de nu ştie unde şi kum se aflъ. Komisapii

Împărătesci sokotiръ atunci съ numai întîpzieze nimik, ші лъînd къ sine doi Senatori din Transilvania, пе Каспар Корніш ші пе Панкратіе Шепеі, веніръ în цара Romîneaскъ. Міхаіъ aflîndu-seînкъ tot кат болнав, trimise înaintea лор ка съ'і primeaскъ, пе fiul съъ Петрашкъ, къ 3000 soldaцї, ші її aduse къ таре помпъ în Tîrговіште. Dупъ че цінръ негоціаціиле treї ziле, în sfîrşit se înкiee între Міхаіъ ші комісарії лъі Rъdolf трактатъл de supunere, а къръіа копіndere este aceasta:

«Міхаіъ, Прінцъл църіі Romîneştї ші sfetnікъл împărătesciї ші реценіі sale търірі, dinпreunъ къ боіерії съі: Митрополітъл Eftimie, Dворнікъл Dъmitраке, Banъл Міхалчеа, Клъчеръл Radъl ші алцї denъtaцї din partea църіі Romîneştї, sînt хотъріцї съ'ші unеаскъ цара лор къ короана Унгаріеі, dупе кум a fost ші în векіте în времеа реціілор унгъреştї.

«Împăratъl se fъгъdueşte къ ва da леаfъ ла 5000 soldaцї аі лъі Міхаіъ; кît пентръ алції 5000 oameni че Împăratъl, dупъ черереа лъі Міхаіъ, se fъгъdueşte saъ аі trimite ші але da леаfъ de ла sine, saъ але плъті вара леаfa întreagъ ші iarna пе жъмъtate, se вор silі комісарії a face къ Împăratъl o înboipe потрівітъ.»

«Міхаіъ, къ трупеле aceстеа ші къ челе-лалте але sale, ва лъкра împrotiва Търчілор dупъ instrъкцiile, че i se вор da de ла къръеа Împărăteaскъ; tunърі, praf de пушкъ ші munіціа de ръзboіъ, ле ва priimi de ла Împăratъl; къtre aceasta i se ва da tot ажъторъл ші supriжinirea требuinчioasъ ші din Transilvania.

«Міхаіъ, fiul съъ Петрашкъ ші тоцї ъртъторії лор în linie бърбъteaскъ, вор stъпîni цара Romîneaскъ пе

віацъ, ка васалї аї Împъратулуі, фър'а плъті вре ун трібуі, де кît вор да унмаї ніште дарурї, în тот анул, че се обічїнуіа ші маї înainte a se da ла куртеа реціілор унгурештї.

«Орї че мошії саŭ алте лукрурї ва кутпъра Міхаіŭ саŭ фіул съŭ Петрашку, съ фіе а ле лор, съ аїбъ воє ші дрепт де а ле стъпîні ші а face ку dînseле, че ле ва плъчеа.

«Întîmplîndu-se ка Міхаіŭ саŭ Петрашку съ моарь, фър'а авеа моштеніторї копії де партеа бърбъteaскъ, боієрії църії съ аїбъ дрепт де а алеце алт прінц, de нацie Romîn, ші de релиціа Ръзъріtулуї, ші каре се ва întърі de кътре Împъratul саŭ уртъторії съї.»

«Alît луї Міхаіŭ, кît ші орї курŭї алт прінц ал църії Romînештї, съ'ї дурŭіаскъ Împъratul, în Унгаріа саŭ Transilvania, о четате ку venituрї потріvite.»

«Фъкъторії de реле ші фугарії din стъпînіріле împъръtештї, съ се поатъ прінде în цара Romîneaskъ.»

«Negуцetoрілор Romînї din цара Romîneaskъ, карі îшї fak негоцулŭ лор ку Transilvania, съ лі se dea toatъ воеа ші окротірea supe a se негоцеторі ку цара ачеea, în кît ачеastъ воє nu ва въtъта прівілеціурріле четъцілор ачелії църї. În цара Romîneaskъ съ поатъ а'шї face негоцул орї-чі-не, плътind дрепturріле кувіічіоase.»

«Кît пентру віserічї ші mînъstirї съ ръmîe tot дунъ кум а fost ші маї înainte.» —

Ачest трактат seînkeieé ла 9 Іunie 1598. Комісарії Împъratulуї нумъраръ луї Міхаіŭ 10,000 галбенї, пентру кіелтуіала армієї ші прегътіріле, че требуіа a se face пентру ръзboіŭ. Dунъ ачеasta, în віserіка sfîntulуї Nіколае din Tîrговіште жураръ кредінцъ Împъratulуї

Рѹдолф маїînцїїѫ Міхаїѫ ші дѹпъ дînсѹл боіері din паптеа църіі. Комісаріі сокотиндѹ'шї місіа лор іспръвітъ, сеînтоапсеръ îндърът în Трансілвания; іар Міхаїѫ ѹрмъ ашї фаче прегътіріле требѹінчіоасе пентрѹръсѹбоіѫ.

În времеа ачеаста în Ѹнгаріа се континѹа ръсѹбоіѹл кѹ тоатъ фѹріа întре Рѹдолф ші Тѹрчї. Трансілвания ера фоартеînгріжатъ, канѹ кѹм-ва Тѹрчіі din Банат съ факъ вре о пъвъліре фъръ веste ші съ'ї гъseaскъ непрегътіцї. Фіind кѣ Максиміліан, фрателе Імпъратѹлѹї, ера хотърît de a лѹа стъпînірea Трансілваніеї, Магнацїі ачештіі църіі трімісеръ ла дînсѹл рѹгîндѹл, ка sѣ віе съ іа кîрма църіі ші ѕъ адѹкъ ші ажѹтоаре сѹре а се пѹтеа апъра de кътре Тѹрчї. Максиміліан, фіindînкѹркат în ръсѹбоіѹл кѹ Тѹрчіі din Ѹнгаріа, пѹ пѹтаї п'а пѹтѹт вені; чі нічї ажѹтоаре п'а пѹтѹт съ ле трімицъ. Кînд Трансілваненіі ера фоарте амерінцацї de кътре Тѹрчї, ші îшї доскопереа мîхніреа лор, кѣ Імпъратѹл Рѹдолф пѹ îмплінеште фъгъдѹеліле сале че лѣ-а фъкѹт, кînд і s'aînкінат Трансілвания, Сіцісмѹд Батори, пътрѹнс de пъpepe de рѹѣ, кѣ а пъръсît стъпînірea Трансілваніеї, фіind кѣ Імпъратѹл нічї кътре дînсѹл пѹ'шї а îмплінит фъгъдѹеліле, шіînкредінцîндѹ-се desѹре стапеа, în каре се аѣла Трансілвания, ші desѹре дѹхѹл лъкѹіторілор, гъsi прілеж de a фѹцї din Ополіа ші ла 20 Аѹгѹст 1598 вені іар în Трансілвания; лъкѹіторіі îл пріімірѣ іар de прінц ал лор, ші ел лѹъ іар кîрма стъпînіреї.

Дар Сіцісмѹнд Батори авеа акѹм а се теме ші de Сѹлтанѹл ші de Імпъратѹл Рѹдолф. Тѹрчіі îл амерінца desѹре паптеа Банатѹлѹї; Імпъратѹл Рѹдолф се гътеа а лѹа ръсѹбѹнаре desѹре некредінца лѹї. Інтр'-

aceastъ poziцie грea se aфla sinгър ші fъръ nічі ѹn ажѹtop. Nъdeжdea sa 'ші-o піponi în пpeteшѹгѹл ші aліanцa кѹ Міхаіѹ. Kît пentpѹ Імпъpatѹл пъdъждѹia, къ îl ва пѹtea îmблînzi пpin пeгoцiaцiї; fpіka sa чea maї mape epa desnpe Tѹpчї. Ka sъ skaпe ші de гpіжa aчeasta, tpimise пe кpedinчioѹsѹл sъѹ. Штefan Бodoni, în цapa Pomîneaskъ ла Міхаіѹ, чepîndѹї пpietешѹгѹл чел вekіѹ ші aліanцa de maї nainte îmпpotiва Tѹpчілop. Міхаіѹ ръmase ѹimit dѹnъ чe aѹzi, къ Siцismѹnd Бaтopi iap s'a întops în Tpansiлвania. De ші ел se pekѹnoskѹse de вasaл ал лѹї Pѹdoлf, dap fiind къ skoпѹлînвoipeї sale кѹ dînsѹл epa, ka sъ цie ръsбoiѹ кѹ Tѹpчії, sokoti къ, fъp'a вътъma kpedinцa чe a жѹpat Імпъpatѹлѹї, noate sъ aїбъ пpietешѹг кѹ Siцismѹnd Бaтopi ші sъ intpe în aліanцъ кѹ dînsѹл îmпpotiва Tѹpчілop. Міхаіѹ maї aвea ші alt кѹвînt de a snpiжini пe Siцismѹnd Бaтopi în пpinцinatѹл Tpansiлвaniеї; fiind къ пъdъждѹia, къ maї лesne ва пѹtea sъ пѹe mîna пe Tpansiлвania fiind sѹб Siцismѹnd Бaтopi, de kît sѹб Pѹdoлf; ші къ d'aколо n'aвea sъ fakъ, de kît ѹn nas nînъ în Молdaвia, aї къpia лъкѹitopї îl aштenta кѹ mape pîвnъ, ші ast-fел ажѹnцea лаînfiinцapea пpoiekтѹлѹї sъѹ челѹї faвopit de a ѹni aчeste цъpї în-tp'ѹn stat. Лѹкpînd tot d'aѹna кѹ enepцie пentpѹ aчел пpoiekt, de ла kape пѹ 'ші denъpta nічі o datъ pîndipea sa, пpiimi пpietешѹгѹл ші aліanцa, кѹ kape îl îmвia saѹ maї вine пentpѹ kape îl pѹga Siцismѹnd Бaтopi, ші îї fъгъdѹi, къ ла întîmплape de tpeбѹinцъ îї ва tpimite nînъ ла 35000 soлdaцi sѹб komanda лѹї Ага Лѹka, кѹ aчeastъ kondiцieînsъ, ka în kîtъ вpeme ва fi ел пpinц ал Tpansiлвaniеї, sъ пѹ se îmпpietineaskъ кѹ Tѹpчії

nicĭ sъ'ĭ înгъdъiaskъ a înfiцe nicĭop statopnik, în цara aceea.

Nicĭ o datъ n'a avъt Siцismъnd Batopi trebъinцъ de ажъtop, ka în vremea aceasta. Паша Setepчi, trekînd Dъnъpea kъ o trъnъ nъmъroasъ, de Tъpчĭ se ъni în Ъngaria, kъ Xanъл tъtъpъsk ші amerinцa Transilvanieĭ. Siцismъnd Batopi trimise ла Mixaiĭ pъgîndъл, ka sъ'ĭ dea ажъtopъл fъgъdъit. Mixaiĭ ĭĭ pъsnъnse, kъ ĭĭ pare pъĭ, kъ mişkъriле ce ле fak Tъpчĭĭ în Бългaria, îл onpesk de a nъtea veni ел singъp în nepsoanъ, saĭ de a'ĭ trimite ъn ажъtop maĭ mare; kъ toate acestea ĭĭ trimite 2500 soлdaцĭ, кълъpeцĭ ші nedestriĭ.

Kînd Sълtanъл Mexemet лъkra kъ mare enepцie în Ъngaria ші împrotiva Transilvanieĭ, xotъpî sъ întinzъ лъkpъriле pъsboiълъ ші maĭ mълt, ші sъ isbeaskъ ші цara Pomîneaskъ. Mîxnit, kъ Mixaiĭ nicĭ întp'ъn kin nъ a priimit prietenъгъл ші aлianцa sa, ші plin de pъsbъnare, kъ s'a aлiat kъ Pъdolf ші kъ Siцismъnd Batopi, поръnчi лъĭ Xadim Паша de ла Bidin, ka sъ nъvъleaskъ în цara Pomîneaskъ. Acesta kiemъ întp'ажъtop ші ne Mexemet Паша de ла Silistra, ka kъ nъterĭ ъnite sъ черче порокъл артелор tъpчeшtĭ. Tъpчĭĭ fъp'a nierde vreme trekъpъ nъmaĭ de kît Dъnъpea dinkoaчĭ. Mixaiĭ porninд kъ armia sa împrotiva лор, dъnъ ce ажъnse ла Каракал, dete o trъnъ din armie цeneралъĭ sъĭ Dъpnikъл Dimitpake ші'л trimise înaintea Tъpчілор. Pomînъл acesta biteaz întîmninъ armia tъpчeaskъ ла satъл Каселешtĭ, ші лoвindъ-o kъ iъцeaлъ, înbinse ne Tъpчĭ, ле лъ doъ tъnъpĭ ші ĭĭ roni neste Dъnъpe îndъpъt. Birъinцa aceasta îmfierbîntъ ne Mixaiĭ; xotъpî sъ o ъrmeze maĭ denapte ші sъ лoвeaskъ ел singъp ne Xadim Паша. Trekînd Dъnъpea

апроапе de Никопол, dete neste o armie de Тврчї de 13000 oamenї, sвв комаnda Пашїї de ла Anatoлia. Ловindв-о кв mare iвцеалъ. о бірві atît de порочіт, în кît оморî пе sinrвр Паша din Anatoлia, прinse пе fraтеле Пашїї, nimiчі toatъ armia тврчеаскъ ші її лвъ toatъ мвніція ші артілерія. Dвпъ isправа ачеasta порочітъ, Міхаївînквнціврь Никополвл, ші ла 10 Sentemвріе 1598,înчепв а'л бате кв твнвріле; dap четатеа era întъpitъ бine, ші твнвріле лві пв era în stape de a o дърîma: stpікъчівпеа че se fъчеа zioa, Тврчїї о îndpenta în вретеа попції. Възînd Міхаїв, къ квînквнціврareа пierde време мвлтъ, ші къ кв твнвріле sale face isправъ пвцінъ, хотърî sъ fakъ вп asalt; dap нічї ачеsta п'а isбвтіт. Îмвіершвnat de mînie pîdikъînквнціврareа четъції, жефві ші пвstіі орашеле dвnpin прежвр, ші трекв în цара Romîneaскъ 16000 Бвлгарї ка sъ imponвлеze пъmîntвл еї чел dешept de лъквitорї. De aічї пїшіînainte кътре Bidin. Xadim Паша eraînкredinдat desnpe вenipea лві Міхаїв, ші черв ажвтор ші de ла Беівл de ла Баеа. Nвmървл чел mare ал армієї тврчештї пвînsnъімîntъ nimik пе Міхаїв.Înчепîndв-se бътъліа, se fъкв вп omop atît de грozав în armiea тврчеаскъ, în кît Тврчїї пвmaї пвтвръ цinea, чі апвкаръ fвга ка sъ'шї вкапе віацa, intpînd în четате. Міхаїв кв armia sa її лвъ în гоапъ; dap în iвцеала sa чеа neste мъsвръ, era апроапе sъ'шї піарzъ віацa, каре era atît de вквmnъ пвmелві romъnesk ші atît de прецвітъ ла toatъ крештінъtatea. Пе кînd гонеа ел кв atîta fвpie пе връжташї, nimte Тврчї se опріръ în лок ка sъ'ї ажвнгъ. Atвнчї вnвл din tpînшїї арвnкъ o sъцeatъ asвnpa лві, каре îл nimepi ші seînnлîntъ în nientв'ї. Міхаїв smвлse sъцeata

din трѫпѫл съѫ; Преда ші Строе Бѫzешті, фіind апроапе, възѫръ прімеждіа, în каре се афла Прінцѫл лор, алергаръ дѫпъ Тѫрчії, карі арѫпкаseръ зъцеата, її тъіаръ ші скъпаръ пе Міхаіѫ din прімеждіе. Дѫпъ бірѫінца ачеasta Міхаіѫ лъзъ Bidinѫл неînкѫнцірат, se тѫлцѫті кѫ жеfѫірea ші пѫstiipea локѫрілор dѫ прін прежѫр, ші лѫіndѫ-se пе Дѫнъре în sѫs, врea sъ трекъ în цара Romîneaскъ пе ла Рѫшава. Аічі абіа трекѫ жѫмъtate din арміе, ші скорнindѫ-se ѫп вînt, опрі тречереа лѫї Міхаіѫ 10 зіле. Времеа ачеasta о întребѫінцъ Міхаіѫ спре а жеfѫі ші спре а стінце орашеле ші сателе тѫрчешті din пaртea ачеasta.Înсфіршіт трекѫ Дѫнъреа, se ѫні кѫ армія че трекѫse маїînainte, ші ла 5 Noемврie 1598, se întoapse ла Тірговішеînкъркат de пръзї ші de лаѫдъ пентрѫ iспръвіле сале. Бірѫінцеле, че лѐ-а пѫрtat ел асѫпра Тѫрчілор ле fъкѫ кѫnoскѫte лѫї Сіцismѫnd Баторі, трімiцîndѫї пе fрателе Пашії din Anatoлia, пе каре îл прінsese în бътъліе; asemenea її трімise ѫп тѫіѫ аѫрit ші о sаbie fерекатъ кѫ аѫрѫ, semne din трофееле сале че-ле стрълѫчіте, че лѐ-а доbîndit de ла Тѫрчї.

Пе кînd Міхаіѫ, кредінчіos fъгъдѫелілор сале че лѐ-а fъкѫт Îмпъратѫлѫї ші лѫї Сіцismѫnd Баторі, se стрълѫчеа прін бірѫінце адевърate, Сіцismѫnd Баторі s'a silit în тот кіпѫл прін негоціації a se îмпъчіві пѫ пѫтаї кѫ Îмпъратѫл Рѫdолf, чі ші кѫ Sѫлтанѫл. Карактерѫл лѫї чел nestatopnік ші каре аînкѫркат foapte тѫлтînaintapea чеа порочітъ a артелор крештінешті, пѫ s'a тѫлцѫmit пе îмпъчіві́рea sa кѫ Îмпъратѫл, нічі пе аліанца че a pestatopнічіто кѫ Міхаіѫ; rîndipea лѫї лѫъ алтъ dірекціе. Fiind къ bedea, къ артеле лѫї Рѫdолf fак пѫцінъ iспрaвъ îмпротіва Тѫрчілор în Ѫнгаріа,

făкъ проіект de a пърътsi каъsa крештінътъцій ші a despoбіреї църілор de sъб жъгъл търческ, ші de aînкina Transilвania Търчілор. Dap fiind къ ел în nepsoana sa nъ пътea sъвîрші aчeasta, dъnъ жъръмîнтъл че a făкъt лъї Ръdolf ші лъї Міхаіъ къ, în кîтъ време ва fi ел Прінц ал Transilванієї, nъ ваînгъdъi ка Търчії sъînfîгъ пічіор statopnік în цара aчeea, гъsi алt dръm de a'шї îmпліні dopipea sa. Dътътoape de планълъ aчesta a fost Полонія, каре snpe маї mape ръшinea sa врътъшea atît пе Ръdolf кît ші пе Міхаіъ; ші, пъdъждъind a траце oape-каре foloase din neъnipea Прінцілор крештінї, маї mълt воіаînaintapea Търчілор de кît a крештінътъцій. Siцismъnd Батopi, кіемînd din Полонія пе въръл sъъ Kapdinaлъл Andpeiъ Батopi, de fацъ къ тоцї Магнацій църії, ла 21 Maptie 1599 se лъsъ iap de кîрmъipea Transilванієї ші oînкredinцъ върълъї sъъ, sfътъindъл ка sъ se dea sъб протекціа Търчілор; ші dъnъ aчeasta desnърцindъ-se iap de nebasta sa, прін Молдавія se dъse în Полонія.

Sкімбареа aчeasta, че se făкъ în Transilвania, dete лъкрърілор o алтъ fацъ. Nestatopnічіа лъї Siцismъnd Батopi sъnъръ foapte mълt пеÎmпъратъл Ръdolf; dap маї къ seamъ пе Міхаіъ, каре de atîtea орі seînшелъ de кътре dînsъл. Міхаіъ făкъ хорîре ка sъ nъ лase sъ'ї mai скапе din mînъ Transilлania; чіînцелеґîndъ-se къ Îmпъратъл Ръdolf, sъ o smългъ de ла Andpeї Батopi, ші ъnindъ-o къ цара Romîneaскъ, sъ o stъnîneaскъ ел.

Kapdinaлъл Andpeiъ Батopi, îndatъ къm a лъat кîрma stъnînipeї, tpimise solї ла Îmпъратъл Ръdolf ші ла Sълtanъл черînd паче; dap nічї de ла o парte nічї de ла алта n'a пътъt sъ o doбîndeaскъ. Ръdolf nъ пътea

sъfepi ka sъ i se рънеаскъ Transilвania; Sъltanъл nъ вреа sъ priimeaskъ prietешъгъл ъnъї Prinц, каре este aliat къ Împъratъл ші къ Mihaiъ. Kapdinalъл Batopi черкъ ші ла Mihaiъ prietешъг ші alianцъ, tpimiцind ла dînsъл пе Kasnap Kopniш, цеnералъл armieї din toatъ Transilвania. Aчesta, fiind къ ъра пе Kapdinalъл ші къцетъл лъї de a da Transilвania în mîna Търчилор, întъpîtъ пе Mihaiъ asъnpa лъї ші'л întemeié маї mъlt în înfiinцареа проiектълъї sъъ de a ъni Transilвania къ цара Pomîneaskъ; iap пе Kapdinalъл îl înkredinцъ, къ Mihaiъ nъ хрънеште nічі ъn къцet връжтъшеsк aъnpъї. Ka sъ se înkredinцeze ші маї бine desnpe simtimenteле лъї Mihaiъ, Kapdinalъл Batopi tpimise ші пе алцї doї solї, пе бътpînъл Georre Pabazdi ші пе Nikoлae Bitez, ка sъ înkeie къ dînsъл tpaktat de паче, prietешъг ші alianцъ. Mihaiъ nъ връ de o кат-datъ a se înboi ла пропъnеріле Kapdinalълъї, ші черъ кондициї марї ші греле, пе каре Kapdinalъл nъ nъtea sъ ле priimeaskъ. În sfîpшit, fiind къ nъ къnoшtea înkъ пе deплin къцeteле Împъranълъї Pъdolf, se îndъплекъ, ші ла 14 Aпpiлie 1599, înkieé tpaktatълînsъ къ kondiцiea aчeasta; ка Kapdinalъл sъ nъ se desrine de Împъratъл, nічі sъ se alieze къ Sъltanъл; чі dinnpeъnъ къ арме ъnite sъ noapte pъsboiъ îmnpotiва Търчилор. Aчest tpaktat se iskъli de Mihaiъ ші de 10 boiepї aї sъї, ші пе ъртъ плеninoteцiї Transilвanieї, dъnъ o zъbовipe de doъ лъnї în цара Pomîneaskъ, se întoapseръ îndъръt în цара лор.

Dap aчest prietешъг, че se înkieé întpe Kapdinalъл ші întpe Mihaiъ, se prefъкъ în грабъ în връжтъшіе пе faцъ. Kapdinalъл ръmase statopnik пе sfъtъiріле лъї Siдismъnd Batopi de a înkina Търчилор Tpan-

silвania; Іеремія Моґіла Прінцвл Молдавієї ші креатвра лві Zamoiski, канцеларвл Полонієї, прін інтріціле сале гр&ъбі інчепереа връжтъшіілор інтре Міхаї-ші Кардиналвлв. Інграбъ двпъ свіреа лві Andreiв Batori пе скавпвл Transilвanієї, Іеремія Моґіла, інцелеґінд de ла патронвл съв квцетеле лві Andreiв Batori, каре ера квмпат кв Zamoiski, тріміше ла дінсвл ші'л імбіе кв аліанца са, пропвіндві tot de o datъ къ, пентрв a dobîndi пріетешвгвл Тврчілор, пв este алт міжлок, de кît съ'ші вneaскъ пвтеріле амîндоі, съ пъвъleaскъ în цара Romîneaскъ, ші пріпзînd пе Міхаїв съ'л dea în міїніле Тврчілор. Andreiв Batori, спре маї маре свпъpareа лві Міхаїв аліатвлві съв, пв пвтаї інкієе кв Іеремія Моґіла о легътвръ de паче ші de пріетешвг вечінік; чі, ка съ'л міхneaскъ ші маї мвлт, лоґоді пе вн фрате ал съв вітріг кв о fatъ a лві Іеремія Моґіла.

Ордъріле ачестеа але лві Andreiв Batori ші але лві Іеремія Моґіла, двпъ че se fъквръ квносквте, коансеръ проіектвл чел faворіт ал лві Міхаїв de a вні Transilвania ші Молдавіа кв цара Romîneaскъ. Despre o парте інчепв a face прегътірі de ръзбоїв, despre алтъ парте тріміше вн сол ла Імпъратвл Рвдолф ла Прага, інвіновъцінд пе Кардиналвл Batori, къ ва съ se трагъ din аліанца крештіneaскъ спре a se вні кв Тврчії; ші къ спре a пв se face зътіknіре артелор крештінътъцій, ачест прінц кв бънвіалъ ар требві съ se скоацъ din скавп, фъкіндв-se о пъвъліре în Transilвania despre партеа Імпъратвлві din Ордгаріа ші despre партеа църіі Romîneштї. Імпъратвлві Рвдолф іі плъкв планвл лві Міхаїв, ші тріміндві скрісорі таїніче, îl інквражъ ка съ'л ші пве în лвкраре, арътіндві ка, în

прічіна ачеаста, съ сеînцелеагъ къ Basta, ценералъл трăпелор îмпърътешті din Ѹнгарія; кътре ачеаста, прін ценералъл Георгіе Рац îї трімисе ші вані, ка съ факъ гътіре де ръзбоіŭ къ пăмінте împotiва Тăрчілор.Înвоіреа Împъратăлăї а ăмплăт пе Міхаіŭ de бăкăріе, ші ел фъръ зъбавъ а трімис ла Basta пе ăн боіер ал съŭ, Stoїка, ка съ сеînцелеагъ къ dînsăл în лăареа мъсăрілор supre a пъвълі în Transilвania. Кардиналъл Batori аѳлъ desupre коресpondinца лăї Міхаіŭ къ Basta, ші аăzi къ se фак прегътірі de ръзбоіŭ. Nenătindă'ші askănde фріка пентрă кăцетеле сале челе віклене, трімисе ăн сол ла Basta, ка съ се плîнгъ пентрă бъненеліле ші пîра чеа неадевъратъ а лăї Міхаіŭ. Basta îї ръспăнсе, къ ел nă mie nimik desupre simtimenteле лăї Міхаіŭ; къ дака ва съ аѳле съ'л întребе singăр. Пе Боіерăл Stoїка îл трімисе Basta îndърът, фър'аї da ръспăнсăрі хотърîте, de кît îї фъгъдăі, къ ваînгріжі аînmiинца пе Міхаіŭ de челе че требăіе съ факъ. Ръспăнсăл ачел тъгъдăітор, че dete Basta солăлăї din Transilвania,înфрікошъ пе Кардиналăл Batori ші маї мăлт. Ка съ seînкрединцеze прін сіне de simtimenteле лăї Міхаіŭ, трімисе ла dînsăл пе Панкратіе Шенеї. Ачеста, дăпъ че спăсе лăї Міхаіŭ челе че se ворбеск desupre dînsăл, къ adікъ, ел ар вреа съ deskizъ ръзбоіŭ împotiва Transilваніеї, Міхаіŭ тъгъдăі ші îї adăse aminte жăрътîнтăл че 'ла фъкăт, къ ва пъzi пачеа ші пріетешăгăл къ цара ачеea; îї арътъ къ este interesăл съŭ de a цінеа къ Transilвania, кînd къ Молдавіа n'ape нічі оînклінаре;înсфірмит îї мъртăрісі пърера са de ръŭ, къ se аѳлъ în ast-фел de бънăіалъ ла Andреіŭ Batori, ал кърăіа пріетешăг îл прецăеште фоарте мăлт. Dăпъ опоарея, че se фъкă лăї Шенеї ші

дѹпъ кіпѹл desкоперірілор лѹї Міхаіѹ, Шепеї se înkredinцъ desъвîршіт, къ ел пѹ хрънещте în inima sa нічї ѹп кѹцет връжтъшеск; de ачеea дѹпъ întoарчереа sa înkredinцъ пе Andpeіѹ Батopi, къ îшї пѹне капѹл, къ Міхаіѹ п'аре de гînd de a face вре о мішкаре връжтъшеаскъ аѹѹпра Transilванієї.

Înkredinцъріле, че adѹserъ маї înainte Каспар Корніш ші акѹт Шепеі, desпре simtimenteле челе пачніче але лѹї Міхаіѹ, deтеръ лѹї Andpeіѹ Батopi маї мѹлтъ îndръsнеалъ de негоціацie спре a se апропіа de Тѹрчї. Пе de o парте se фъцърнічі, къ ва съ înkiee oînвoiре кѹ Îмпъратѹл Рѹдолф, пе de алтъ парте trimise ѹп sол ла Konstantinopol ші черѹ de ла Sѹлтанѹл, ка sъ'ї лase лѹї пѹ пѹмаї Transilванia ші Молдавіа, чі ші цара Romîaeaскъ, ші sъ sъпîneaскъ кîte треле принціпателе ка вазал тѹрческ, фъгъдѹind a плъті трібѹт потрівіт пентрѹ dînseле. Din întîmпларе Міхаіѹ прinse пе солѹл ачеsta, de ла каре aflъ toate секретеле, ші se гръбі a face кѹпоскѹте лѹї Basta кѹцетеле челе вînzъtoare але лѹї Andpeіѹ Батopi. Акѹт se хотърî кѹ desъвîршіре sъ se ia din mîna лѹї Transilванia; ші кѹ toate къ între Рѹдолф ші între Andpeіѹ Батopi s'a fost înkeiat oînвoiре; dap Міхаіѹ se цінѹ de інстрѹкціile челе таїніче, че ле пріimise de ла Îмпъратѹл în прічіна пъвъліреї în Transilванia. Фъцърнічіндѹ-se къ креде înînвoiреа інкеіатъ între Рѹдолф ші Andpeіѹ Батopi, îшї ѹртъ прегътіріле de ръзбоіѹ sѹѹ пѹміре, къ toate ачестеа ле face îмпротіва Тѹрчілор. Andpeіѹ Батopi seînшелъ, ші atît era de întemeiat în simtimenteле челе пачніче але лѹї Міхаіѹ, în кît îї dete вое ка în четъціле sъsешті sъ кѹтпере арме, мѹніціе ші але треѹѹінчіоase пентрѹ резбоіѹ, ші

îngъdъi ka maĭ mълцĭ Transilvaneнĭ sъ intre în слъжба лъĭ. Dъпъ че îшĭ fъkъ toatъ прегътіреа, Міхаіъ ka sъ adoapmъ пе Andreiъ Batori ші maĭ mълт, ші ka sъ sniоneze лагъръл лъĭ, че era adъnat ла Sassebeш, trimise пе Banъл Міхалчеа ші пе Георгіе Sîrbъл, ka sъ fakъ kъnoskъt лъĭ Andreiъ Batori къ, în vremea în kare se ъrmeazъръsboiъл kъ Tъrчії în Ъngaria, ел ар вреа sъ fakъ o пъвъліре în Българіа, dака ар fi sigър, къ o sъ aĭbъ паче de къtre Transilvania ші къ nъ i se-ва face nічĭ o zътіknire. Andreiъ Batori înkredinцъ пе trimішĭ, къ Міхаіъ noate fъръ frikъ sъ întreпrinzъ orĭ че ар воі, fiind къ din partea sa nъ i se ва прічінъі нічĭ o stînжinire. Пе лîngъ рапортъл ачеsta, trimішії deskriseръ лъĭ Міхаіъ stareа лагърълъĭ din Transilvania, kъm къ soldaції църії чеа maĭ mare parte sînt întръштіацї ла лъkръл kîmпълъĭ, ші къ nъmaĭ гвardistії ші oare-kari soldaцї kъ плаtъ se maĭ aflъ în лагър.

Dъпъ штіріле ачestea, Міхаіъ sokoti sъ fakъ ъn nas maĭ înainte къtre sfîршітъл dopirілор sale. Trimise ла Andreiъ Batori алцї doĭ solĭ, пе Bistierъл Damian ші пе Preda, fъkîndъĭ kъnoskъt, къ kъ toate къ a fost хотърît sъ întreпrinzъ o пъвъліре în Българіа; dap fiind къ Împъratъл Rъdolf 'ла poftit, ka sъ meargъ kъ armia în Ъngaria ші sъ'л ажъte aколо împrotiva лъĭ Ibraim Паша, este silit sъ se lase de хотърîреа d'întîiъ; черъ аша dap de ла Andreiъ Batori, ka sъ'ĭ dea вое sъ treakъ kъ armia Pomîneaskъ prin Transilvania, fъgъdъindъĭ къ ва цinea чеа maĭ strашnikъ disчіплінъ, spre a nъ se sъпъра kîtъ'шĭ de пъцin лъkъitoрії църії de къtre soldaції Pomînĭ.Înmtiinцareа ачеasta бъгъ пе Andreiъ Batori în griжъ

despre кѫцеtеле лѫї Міахіѫ. ші ръсѫѫnse tpimішілор, къ ажѫторѫл лѫї Міхаіѫ în Ѫнгаріа nѫ este atît de tpeбѫінчіos, кît ар fолosi кînd ар fаче o діversie în Бѫлгаріа. Ка sъ iskodeaskъ inima лѫї Міхаіѫ маї вine, tpimise ші ел ла dînsѫл пе Георгіе Палатіч, ка sъ'лînкpedinцeze, къ de ші se бънѫеште, къ ел негоціazъ кѫ Тѫрчії; dap în inima sa este пaptizan ал креші-пътъції, ші п'аштеаптъ de кît времеа, ка sъ рѫпъ toate релаціїле кѫ Тѫрчії ші sъ se ѫneaskъ кѫ Прінції крештині împpotiва лор. Міхаіѫ штіа кît прец tpebѫe sъ пѫе пеînкpedinцъріле лѫї Andpeіѫ Batopi; кѫ toate aчesteaînsъpчінъ пе Палатіч, ка sъ sѫѫe stъпînѫлѫї sъѫ, къ п'аре нічі ѫn rînd ръѫ asѫnpa лѫї. Armia sa 'ші-o askѫnsese Міхаіѫ atît de вine, în кît tpimisѫл п'а пѫtѫt вedea нічі o прегътіре de ръsвоіѫ, de кît вре o 500 din гвapdistiї sъї.

Aбіа se odixni Andpeіѫ Batopi, dѫпъ întoapчереа лѫї Палатіч, ші алте вestipїînfpікошътоаре її tѫpбѫpaръ toatъ пачеа inimi sale. Іереміе Могіла, каре лѫкра în sкопѫл лѫї Andpeіѫ Batopi, aflъ маї sirѫp sfîpшітѫл, пентрѫ каре Міхаіѫ fаче прегътіpї de ръsвоіѫ, шіînштіінцъ пе Andpeіѫ Batopi ка sъ se пъzeaskъ, кънчі Міхаіѫ se гътеште sъ пъвълеаскъ în Transilвania ші sъ'ї ръпеаскъ прінцінатѫл.Înкpedinцъріле aчestea, каре ѫтплѫръ пе Andpeіѫ Batopi de гроazъ, se adeвеpіръ кѫ алте вestipї ші маї sirѫpe. Ѫn Ioan Маро, Sîpѫ de naцie, пъskѫt în Transilвania, ші каре se aflъ în слѫжбъ de секретар ла Міхаіѫ, вîndѫ таїнеле stъпînѫлѫї sъѫ, ші ка ѫnѫл, каре маї вine de кît opікаре алтѫл пѫtea sъ кѫnoaskъ кѫцеtеле лѫї,înштіінцъ пе Andpeіѫ Batopi, sъ пѫ креazъ жѫръмінтеле шіînкpedinцъріле лѫї Міхаіѫ, fiind къ ел п'аре алтъ хотъ-

pîpe, de kît съ копрінzъ Transilвania. Andpeiŭ Batopi se îngrozi ші ка съ afле пентрѹ чеа маї dѹпе ѹртъ оаръ хотърîреа лѹї Міхаіŭ, tpimise ла dînsѹл алт sol, пе Toma Чоmoptani, каре în anii trekѹцї слѹжise în армія лѹї Міхаіŭ ка офіцер маїînалт. Чоmoptani în inima sa era înkinat лѹї Міхаіŭ ші ѹра пе Andpeiŭ Batopi.Înainte de a veni în цара Pomîneaскъ se întîlni кѹ Kasnap Корніш ші кѹ Шепеі, карі amîndoï era връжташї аї лѹї Andpeiŭ Batopi, ші dopea маї mѹлт съ dea Transilвania în mîîniле лѹї Міхаіŭ, de kît съ o лase în stъпînipea ѹнѹї prinц слаб ка Andpeiŭ Batopi, каре воеште а se da sѹб протекціа Тѹрчілор. Чоmoptani în лок de a'шї împlini datopiile, кѹ каре eraînsърчinat de кътре stъпînѹл съŭ, deskопері лѹї Міхаіŭ кѹцеtеле лѹї Andpeiŭ Batopi, къ adikъ, ел ва съ se îmпъчіѹіаскъ de съвîрші кѹ Тѹрчії, ші fiind къ ачештіа чер лѹкрѹрі марі de ла dînsѹл, а хотърît съ скоацъ din скаѹп пе Міхаіŭ, ші pintp'ачеasta съ se рекоmandeze кътре dînшії; de ачеea interesѹл чел маї de апроапе ал лѹї Міхаіŭ este, ка съ апѹче ел înainte ші съ копрінzъ Transilвania.

Kînd Andpeiŭ Batopi în mѹлте кіпѹрі se fъкѹse віноват înaintea крештінътъцїї ші a лѹї Міхаіŭ, пентрѹ негоціацїile сале кѹ Тѹрчії ші коresпondenца sa кѹ Полонія ші кѹ Іеремie Могіла; kînd Îmпъratѹл Pѹdolf пѹ se înboise пѹmaї пентрѹ скоatepea лѹї din Transilвania, чі шіînkѹражase пе Міхаіŭ spre a съвîрші ачеasta; kînd ѹnii din marnaцїї Transilвanieї kiema singѹрі пе Міхаіŭ, ші маї кѹ seamъ четъцїле съseшті, каре вреа din toatъ inima съ se ia цара din stъпînipea лѹї Andpeiŭ Batopi ші съ se dea лѹї Pѹdolf; Міхаіŭ пѹ întîmпina нічї o piedikъ spre a întrepinde

esnediţie ръзбоїнікъ împrotiва лъї Andreiъ Batopi. Sinrъра temere, че о авеа, era desnre nartea Търчілор, ка nъ къm-ва ачештіа, în вретеа în каре ел se ва afла în Transilвania, sъ пъвълеаскъ în ърта sa în ţара Romîneaskъ. Mihaiъ nъse în mişkare tot meştешъгъл diplomatiчії, momi ne Търчї ші її fъkъ sъ kreazъ, kъ ел este kredinчios Порţії Otomane, ші kъ de ші s'a арътат nînъ akъm връжташ kътре dînsa; ачеasta a fъkъt'o din прічіна nesъferipілор, ла каре adъseseръ ţара nişte Търчї прівеţї; dap de aiчї înainte este хотърît sъ лъkreze în interesъріле еї; kъ esnediţia, че воеште sъ întreprinzъ în Transilвania, прівеште tot ла interesele Порţії, ка sъ nedenseaskъ ne Andreiъ Batopi, ка ne ъnъл каре nъ nъmaї zъбовеште a se sъnъne еї, чіînkee traktate de прietешъг ші аліанţъ kъ Rъdolf Împъratъл Ţermanieї. Ast-fel Mihaiъ asirърîndъ'шї пачеа desnre nartea Търчілор ші авînd fъkъtъ toatъ прегътіреа, nъtea sъînчеапъ esnediţia. Toţї kredea, kъ прегътіреа ачеasta de ръзбоїъ s'a fъkъt împrotiва Търчілор. Mihaiъ aştiъt аша de bine sъ ţie taїnik проіектъл sъъ, în kît nimini n'a nъtъt sъ'л afle, afaръ din вре о kîţї-ва боіерї, kърора 'ла deskoperit ел sinrър, ші dintre каре чел d'întîiъ era Banъл Mihalчеа, каре din toate nъterile snriżinea ші îndemna ne Mihaiъ ла ачеasta. Kînd era апроапе sъ nornеaskъ armia, s'aъ aflat ъnії, карі aъ sfъtъit ne Mihaiъ ka sъ se лase de întreprindereа ачеasta asъnра Transilвanieї. Într'ачештіа era Logofътъл Teodosie, Teodora mъma лъї Mihaiъ, ші Stanka nevasta лъї. Dap Mihaiъ era маї rata a face орї-че жертвъ, de kît a'шї skimba хотърîреа sa, ші a лъsa sъ treakъ прілежъл ачesta, prin каре ъnea doъ ţърї sъb

скінтрăл съă,înцăца пăтерea Romînилор ші dobîndea o стăпînire сиграр ші în старе de a înфрăнта пе врăжмашіі съі. Прінцеса Станка възînd, къ nă поате îndăплека пе Міхаіă съ'ші скімбе планăл, хотărî din прецăп кă Петрашкă съînтовărошеаскă пе бărбатăл съă în тоате порочіріле ші прімеждііле. Пе маікъ-са Теодора, каре ера бътрînă, Міхаіă хотărî съ о ласе ла Мъпъстірea Козіа, пентрă a'ші îndрепта стареа съпътăціі ші a fi департе de сгомотăл артелор. Fiindă къ елă лăсе de ла ачеастă мînăстіре ші бані îmпрăмăт пентрă кіелтăіала ръзбоіăлăі, ші 20 кîнтаре de плăмбă пентрă глоанце, а dată маікъ-si доă мошіі ка съ ле дăрăіаскă мînăстірії. Теодора лăă маі тîрзіă чінăлă кълăгăрескă, се nămi Теофана ші ачеле мошіі ле лăсă Козіі dăпă воінца лăі Міхаіă. Чеі-л-алці боіері сеînвоіă în сфîршіт a лăа парте ла еспедіціе, dăпă че Міхаіă ле desfăшăă tot проіектăл съă, ші dăпă че ле арătă фолоаселе ші тărірea, че ва еші пентрă цара Romîneaскă ші de обште пентрă тоці Romînіі din пăпереа în лăкраре a ачелăі проіектă.

Ла 13 Октомвріе 1599, Міхаіă порні кътре Плоешті о парте din трăпеле сале. Fiind къ în армія sa ера мăлці офіцері ші солдаці стреіні din Transilвania, a требăіт înainte de aі dăче împrotiва лăі Andреіă Батори, съ се asigăреze despre кредінца лор. Dăпă че ашезъ în піацă ші пе ăліце трăпеле romîneшті ші сîрбешті, прекăт ші пе гвардісті тоціînартаці, порăнчі солдацілор полонезі ші казачілор, карі слăжеа кă платă, ка съ fie înпрежăрăл орашăлăі. Цепералăлăі Баба Новак, сăăт а кърăіа командă ера 5000 пеdestраші, între карі ера ші хаідăчі din Ăнгарія, îі dete порăнкъ съ копрінзъ дрăмăл, каре dăче ла кăртea

палатулуй. Întokmindu-se aceasta într'acest kin, Mihaiŭ kiemъ înaintea sa pe oficerii transilvaneni, kari era în slujba sa, pe Georgie Mako, Ştefan Tarkani, Ioan Tamaşfalvi şi Grigorie Kiş, şi îi puse sъ şure, kъ vor merge ori înkъtr'o îi va duce el fъr'a pъrъsi steagurile sale. Acela'şi şurъmînt aŭ trebuit sъ'l fakъ şi 500 husari ungari, kare se afla sub komanda kolonelului Dimitrie Nari şi a kъpitanului Georgie Horvat şi alţii; asemenea fъkъrъ şi alţi 200 husari aleşi de sub komanda kъpitanului Ştefan Petnaxazi, kari era plъtiţi ku leafъ mai mare, şi kari pentru îndrъsneala şi vitezia lor se numea Delii. Între oficerii transilvaneni s'aŭ aflat unii, kari cerurъ deslъşire asupra şurъmîntului a celui nexotъrît; Mihaiŭ ku asprime le adose aminte, kъ datoria unui soldat, kare slujaşte pe platъ, este sъ askulte de porunciile Ţeneralului suŭ, fъr'a întreba pentru ce.

A treia zi dupъ denuntirea şurъmîntului, Mihaiŭ dete porunkъ armiei sale, ka sъ se sue la poalele munţilor Karpaţi şi aproape sъ înfigъ lagъrul. Aici strînginduse toate trupele, ce era împrъştiate într'o parte şi într'alta, fъkъ kunoskut tuturor de obşte, kъ skopul suŭ este sъ treakъ prin Transilvania în Ungaria; karele sъ rъmîe pe urmъ; fiecare-kare soldat sъ'şi dukъ singur lukrurile sale, şi numai ce este mai greŭ sъ se înkarce pe kai. Fiind toate gata pentru plekare, Mihaiŭ lъsъ pe oare-kîţi-va din boieri, ka sъ kîrmuiaskъ ţara, în vremea linsiei sale; kъtre aceasta porunci lui Radul Buzeskul şi Banului Udrea de la Kraiova, ka sъ adune trupele din şudeţele du neste Olt, sъ treakъ munţii pe la Turnul Roşu şi sъ se unească ku armia în Transilvania. În-

tokmind toate лѫкрѫріле în ast-fел de кіп, пѫ'ї маї ръ-mînea алт, de кît съ порпеаскъ în пъdeждea порокѫлѫї съѫ, каре 'ла întовъроші пînъ акѫт, ші în кredinца вітежілор съї Pomînї, кѫ каре а isпръвіт atîtea лѫкрърї minѫnate.

Маї înainte de a плека, Міхаіѫ tpimise o парте din armia sa, ка съ копрinzъ потечіле ші stpîmtopіле, съ zъdърпіveaскъ орї-че піedікъ ар întîmпina, ші съînлesneaскъ тречереа armieї neste mѫпцї. Ел віind пе ѫрмъ, вірѫі вîрfѫріле mѫпцілор ші грeѫtatea dpѫmѫлѫї, ші трекѫ întp'o zi ші întp'o noante toatъ armia în Transilвania. Кѫт ажѫnse ла Бѫzъѫ, îшї ашezъ лагъ-рѫл ачі, ка съ se odixneaскъ armia, ші tpimise вре о кîцї-ва din ofiцерії съї, ка съînвіte пе Съкѫї съ а-лерце ла арте ші съ se ѫneaскъ кѫ dînsѫлѫ. Міхаіѫ ле fъгъdѫі, къ лѫкрînd în intepesѫл съѫ, îшї вор do-вîndi dpeптѫріле ші прівілеціѫріле векї, че ле nimi-чіеръ Прінцїї Batopeї, ші вор sкъпа de грeѫtъціле, кѫ каре îї îmпіла поbілії stъпînії лор. Bestipea aчeasta ѫтплѫ пе Съкѫї de бѫкѫріе: тоцї пъвъліръ ла арте; тоцї алергаръ ка съ слѫжeaскъ sѫб steaгѫріле лѫї Mi-хаіѫ. În entѫsiasmѫл ачела ал лор, deтеръ asaлт че-тъцїї Вархеґї, каре ера zidiтъ пентрѫ а'ї цinea пе dîn-шії în fріѫ; жеfѫіръ ші арseръ каселе поbілілор dѫ-прin sate ші ораше, ші se гръвіръ а веnі ка съ se ѫneaскъ кѫ armia pomîneaскъ.

Andpeіѫ Batopi, fър'a se teme de вре о прітеж-die din пaртea лѫї Міхаіѫ, stpînsese, кѫ вре-о кîte-ва zіле маї înainte, adѫnapea поbілілор ла Българ, ка съ se кіbzѫіaскъ desnpe osibite требѫінце але църії, ші dѫnъ че se isпръвіръ лѫкрѫріле, se îmпръштіаръ тоцї пе а касъ. Порпіреа лѫї Міхаіѫ din цара Pomîneaскъ

a fost atîta de taiînikъ, ші тречереа лъї неste mъnцї atît de iъte, în kît n'a пъtъt съ ажъпгъ, пînъ маї tîpziъ, nicї o bestipe desnpe intrapea armieї pomîneштї în Transilвania. Чеї карі пъtea съ afле ачеasta маїînainte, ші съînшtiinцeze пе Andpeiъ Batopi desnpe прітежdia че bineа asъnpa лъї, era лъkъitoriї Брашовълъї ші аї алтор ораше съseштї; dap naцia съseaskъ, dъnъ kъm вреа съ skape de sъb жъгъл tърчesk, dopea съ se слобоazъ ші de sъb stъnînipea лъї Andpeiъ Batopi, ші пъdъждъia, kъ прin копpindepea Transilвaniеї de kътре Міхаіъ, se ва întemeia stъnînipea лъї Pъdolf în цара лор. Жъdekътorъл din Брашов a tpimis în вреmea ачеasta ъn kъpiep ла Andpeiъ Batopi; dap n'aînшtiinцat маї mъlt, de kît kъ пiшte чete de Полонї s'aъ възъt ла Бъzъъ, fър'a fаче вре ъn ръъ. Чеа d'întîiъ bestipe маї sirъръ desnpe intrapea лъї Міхаіъ în Transilвania, a aflat-o Andpeiъ Batopi din гъра kъpiepълъї каре, fър'a fi лъat instrъkцiї de ла жъdekътorъл, snъse kъ Міхаіъ kъ armia pomîneaskъ se aflъ апроапе de Брашов. Маї лътъpite штірї пъtea Andpeiъ Batopi съ пріimeaskъ de ла kъpiepї, пе карі її tpimiseръ пoбілїї din съkъime ka съ fakъ kъnoskъtъ, kъ s'a skъlatъ toatъ іобъцimea съkъiaskъ în kontpa stъnînilop лор ші черъ ажъtoape; dap toate skpisopiле пoбілїлор kъzъръ în mîїniле ачелора, карі пъ iъbea пе Andpeiъ Batopi, карі ажъnseръ a пъ'л маї пъtea sъfepi, ші лъkpa kъ toate міжлоачеле snpe a'л skoate din skaъn. Dъnъ че sosiръ ші алцї bestitorї dintp'алте пърцї, каре adъseръînkpedinцърї sirъpe desnpe adeвъръл лъkpълъї, пъmaї ръmase îndoialъ, kъ Міхаіъ ap fi трекъt în Transilвania. Andpeiъ Batopi, ръmase îmmъртъpit, ші мъpimea прімежdieї, че i se amepinца,

îi слъві toate пѫtepiле. Sfътѫindѫ-se în грѫбъ кѫ prieteni съї, че treбѫe съ fakъ, tpimise fъръ zъбавъ în toate пърцїле кѫpiepї, ka съ bestеaskъ, къ царa se aflъ în primeждie, съ ia тоцї артеле în mînъ ші съ se гръбeaskъ a veni ла лагърѫл de ла Sassebeш; în toatъ Transilвania se пѫrtъ o saбie крѫntъ, чеea че era semnѫ, къ чел че пѫ va askѫlta ші пѫ se va гръві a veni, se-va sokoţi bînzъtop de natpie. Supe a îndemna пе Sasї, ka съ sae ла arme, întreбѫinцъ toate міжлоачеле de лінгѫшіре; Съкѫilор ле fъгъdѫi, къ ле va da îndърът toate drentѫpiле ші прівілецїѫріле, че лі s'aѫ fost рънit маї înainte; пе Romînї її прівіgia de апроапе, къчї штіа, къ ачештіа кѫ тоцїї вор алерга ла armia romîneaskъ a лѫї Mihaiѫ.

Întp'avestea Mihaiѫ, pidikîndѫ'шї лагърѫл de ла Бѫzъѫ, veni ла Прежтар. Aiчї ла 23 Otomвpie 1599, слобозї o проклатацїе, прin каре їшї deskoпeрі тѫtѫpop de обште sekretѫл esnediцїеї sale, ші fъkѫ кѫnoskѫt, къ a venit съ цїе în паче ші лініште пе лъкѫitorїї Transilвanieї, карі aѫ жѫrat Împъratѫлѫї Pѫdolf kredinцъ ші sѫnѫnepe, ші съ skoaцъ din skaѫnѫл stъnînipeї пе Andpeiѫ Batopi, каре лъsînd naptida крештінъцїї, воеште съ predea Tѫpчілор Transilвania. Maцistratѫл Брашовѫлѫї, fiind silit ka съ seînkine, tpimise ла Mihaiѫ o denѫtaцie, каре її adѫse daрѫрї, ші'лѫ рѫгъ ka съ апере орашѫл прекѫт ші tot цінѫtѫл dѫ прin прежѫр, ші съ пѫ'л dea în жafѫл armieї. Mihaiѫ dѫnъ aчeasta pidikъ лагърѫл de ла Прежтар, ші înaintъ пînъ ла Цїнцъренї,înгріжind tot d'aѫna прintp'o disчiплінъ strашnikъ съ опреаскъ пе soлdацїї съї de a sѫnъра пе лъkѫitorї. Kѫ toate aчestea nofta de a жefѫi, че seînkѫїбase în Romînї, de kînd Mihaiѫ ле da

вое ка съ прѣдеze локврї, ораше ші sate, din цара тврчеаскъ, нв se нвtea търцini: Transilvania sokotindв-se de царъ врѫжташъ, побілії, негвцъторії ші плвгарії se afla în prada soldaцілор romînї.

Înaintapea чеа бърбъteaскъ a лвї Mihaiв, тъé tot кѫражвл лвї Andreiв Batori de a i se împrotiві кв armele întp'o vreme, kînd ел нв era прегътit de ажвns spre a опрі armia romîneaskъ ші spre a o pesninцe îndърът. Sokotind, къ ар fi маї інцелентв ка saв съ se імпъчівіаскъ кв Mihaiв, saв prin negoціації съ amîne vremea, nînъ kînd se вор stpînцe ші omtipiле sale la лагървл de la Sassebeш, tpimise la dînsвл вн sol, ne Isak Чеїті, кв вкрisoape, în каре кв челе маї dвлчї кввinte îi ворbea de паче. Mihaiв fър'a бъга în seamъ копrindepea вкрisopії, fър'a da ръспвns, опрі la sine пе tpimisвл, ші нв'л слобозі nînъ dвnъ isnpъвіреа ръsboiвлвї. Dвnъ че възв Andreiв Batori, къ Mihaiв n'are alt în rînd, de kît ръsboiвл ші копrindepea Transilvanieї, se pidikъ din Бълград ші merse la лагървл съв la Sassebeш, вnde aшtenta съ'ї віе tpвne ажвtoape din Лїпова, Ieneo, Karansebeш ші Sъkвії din скавпеле Мвръш ші Aріеш, кънї чеї din Sъkвіme se вніръ кв armia лвї Mihaiв. Aічї îl sfътвіръ вніі, ка съ нв піарzъ vremea, aшtentînd întъріріле; чі съ iasъ înaintea връташвлвї la Sibiв, съ se asigвreze desnpe четатеа aчеasta, ші ашezînd ачі la zidвріле четъції лагървл, съ прелвнцеаскъ ръsboiвл prin negoціації ші ловірї mічї, ші în ast-fel de кіп съ osteneaskъ ші съ слъbeaskъ armia врѫжтъшеаскъ. Andreiв Batori seînboi кв пропвnereа aчеasta. Вніі din кredinчіошії съї îl sfътвіа, ка съînkredinцeze armia цеnералілор съї, ші ел съ ръmîe акаsъ; dar ел n'a врвt

съ se despарцъ de трішtea ші pestpiштea armieĭ sале. Къ о мълціme de 9000 soлдацĭ плекъ Andpeiĭ Batopi кътре Sibiĭ, унде пъ aтлъ нічĭ o dparoste din пapte четъценилор кътре dînsъл; кънчĭ Sassii de обште era de пaptida лъĭ Ръdolf Імпъратъл Цermanieĭ. Ашezînd лагъръл la Sibiĭ, чеĭ маĭ мълцĭ din прietenii съĭ, îл îndemnaръ ка съ пъ zъбoveaскъ a лові пе връжташъл, каре къ кît i se лasъ време маĭ мълтъ, къ atît маĭ мълт se întъreште ші se îmпъterнічеште.

Міхаĭ, pidikîndъ-se de ла Цîнцъренĭ, трекъ прін пъдъреа Шеркъіі, лъъ Fъгърашъл fъръ върsape de sînце, ші se гръві a ажънцеînaintea лъĭ Andpeiĭ Batopi ла Sibiĭ, унде авеа мълцĭ прietenĭ dintpe четъценĭ, каре sпріжinea каъsa лъĭ ші a Імпъратълъĭ Ръdolf. Авеа ші алтъ прічінъ de a коприnde цінътъл Тълмачіълъĭ, кît se пъtea маĭ кърînd, fiind къ aчeastaînлesnea унipea къ armia sa a трънелор, че era съ віе din цara romîneaскъ пе ла Търнъл Рошъ, къ Radъл Бъzeskъ ші Banъл Ъdpea, пе карі îĭ aштenta în tot minъtъл. De ші унiĭ sfътъiseръ пе Andpeiĭ Batopi, ка съ пъ прелъцеaскъ бътъліа; dap fiind къ ажъtoapeле, че ле aштenta ел, пъ'ĭ sosipъînkъ, n'авъ кънраж de a'шĭ черка порочіреа, чі хотърî съ маĭ aштente ші съ negoцieze. Міхаĭînkъ авеа трebъінцъ de aштentape, пînъ кînd îĭ вор sosi трънеле dъ neste Олт, ші тъпъріле пе каре ле лъsase în ъртъ. Ка съ кіштіце време пentpъ aчeasta, se fъцърнічі a прімі negoціацiile deînboipe ші імпъчіъіре къ Andpeiĭ Batopi. În ast-fel de кінъ трімise ел sinгър ла dînsъл soлĭ ші îĭ fъкъ кънoskъt, ка съ пъ креazъ ворbелор че se ръsnîndeskъ desnpe dînsъл; къ ел n'a intpat връжтъшаште ка съ deskizъ ръsboiĭ îmпротіва лъĭ s'aĭ a Transilваніеĭ; чі чере

нѹтаї ка съ'ї dea вое съ treакъ кѹ паче în Ѹнгаріа, ѹnde ѹnindѹ-se кѹ armia îmпъръteaскъ, съ поарте ръзбоіѹ îmпротіва Тѹрчілор. Кît пентрѹ sateле заѹ лъкѹitорії, карі s'аѹ жефѹit, съ se ia în нѹme de вine; fiind къ ast-feл de лѹкрѹрї sînt обічнѹite a se întîmпла, кînd o armie intръ în царъ stpeinъ. În sfîrшit îї хотърî, къ de нѹ'ї-ва da вое съ treакъ, атѹнчї ва fi silit кѹ артеле în mînъ a'шї faче dreaнтъ черереа sa ші a пътрѹnde în Ѹнгаріа. Ла aчeste ръsuѹnse Andpeiѹ Batopi, къ Mixaiѹ съ se întoaркъ îndърът în цара Pomîneaскъ; съ плъteaскъ пагѹбеле, че s'аѹ fъкѹt de кътре armia лѹї: кѹ кіпѹл aчesta ва ѹita орі-че nedpeнтate i s'a fъкѹt. Адъогъ съ seînkee între dînшії o noѹъînвoire statopnikъ, sure a пѹрta кѹ пѹterї ѹnite ръзбоіѹл îmпротіва Тѹрчілор. Mixaiѹ se prefъkѹ, къ priimeшte пропѹneріле лѹї Andpeiѹ Batopi, ші ка съ'їînsѹfle ші маї mare пѹdeжde de îmпъчіѹire,înkieie кѹ solії лѹї o armistiцie пе време nexotърîтъ, ші пентрѹ sigѹraнцъ черѹ, ка съ se tpimiцъ doъ zълоаце din пaрtea лѹї Andpeiѹ Batopi, fъгъdѹind къ ва tpimite ші ел din пaрtea sa.Înвoipea лѹї Mixaiѹ de a priimi пачеа, pidikъ пѹцintel fpika dѹne inima лѹї Andpeie Batopi. Гръbindѹ-se a tpimite în лагърѹл pomîneskѹ zълоаце пе Moïsi Sekeлі, ші пе Mixaiѹ Богаті, прицѹл Mixaiѹ a tpimis пе Preda ші пе Hosteлникѹл Geopгie. Andpeiѹ Batopi,însърчінъ пе Малаsnina, solѹл Папеї de ла Poma, каре se dѹse кѹ zълоацеле, ка съînkredinцeze пе Mixaiѹ, къ ел aînчепѹt negoцiaції de aліанцъ кѹ Îmпъратѹл Pѹdolf, съ'л sfъtѹiaскъ a se лъsa de întrepпindepea чea ръзбоїнікъ îmпротіва Transilваніеї ші съ tpakteze de паче statopnikъ. Mixaiѹ priimi пе Малаsnina кѹ toatъ onoapea кѹвенітъ; dap îл tpimise

îndărăt fără nică o isprăvă, zicîndă, că el nă se poate încrede pe alianța, ce se zice că Andreiă Batori ar fi urzit că Împărătul, pînă cînd Malasnina nă'i-va arăta desupre aceasta document scris din partea Împărătului, și că pe vorbe goale nămai nă poate să încheie nică o pace că Andreiă Batori.

În vremea, în care s'a urmat corespondența aceasta între Mihaiă și Andreiă Batori, sosiră din țara Romîneascăă dă neste Olt, trăpele ce se aștepta, asemenea veniră și tănările ce rămăseseră pe urmă. Armia romîneascăă creskă și prin adăogare de alte trăpe din Transilvania. Nămele lui Mihaiă era trîmbițat în toate părțile; dar mai că seamă Romînii îl pomenea că drag, fălindă-se că ăn eroă din națiia lor, că ănă prinț brav, care s'a învrednicit de mirarea și lauda a toată creștinătatea. Intrarea lui Mihaiă în Transilvania a electrizat inimile tătăror Romînilor dintr'acea țară, și svonul, ce s'a împrăștiat, că el va să goneaskă pe Andreiă Batori din skaun și să coprinză Transilvania, 'ia făkăt pe toți să alerțe la arme, să lase plugul și alte îndeletnicirî ale lor și să slăjeaskă sub steagurile lui. Toți Romînii credea, că Mihaiă este steaua cea norocită a nației romînești, care s'a ivit acum, ca să întemeeze o stăpînire mare romîneaskă, împotiva țelozieî celor-l-alte națiî, și să deskiză pentru Romînî o era noă de veakurî fericite. În ast-fel de kip se îmmulțea din zi în zi armia romîneaskă.

Mihaiă simțindă-se îndestul de pregătit, skimbă tonul de împăcăsire și începă iar a vorbi de răsboiă. Trimițind îndărăt zăloașele lui Andreiă Batori în lagărul transilvanenilor, îi făkă kunoskută următorul

ултimat: «Andpeiŭ Batopi, ка ун partizan ал Турчілор «ші bînzъtop ал прічініі крештінъцъцій, съ se лапеde de «stъnînipea Transilvanieĭ; ка Kardinal съ îмбраче хаї-«na попеаскъ, съ se dукъ în Полонія, ші съ лase «прінцінатул пе seama луї Siцismund Batopi, саŭ съ «хотъраскъ пулереа артелор.» Andpeiŭ Batopi възу, къ ачest ултimat п'аре алт скоп de кît ръзбоіул; de ачеea, desupe o parte se гъti de бътае, desupe алтъ parte маї tpimiseînkъ o datъ пе Малаsnina în лагърул pomîneskŭ, ка съ маї fakъ o черкаре doap se-ва пuteaînkieia îmпъчіціреа. Nu numaї Andpeiŭ Batopi se îngrozea de a se лупta ку Міхаіŭ, чі toatъ armia tpansilванъ tpeтura a цinea бътае ку armia pomîneaskъ. Fie-каре îшїînkinuia, къ Pomîniї луї Міхаіŭ nu ковіршеск пе tpansilванені atît ку numърул, кît ку віртutea. Бътъліile челе пеконтенite, че лĕ-аŭ авut еї ку Турчії аŭ адерit duxul лор чел ръзбоїнік, 'іаŭ обічінuit ку toate прітеждіile ші greutъціле ръзбоіулуї; кътре ачеasta порочіреа, че 'їа întовъроші nînъ akum în toate бътъліile ку Турчії, 'іа fъkut semeцї ші лĕ-аînsuflat un кураж mare de a крede, къ nu se бірueск лesne. Міхаіŭ nu numaї п'а врut съ auzъ че-ва de паче din partea луї Andpeiŭ Batopi, чі п'а priimit нічі мъкар съ askulte пе Малаsnina, пе каре 'ла опрit ла sine, nînъ dunъ isпръвіреа бътъліеї. Аша dap se хотърî съ se fakъ бътъліа, каре se ші întîmплъ ла 28 Octombрie 1599 пе кîmпіа, че se întreрupe de deaлurї, între satul Шелімбър ші четатеа Sibiŭ, ші каре цinu de ла 10 чеasurї de dimineaца nînъ ла 8 чеasurї seapa. Armia луї Andpeiŭ Batopi era ашezatъ între четатеа Sibiŭ ші рîul Sibiŭ desupe anus; iap a луї Міхаіŭ ла Шелімбър маї mult пе deaлurї. Міхаіŭ

опîndзі în чентрз пе Грігоріе Мако кз трзпеле зпгзрештї ші полонеze; în аріпа stîngъ пе Баба Новак кз волонтарії Помînї; în аріпа дреантъ ашезъ трзпеле sîрбештї; іар ел кз трзпеле помînештї ші кз о міе de Sъкзї рътase ла резервъ. Маї întîізînчепзръ тзнзріле de amîndozъ пърціле аînsromota аерзлз; дзпъ ачеasta isбіръ трзпеле лзї Міхаіз пе але лзї Andреіз Батоpi. Бътъліа a fost sînцероазъ ші бірзінца індърътнікъ, în кît мзлтъ време нз s'a пзтзт хотърî desпре каре парте о зъ рътîе. În sfîршit бірзі тактіка лзї Міхаіз, iskзsinца цеператілор ші вітежіа трзпелор sале. Каспар Корніш, цеператлл лзї Andреіз Батоpi, seînкзнцізръ ші se прinse de Помînї; о мзлціме de Полонї; карis лзжеа sзб stearзріле лзї Andреіз Батоpi, трекзръ desпре партеа лзї Міхаіз. Andреіз Батоpi възînd, къ порочіреа îї este връжташъ ші къ бірзінца faвopiseazъ пе Міхаіз, se temз ка зъ нз kazъ віз în міїніле връжташілор, шіînainte de анззл soaрелзї, кз о 100 de oaменї лъзъ кîмпзлз ръзбоізлзі ші fзці, лзînd дрзтзл кътре Одорхеї. Чеea-л-алтъ арміе a лзї Andреіз Батоpi, дзпъ че seînкрединцъ de прindереа лзї Каспар Корніш, de тречереа трзпелор полонеze în партеа лзї Міхаіз, ші de fзга Прінцзлзї лор, п'авз кзраж de a se маї împrotiві ші апроніindз-se ші поantea, анзкъ fзга ші лъзъ пе Міхаіз стъпîn пеste лагързл transilвaneнілор, ші пеste 32 тзнзрї. Арміа лзї Andреіз Батоpi лъзъ 2000 морцї în кîмпзл ръзбоізлзї. Дзпъ isпръвіреа бътъліеї, Міхаіз dete порзнкъ în toatъ цара, ка зъ se прinzъ Andреіз Батоpi.

Înвінгъторзл Міхаіз, прin порочіреа зпеї бътъліі, fрînse toatъ пзтереа Transilванієї; ші дзпъ че пръдъ

лагъръл връжтъшеsк, se гръбі кътре Българаd, pezidenца Прinцілор, ка съ іа stъпînipea a toaтъ цара. Tpimiцind iskoade în toate пърціле, ка съ вazъ daka съ маї faче вnde-ва adвnape de tpвne връжтъшешії, ачештіа її adвseръ beste, къ nв se simte нічі o mişkape şi къ toate sînt пачніче, ка квm toaтъ цара ар квnoaşte stъпînipea лвї. Абіа înaintъ пвцінтел Міхаіў кв армія кътре Българаd, şi четъценіі tpimiseръ o deпвтаціе de треї бърбаці din чеї маї алеші, карі adвkînd dapврі, base de аврв şi de арцint şi алте лвкрврі вквmпе, рвгаръ пе Міхаіў, ка съ'ї fie мілъ de четатеа Българаdвлвї, каре se свпвне de бвnъ вое, şi съ пв'şї верse mînia, че o пврта împpotiва лвї Andpeiв Баторі, аввпра къквitopілор, каре авереа, onoapea şi віаца лор o даў în mîini-ле лвї. Міхаіў ле ръспвnse, къ ел n'a venit съ пвstiiaскъ şi съ прънъdeaскъ цара, de кît съ adвkъ ла кредінца Împъратвлвї Рвdолf пе ачеіа, карі пебъгînd în seamъ dpentвл лвї Dвmnezeў şi ал oameнілор, аў кълкат жвръmîntвл de кредінцъ че 'лаў fost fъkвт; копрінzînd ел Transilвania кв артеле, n'apе алт rînd, de кît съ îmпъчівіаскъ пе ребелї şi съ adвkъ паче şi odinxnъ попвлвлвї; пв пвmaї Българъdeній, чі орі-каре алції, каре se вор свпвне пвtepi sale, вор fi тpaктаці кв toaтъ milostiвipea.

Міхаіў хотърî съ intpe кв помпъ în капітала Прінцілор Transilвanieї; tpiвmfвл avest stpълвчіт ал лвї съ fie semnв, къ toaтъ цара este свnвsъ şi квnoaşte леціле лвї. Апроніindв-se de Българаd, її еші în ainte tot попвлвл din четате, în fpвntea кървіа era Епіскопвл католік Dimitpie Napapi,înквnцівpat de tot клервл Біserічії католіче. Епіскопвл în пвmeле a tot попвлвлвї deskoпері пpintp'вn кввînt помпos бвкврія

пентрѫ ferічita venipe a лѫї Міхаіѫ; її nofti toatъ порочіреа, пентрѫînделѫпга stъпînipe a църії, че a кîштіrat; îл грътъdi кѫ ѫрърї veseле de a sѫпѫne sѫѣ пічїоареле sале пе тоцї връшташії, ші de a seînkoрѫna кѫ вірѫіпце în toate пърціле,înkътр'о îшї ваînтоарче артеле sале. Dѫпъ ачеasta se fъkѫ intрареа кѫ потпъ лаînчепѫтѫл лѫї Noembрie. Вѫетѫл пепѫтърателор клопоте de ла віsерічї ші бѫбѫітѫл тѫпѫрілор, аѫ превеѣtit zioa ачеasta търеацъ пентрѫ Міхаіѫ, ші аѫînsoцit toatъ церемонія intрърії, пînъ кînd a ажѫns елѫ ла палатѫл Прінцілор. Intрареа s'аѫ fъkѫt прin поарта Sfîntѫлѫї Георгіе.Înainte мерцеа боіерії къларе пîntре pîndѫріле челе dese але soldaцілор, каре копрinseseръ tot drѫmѫл пînъ ла палат; în dosѫл soldaцілор ера грътъdit попѫлѫл, каре se îmbѫlzea ка съ stрълѫчеаskъ ачеastъ потпъ, ші каре прin stрігъріле sале челе непрекѫрmate de бѫкѫріе, dinпреѫпъ кѫ рѫsѫпетѫл че'л fъчеа trімбіцеле, тобеле ші tot feлѫл de instрѫmente мѫzікале,însromota аерѫл. În ѫрма боіерілор віпеа Міхаіѫ іаръшї къларе, îmбръkat în челе маї skѫmпе хаїне, ка în zioa чеа маї stрълѫчітъ пентрѫ dînsѫл.Înaintea лѫї se dѫчеа desfъkѫte steaгѫріле лѫї Andpeiѫ Батоpi, че se лѫaseръ în бътъліе, ші каре, fiind плекате, аръта къ Transilвania este sѫпѫsъ Atît dea dpeanta, d'astînga ші în ѫрма лѫї Міхаіѫ, ера asemenea боіері къларе sпре aînkieia церемонія, пе каре о fъчеа neisпръвітъ мѫлцімеа попѫлѫї, че ера de faцъ. Ast-fел se съвîрші tpiѫmfѫл ачest мърец ал лѫї Міхаіѫ; ast-fел se сърбътopi zioa ачеа раръ, а къріа adѫчере aminte a рѫmas съпатъ вечпік în цінерea de minte a Pomînilop! Dѫпъ intрареа ші ашezареа лѫї Міхаіѫ în Българаd, venipъ deпѫ-

таціі де ла тоате челе-л-алте чеітці але Transilvaniei, ка съ'і адукъ інкінъчіуніле кувіінчіоасе ші сунунереа лор. Міхаіу іі пріімі не тоці ку фацъ веселъ ші ку ворбе дулчі.

Не кінд Міхаіу імі сърбъторea трімфуа ші пріімеа інкінъчіуніле де ла тоатъ Transilvania, Кардиналул Андреіу Батори рътъчеа інтр'о парте ші інтр'алта, вріпд неste мунці съ треакъ ін Молдавіа ші де аічі ін Полонія. Апъсат де фоаме ші де остенеалъ, ші ърмат де пъцінтеі кредінціоші аі съі, ажунсе ін мунціі Чікулуі; дар непорочіреа луі era скрісъ, ка съ пу поатъ скъпа. Влasie Еордеr, un Съкуіу повіл, аузінд desпре біруінца де ла Сібіу, че а репуртато армія romîneaскъ, desпре фуга луі Андреіу Батори ін пърціле съкуімеі, ші desпре порунка луі Міхаіу ка съ se prinzъ, інвітъ не Съкуіі ду прін прежур, ка съ гонеаскъ не Андреіу Батори, съ'л prinzъ ші съ'л dea ін мîініле луі Міхаіу. Андреіу Батори гонит де връжмаші, прін пъдурі ші прін прънъстіле мунцілор, netері інтр'о seaръ ла о колібъ а доі чіобані; черу де ла dînшіі че-ва de мîнкаре ші апъ ші ле zise, ка съ'і apate ші друмул кътре Полонія. Інтр'ачестеа sosi аколо ші Влasie Еордеr ку товарошіі съі; оторîръ маі інтîіу не Ніколае Міко, товарошул луі Андреіу Батори, дунъ ачеea іі тъіаръ ші луі капул. Влasie Еордеr адuse капул луі Андреіу Батори ла Міхаіу, ку пъдежде къ ва луа пентру ачеasta вре о рънъулъціре. Міхаіу se скірві де ачеastъ пелеціуіре; ну нуту суфері ка съ вазъ капул тъіат, ші імі інтоарсе фаца ка съ'ші аскунзъ лакрътіле zicînd: съракул Попа! съракул Попа! Прінчеsa Станка інкъ а арътат компътімире ку інтîмплареа ачеasta жалнікъ а луі Андреіу Батори. Міхаіу каре

п'а порѫнчіт съ omoape пе Andpeiĭ Batopi. de кît пѫmaĭ съ'л прінzъ, п'а ѭîtat пелецiѭipea лѫї Blasie Eopder, ші întpѫ ръсплътipe порѫнчі de'л omopî. Dѫпъ ачеasta tpimise пѫmaĭ de кît oameнї, ка съ каѫte трѫпѫл întpeг ал лѫї Andpeiĭ Batopi, ші îл întpoпъ кѫ onoape mape în Българad, fiind de faцъ ла церетоnia întpoпъpiї atît Mîxaiĭ, кît ші toцї боіерії съї, карі ера кѫ dînsѫл în Tpansilвania.

Dѫпъ întîmплъріле ачestea Mîxaiĭ tpimise o solie ла Îmпъpatѫл Pѫdolf, ла Прага, ка съ'ї fakъ кѫnoskѫt, къ Tpansilвania s'a копpins ші къ Andpeiĭ Batopi este mopt. Solії трекѫръ пе ла Biena; Apxidѫчеле Matia, aѫzind isпръвіле лѫї Mîxaiĭ, порѫнчі съ se слобоazъ тѫнѫрї ші съ se fakъ церетоnії în бiserічї întpѫ semn de mѫлцѫmipe; пе solї її дърѫі кѫ лапцѫрї de aѫрѫ, ші її лъзъ съ'шї ѫрmeze дрѫmѫл ла Прага. Îmпъpatѫл Pѫdolf, плin de бѫкѫріе, пентрѫ копpindepea Tpansilвanieї,înkъ дърѫі пе solї ші її tpimise îndъръ.

Mîxaiĭ sokotind маї înainte, къ ръboiѫл кѫ Andpeiĭ Batopi ва цinea маї mѫлтъ време, a fost înmtiinцat пе Geopгie Basta, цеnepaлѫл трѫпелор цepmane din Ѫnгapia, ка съ'ї tpimiцъ oape-каре ажѫtop de трѫпе ші banї. Basta nѫ nѫmaї п'a лѫat napte ла ръsboiѫл din Tpansilвania, чі nічі a tpimis вре ѫn ажѫtop. Mipapea лѫї Mîxaiĭ a fost foapte mape кînd, dѫпъ копpindepea ачелії църї ші dѫпъ îmпъчіѫipea еї, se nomeni къ вine ші Geopгie Basta, кѫ трѫпе îmпъръtештї, ка în nѫmeле îmпъpatѫлѫї съ кîpmѫiaskъ Tpansilвania. Mîxaiĭ, каре sinгѫp авеа mepitѫл къ a копpins цара, nѫ врѫ съ înгъdѫiaskъ пе Basta ка съ ia stъnînipea; nѫ врѫ съ'л кѫnoaskъ de гѫbepnatop ал църії; nѫ'л înгъpѫi съ баце гapnizone de трѫпе цepmane prin четъцiле

съсешті; dap nъ'л лъсъ nічі пе dînsъл съ se întoarkъ în Ъngaria. Toatъ ворба лъі Mihaiъ era, къ пъдъждъеште съ se opîndъiaskъ ел de кътре Împъratъл Pъdolf ценерал-кънitan saъ Prinц васал ал Transilvaniei. Disnъta aveasta între Mihaiъ ші Basta era съ ia o faцъ маі sepioasъ; dap interesъл amîndъrora era ка съ fie în паче, fiind къ Ibrahim Паша din Ъngaria fъчea mішкърі ръсъboînіче. Mihaiъ, nenъtînd sъfepi aveastъ stape nesigъръ a лъкръріло, îші întrebъinцъ tot meштешъгъл, ка съ nъ'і skape din mînъ Transilvania nentrъ каре ел авеа atîta drept. Trimise în грабъ пе Banъл Mihalчea ші пе Логофътъл Stoika, ка съ'і dъkъ împъratълъі Pъdolf, калъл, sabia, бъsdъranъл ші steagъл лъі Andreiъ Batori ші съ чеаръ de ла dînsъл Transilvania, fъгъdъindъ-se a плъti tribъt nentrъ dînsa. Împъratъл îi ръsnъnse, къ вор veni în грабъ komisarii împъръtешті, карі вор лътърі лъкръріле.

Mihaiъ era sigър, къ dъnъ че 'ла ажъtat nopoчiреа ка съ koprinzъ Transilvania, o ва ші stъnîni, ші Împъratъл Pъdolf nъ 'і-о ва disnъta; de aveea trimise пе fiъл съъ Nikolae în цара Romîneaskъ, ка съ о кîrmъiaskъ în nъmele съъ; kъ dînsъл trimise ші 30 повілі Ъngърі din Transilvania, карі era ка ънъ fel de zълоаце nentrъ kredinца ачелії църі. Dъnъ aveasta adъnъ пе toці боіерії съі, ші în таїnъ se sfътъі kъ dînшії, ка че felъ de mъsърі ар trebъi съ ia în privinца Transilvaniei, че era koprinsъ kъ arme romînешті. Ачештіа toці kъ ъn глас îші deterъ пъреріле лор: «къ este pronie череаскъ, ка Mihaiъ съ цie «Transilvania ънitъ kъ цара Romîneaskъ, ші съ nъ o «lase nічі într'ъn kin съ'і skape. Kînd s'a sъit ел пе «skaъnъл църії Romînешті, а гъsit цараînkъnцiъratъ

«de врăжташĭ, ші întр'о stape de nefericire nesăfe-
«ritъ. Прін брацăл сăă чел bitea nă nămaĭ a mîn-
«tăito de săpărăріле врăжташілор; чі a pidikato în-
«tr'o treaptъ de onoare ші de fericire, de care nă
«s'a bărăpăt poate nicĭ o datъ. Акăм порочіреа îĭ
«dete ші Transilvania, ka sъ poatъ forma oămpere
«mare, kă care nă nămaĭ sъ se poatъ apăra maĭ bine;
«чі sъ înlesneaskъ Romînilor toate mişloaчele de a
«se însemna maĭ mălt în okiĭ lămiĭ, ші de a merita o
«soartъ vrednikъ de energia lor.» Mihaiă kănoskînd
simtimentele boierilor săĭ, care konglăsăia kă ale
sale, se întemeé maĭ mălt în hotărîreа sa de a nă
lăsa sъ i se ia Transilvania; înceпă a o administra
ka пе o цarъ a sa; la 20 Noembrie stpînse dietъ de
nobilĭĭ Transilvanieĭ, în care hotărî dăjdiile; la 9
Febrăarie 1600, stpînse altъ dietъ, în care porăncĭ
nobililor ka sъ fie rata de răsboiă; răsplăti slăjbe-
le чele credincioase a le цeneralilor săĭ; dete Sъ-
kăilor slobozenia ші privilegiile, чe le fărgădăise,
ші făkă ші alte întokmirĭ pentră administraцia aчelĭĭ
цărĭ. Maĭ mălt însъ de kît de toate îngrijĭ a'ші îm-
mălцi armia.

Într'aчestea sosirъ la Българad komisarĭĭ Împъръ-
teştĭ: Dabid Ăngnad ші Mihail Sekelĭ. Aчeştia, dă-
пъ чe în nămele Împъratălăĭ fărăr lăĭ Mihaiă lăz-
deле чele maĭ marĭ, îl îkredinцarъ despre băna boin-
цъ împъръteaskъ, ші îĭ fărgădăirъ răsplătirĭ marĭ; îĭ
adăserъ ші o diplomъ kă data de la Pilniц din 11
Febr. 1600, prin care Împъratălăĭ Rădolf îl întъreа пе
dînsăl ші пе toцĭ ărmătorĭĭ lăĭ, în linie bărbăteaskъ,
de prinцĭ moştenitorĭ aĭ цărĭĭ Romîneştĭ, fiind dator
orĭ-care ărmător a deпăne Împъratălăĭ zăръmîntăl de

крединцъ. În sfîrшit адъогаръ комisapiĭ, ка Міхаіŭ съ лase Transilвania, съ se întoaркъ în цара Romîneaскъ, съ прівіreze desпре пaрtea aчeasta мішкъріле Търчілор ші съ поapte ръзвоіŭ împrotiва лор, пентръ каре Împъратъл iĭ fъгъdъeшte toatъ спріжінірea къ тръпе ші къ banĭ. Декларацiа aчeasta a комisapiлор împърътешті ка съ лase Transilвania, a съвъpat foapte мълт пе Міхаіŭ. Дака seînвoia къ пропъперіле Împъratълъĭ, era zadapніче ostenelile sale че лĕ-a пъs пентръ конpindepea Transilвanieĭ; пъ пътea съînainteze маĭ de пaрte, ка съ конpinzъ ші Молдавia; se ръстърна къ totъл проiектъл съŭ чел faвopit de a ъni toate църіле Romîneшті, ші îшĭ вedea nimiчite toate пъdeжdeле sale чele frъmoase, че ле formase спре a'шĭ търі пътepea sa ші спре aînълца пъmeле Romînesk. Кіемъ пе вoiepiĭ съĭ ші se sfъtъi къ dînшiĭ, че treвъe съ fakъ în îmпрежъръріле aчestea. Дъпъ че îшĭ deteръ тоцĭ пъpepea, ка съ пъ лase къ нічĭ ъn прец a i se ръпі Transilвania, Міхаіŭ кіемъ пе комisapiĭ Împърътешті, ші, în пeкazъл de каре era конpins пентръ nedpeнtatea че i se fъчea de кътре Împъratъл, n'a пътъt a se stъпîні ші a пъ ле ръспъnde къ: «ел нічĭ «інтр'ъn кіп пъ ва лъsa Transilвania ші съ se întoap«къ în цара Romîneaскъ, нічĭ ваînгъdъi пе Împъра«тъл, ка съ fakъ че ва вoi. De ші împъratъл 'ia dat «oape-каре ажътoape пînъ акъm, dap fiind къ ла ко«пpindepea Transilвanieĭ a treвъit съ віръiaскъ oste«нелĭ ші прімеждіі марĭ, sokoteшte, къ dъпъ tot dpeп«тъл, і se къвіне лъĭ stъпînірea aчeлiĭ църĭ. Împъра«тъл съ ъrmeze ка ші пînъ акъm a tpimite ажътoape «de banĭ, къчĭ інтр'алт кіп îшĭ ва întoapче арmeле în «контра лъĭ ші îĭ ва аръta, къ лъĭ пъ'ĭ лipsesk oameni.»

Komisapiĭ плекаръ ка съ сѫре стъпînѫлѫĭ лор челе че ăѫziръ; iар Міхаіѫ дѫпъ че възѫ, къ Îмпъратѫл Рѫдолф стъ ла îndoiaлъ de a'л întъpi пе dînsѫл în стъпînipea Transilванieĭ, къѫтъ алт міжлок de a se asigѫра desupre цара ачеea. Кѫ toate къ ел era sokotit de чел маĭînfpікошат връжташ ал Тѫрчілор, кърора ле гъкѫse челе маĭ марĭ реле; dap шtiind ші ачеasta, къ кабinetѫл Порцiĭ Otomane n'ар dopi маĭ мѫлт, de кît съ'л вазъ пе dînsѫл къ пѫне артеле жос ші пѫ se маĭ ръзбоешte împotiва Тѫрчілор, sokoti съ жоаче о ролъ diпломатікъ кѫ ачел кабinet. Tpimise ѫn sol ла Сѫлтанѫл ші îĭ гъгъdѫi, къ ел ваînveta de a se маĭ ръзбоі împotiва Тѫрчілор, dака Сѫлтанѫл, пе лîngъ цара Pomîneaскъ, îĭ ва asigѫра стъпînipea Transilванieĭ, пентрѫ каре ел este rata a плъti tpiбѫт, ка ші пентрѫ цара Pomîneaскъ.

Ка кѫт ар fi fost преа бineînkredinцat, къ atît Сѫлтанѫл кît ші Îмпъратѫл se-вор întpeче, каре de каре маĭînainte съ'л întъpeaскъ de Прinц ал Transilванieĭ, Міхаіѫ îшĭ întoapse прівіpea sa asѫпра Молдавieĭ, а къpia sѫпѫпepe se кочеа de мѫлт în rîndѫл съѫ, ші asѫпра къpia пѫse în мішкаре toatъ пѫtepea a доъ цъpĭ, пе каре ле стъпînea. Авеа крединцъ în Съкѫĭ, кърора ле дъdѫse dpeнтѫpіле ші прівілецiѫpіле лор челе векĭ; пъдъждѫia în kazачіі съі, în Sipбiĭ ші Бѫлгарii, пе карі îĭ îмбръкase, îĭ înapmase ші кърора ле плътea леаґъ гроаъ: dap маĭ мѫлт eraînkredinцat пе dpaгostea ші iѫбіpea tpѫпелор Pomîneшtĭ ші a tot попѫлѫĭ Pomînesk din amîndoъ цъpіле, каре faнteле ші iѫпръвіле лѫĭ ле повestea ка пе але лѫĭ Алексandpѫ чел таре, ші каре, în tpansnoptѫл de міpape пентрѫ

epoismъл лъї, пъ'л пъmea întp'ал кіп de кît:» *Makedon ал nostps.*»

Маї înainte de a порні asъпра Молдавієї, Міхаіъînmtiinцъ пе Îmпъратъл Ръdолf, къ ел ва съ întpeпpinzъ o esnediцie îmпpotiва ачелії църї, sпpe a roni de аколо пе fъгарії din Tpansiлвania, карі ка пartizanї аї лъї Andpeiъ Batopi ші аї familieї ачestъia, аъ гъsit окpotipe ла Iepemie Могіла, ші sпpe a pъsбъna moaptea пpietenълъї съъ Штefan Pъzban, пе каре tipanъл Iepemie Могіла 'ла fost omopît къ o moapte foapte кpъdъ. Fiindînkpedinцat, къ ші în Полонia аре mълцї admipatopї, tpimise o solie ла pецеле Полонієї, ка съ'л nofteaskъ, съ пъ sпpiжineaskъ пе Iepemie Могіла връжмашъл съъ, нічї съ dea окpotipe fъгарілор din Tpansiлвania. Dъпъ ачеasta mtiind, къ Siцismъnd Batopi, каре se afла în Полонia, tot маї bisa dъпъ skaъnъл Tpansiлванієї, tpimise ші ла dînsъл ъn sol ка съ'ї besteaskъ къ, daка ва boi съ ia de nebastъ пе fiїкъ-sa Флоріка ші її ва лъsa Fъгъpашъл ші Брашовъл, ел її ваînlesni pestatopnічipea în tpoпъл пpinцinaтълъї Tpansiлванієї, пъmaї съ пъ se amesteче în пpічina sa къ Iepemie Могіла. Пе лîngъ ачeste solії, ка съ se asigъpeze ші маї bine desпpe isбъtipea întpeпpindepії sale, ші dъпъ koпpindepea Молдавієї съ'шї întinzъ плапъpіле ші маї deпapte, Міхаіъ se пъse în kopesпondeпцъ къ Пatpiapxъл de ла Konstantinoпол, къ Mitpoполітъл de ла Кіев ші къ mapele Dъче ал Moсковії din Pъsia, fъгъdъindъ-ле къ, de'л вор ажъta къ міжлоачеле, че ле sînt пpin пъtinцъ, ва пъtea koпpinde Полонia, ші къ кіпъл ачesta пъ ва în temeia реліцia pъsъpiteanъ пъmaї în цара ачeea, ка ші în цъpіле koпpinse ші stъпînite de dînsълъ; чі

мъртърisipea крединцеї optodokse o ва întinde ші în Унграріа, de унде a fostъ гонитъ de Папії din Roma, ші în алте църї але Европії. Ка съ adoартъ пе Іереміе Могіла ші съ пъ бацe de seamъ мішкъріле сале, інчепъ a негоціа къ dînsъл, пентръ ка Іеремія Могіла съ dea пе o fiікъ a sa dъпъ Петрашкъ fiъл лъї Міхаіъ. În ast-fел de кіп Міхаіъ прегъті toate пентръ копрindepea Молдавієї, ші în fantasia sa чеа енерцікъ, къ каре кроіа планърї atît de марї, se лінгъша къ o пъdeжde fрътоаръ, къ fiind порочіт ка съ isбъteaskъ aчеле планърї, пъ'ї ва fi къ греў a копрinde ші кіар Унграріа, пентръ каре se ърта nişte ръзбоаеînвіершъnate ші îndelъnгate între Împъратъл Церманіеї ші Съltanъл din Konstantinopol.

Маї înainte de a'ї sosi ръзпъnsъріле de ла локъріле, унде a trimis солії, Міхаіъ пъse în мішкаре тръпеле сале кътре Молдавіа, аї кърія лъкъitorї de мълт îl аштента ка съ'ї скапе de жъгъл лъї Іереміе Могіла, съ леînlesneaskъ порочіреа de a milita sъb steaгъріле лъї ші съ'ї кіртъіаскъ пе дрътъл опоареї ші ал мърірії, унцї къ чеіа-лалцї грацї аї лор din цара Romîneaskъ ші Transilвania. Ла 6 Маіъ 1600, Міхаіъ порні din Българад кътре Молдавіа, унде кът ажъnse fъръ împrotiвіре, dete afaръ o проклamaціе, къ a venit съ ръзбъne moaptea prietenълъї съъ Штefan Ръzвan, пе каре Іереміе Могіла 'ла оморîтъ къ moaptea чеа маї кръdъ. Іъцеала армієї лъї Міхаіъînsnъїmîntъ пе Іереміе Могіла, каре se afla ла Totръш ла o пъntъ. Fiind tot d'aъna къ fріка în inimъ de кътре Міхаіъ, цinea în toatъ време армие rata de ръзбоіъ, în каре se afla ші Полонезї. Dъпъ че priimiînştiinцare desnpe intрареа чеа fъръ veste a лъї Міхаіъ în Молдавіа,

пiердѹ д'о камдатъ кѹражѹл де а емиînаintea лѹї кѹ трѹпеле, че ле авеа în disnoziцie, ші врѹ съ фѹгъ кътре Хотin; дар Міхаіѹ îї тъіе дрѹмѹлѹ ші îл фъкѹ съ stea ла Сѹчеава. Аічї дѹпъ че venіръ армііле фацъ ѹна îмпротіва алтіа, де о датъ 15000 Ромînї Молдовенї îшї арѹнкаръ кънчіѹліле în сѹс, шіînълцind стрігърі марі, трекѹръ desпре партea лѹї Міхаіѹ. Іеремія Могіла пъръsit întр'авest кіп де кътре аї съї, кѹ трѹпеле че'ї маї ръмъsese, între каре чеї маї мѹлцї ера Полонезї, апѹкъ фѹга кътре Хотin. Міхаіѹ гонindѹ'л пе ѹртъ îл маї ажѹnse о датъ în дрѹм, ші îл маї сілі съ stea ла о бътъліе, din каре Іеремie Могіла авіа скѹпъ кѹ вре о 200 Полонезї ші seînкise în четатea Хотin. Пентрѹ вечїніка помenіре de isправа чеа порочітъ de ла Сѹчеава, Міхаіѹ лъзъ съ se батъ о medaіліе de аѹрѹ; пе о парте ера кіпѹл съѹ, пе алтъ парте ера інскрiпцie кѹ слове latinештї копрiнзътоаре de ачеа isправъ. Міхаіѹ гонind пе Іеремie Могіла пînъ ла Хотin, apse орашѹл; дар фiind къ четатea ера таре ші пѹ se пѹтea лѹа în грабъ, оînкѹпцiѹръ, лъsînd аколо о трѹпъ de блокадъ ші обсервацie сѹб команда Банѹлѹї Ѹдреа, а лѹї Delі-Маркѹ ші а лѹї Баба Новак. Ачеастъ трѹпъ de обсервацie se întinsъ прiн Рѹsia Рошie ші Подолія, ші în времea ачеasta Іеремie Могіла гъsi прiлеж de a скъпа din мîна връжташілор ші фѹцi în Полонia; іар Міхаіѹ se întoapse ла четатea Сѹчеава, pezidenца чеа веке а прiнцiлор Молдавіеї, каре капітѹлъ, ші de аічї se дѹse ла Іашї, ѹnde intръ кѹ triѹmf, ші дѹпъ че se сѹі în тронѹл Прiнцiлор Молдовенї ші лѹъ кїртѹіреа,înчепѹ а se întitѹла: «Прiнц ал църії Ромînештї, ал Молдавіеї ші ал Тран«сілванієї.»

Міхаіъ ера акъм în zeniţъл порокълъї ші ал мъ-рірії сале. Нічї о datъ вре ън Прінц Romîn n'a fost порочіт ка съ ъneaскъ треї църї Romîne съъ скінтръл съъ, ші din toţї Romînii съ fakъ o пътере. Мъріреа aceasta a fost пъстратъ пентръ Міхаіъ. Din zîlele че-ле бъне але тарелъї Траіан ші Аврелian, Romînii n'aъ маї fost апроніацї шіînfръцїцї пînъ ла dînsъл. Пъ-tînd акъм a'шї îmпъртъші simпatiile лор, кредеа къ s'aînчепът o ерь новъ пентрь dînшії de a figъра în-тре челе-л-алте нацїі але Еврпії. Statъл че форма еї, прін ъніреа челор маї марї пърцї din векеа Dачіе, ера în старе de a se апъра de орі-каре връжташ, ші авеа toate міжлоачеле de a se чівіліza. Dap ка aceste podърї черешї съ se fi пътътъ dobîndi, требъіа statълъї aceстъіа съ i se fi datъ o constitъцie potрівітъ къ стареа Romînilor, o леціслацie фъкътоаре de бine ші nimte ашезъмîнтърї, каре съ desъвîршеаскъ кре-штереа націєї Romînешті ші съ îmпъterпiчеаскъ sta-tъл aчest пъоъ. Спре непорочіре ръзъріт ъл Еврпії, dъпъ времеа de атънчї, ера котрпнитînкъ de барбаріе; чівілізацiа Еврпії de ла апъs se desволта къînче-тъл, dap пъ'шї întinseseînкъ pazele лъminilor еї пînъ în пърцїле aчestea. Лъї Міхаіъ її лінсеа o креште ре îngріжітъ de a пътеа ші ел креште o нацie таре ші a întemeia ъn stat пътерпік шіînflopit. Ка кънітан insemnat, ка ценерал таре ші ка ероъ невірвіт, a a-рътат къ sabia în mînъ, în toate бътъліile сале къ връж-машії, че noate віртъtea брацълъї съъ; лъmea toatъ ера плінъ de isпръвіле сале ші мъртърisiрї adeвърateînълца ші мъреа пъmeле лъї. Dap кînd a fost съ intre în рола de organisator ші de стъпînitor, se въ-зъръ пъmaї de кît грешалеле креште рії сале. Statълъї

avest mape saŭ nu 'ia dat nivĭ o konstituţie, saŭ şi veea ve a fukut pentru dînsul a fost greşit. Neştiind veea ve fave adevărata putere a unei naţiĭ şi tăria unui stat, lăsă toate la o parte, şi toată nădejdea 'şi-o puse numai în mulţimea de oamenĭ, într'o armie mare.

După ve căzu Moldavia sub stăpînirea lui Mihaiŭ, el trimise numai de kît kăriierĭ la Împăratul Rudolf, ka să'ĭ fakă kunoskute isprăvile sale şi koprindereа Moldavieĭ. Asemenea trimise o solie şi la reţele Polonieĭ, ka să se desbinovăţeaskă pentru intrareа sa în Moldavia zikînd: kă el a avut tot drentul de a răsboi pe Ieremia Moghila, ka pe un vărjtaş al său, kare în multe kipurĭ a cerkat ka să'l omoare, şi kare a unelţit neînvetat ka să'ĭ răpeaskă ţara Romîneaskă şi să o dea fratelui său Simeon Moghila. Adăogă, kă el stăpînind Moldavia, va împlini toate îndatoririle, ku kare era legaţĭ prinţiĭ Moldavieĭ kătre Polonia. În sfîrşit sfătui pe reţele, ka să nu krează prea multe Kanţelariului Zamoïski, kare a avut korespondenţă ku Andreiŭ Batori ka să bînză Polonia Denutaţia lui Mihaiŭ la reţele Polonieĭ se supărînea de kătre admiratorii şi prietenii săĭ, kare lăudîndui fantele vele eroive ale lui împrotiva Turcilor, încredinţa kă Polonia o să aĭbă marĭ folose stăpînind Mihaiŭ în Moldavia. Dar influinţa Kanţelariului Zamoïski era maĭ nuternikă de kît să se fi putut doborî ku înlesnire. Partida lui stăra împrotiva partizanilor lui Mihaiŭ, kă sînt duhurĭ austriace şi prietenĭ aĭ religieĭ Răsăritului, pe kare Mihaiŭ o prigătewte ka să trimfeze nu numai în răsăritul Europiĭ, ci şi în ţările de kătre apusŭ. Iezuiţĭ prin influinţa lor

чea mape a întărîtatĕ toatĕ Полонia католікъ înnpotiва optodoksвлві Міхаіĕ.

Dвпъ че aблъ Міхаіĕ, къ în Полонia se фак гътірі de рътвоіĕ, tpimise пе ценералвл сътĕ, Баба Новак, кв o трвпъ de armie în Поквцia, ка съ трагъ пе Kazaчі în interesвл сътĕ. Полонia desконері квцеtеле лві Міхаіĕ, ші фъгъдвind Kazaчілор dobîndipea прівілеціврілор лор, ачештіа se вніръ кв dînsa. Міхаіĕ tpimise алці denвtaці în Полонia, ка съ stървiaскъ spre a adвче внĕ рътвпвнсĕ хотърîтĕ ла пропвнеріле че лĕ-a фъквtĕ прin denвtaцia sa dintîiĕ. Реценеле пв'ї priimi de кît ле рътвпвnseînвinoвъцind пе Міхаіĕ къї прin ценералвлĕ сътĕ Баба Новак, a пвstiit Поквцia, ші къ de ла Sвлtanвл ap fi червt, ка пе лîнгъ Молдавia съ i se asigвreze ші Полонia. Въzînd Міхаіĕ, къ Полонia, în локĕ de a se лъsa кв dînsвл în negoцiaції, îлînвinoвъцеште ші îї amepinцeazъ,înчепв a фаче ші елĕ гътірі sepioase de рътвоіĕ; dap dвпъ че simцi, къ Полонia пв фаче нічі o mішкаре, sokoti съ se întoapkъ nînъ вна алta în Transilвania, вnde îl кіема îmпрежвръріле ачелії църі. Боіерії Молдавіеї îl рвгаръ ка съ ле пве Прinц пе fiвл сътĕ Nіколае. Міхаіĕ se îmвoi d'o кам datъ кв черерea лор, ші tpimise пвmaї de кît пе Padвл Бвzeskв ші пе Postelnіквл Stoїka dinпревпъ кв алцї боіерї Молдовенї, ка съ теаргъ ші съ adвкъ din цара Pomîneaskъ пе fiвл сътĕ Nіколае. Dap dвпъ че se rîndi, къ fiвл сътĕ este преа тînър ші nedestoїnік de a кîрmвi o царъ мърцinашъ, маї кв seamъ кînd авеаînкъ a se teme de Іеремie Моґіла, ші de Полонia, îшї skimвъ хотърîpea ші, opîndвind o кîрmвire вретелнікъ în nepsoaneле a natpв ценералї a'ї сътї: Xatmanвл Ждреа, Bistiepвл Andponie, Арта-

шѫл Sава ші Sпатарѫл Negреа, ел se întoapse ла Бълград, în pezidenца sa din Transilвania.

Aбіа ажѫnse Міхаіѫ ла Бълград, ші sosi de ла Împъратѫл Рѫdолf ѫn sол, каре пе лїнгъ челе-л-алте комплimente пентрѫ порочіта iсбѫtipe din Молдавіа, її adѫseînшtiinцare, ка съ se тѫлцѫтеаскъ кѫ цара Pomîneaскъ ші кѫ Молдавіа; іар Transilвania съ о лase îmпъратѫлѫї, dîndѫ-o sѫб кїрмѫіреа ценералѫлѫї Basta. Міхаіѫ nѫ seînвоі нїчї dекѫт кѫ пропѫнеріле îmпъратѫлѫї; трimiseînгравъ ла Îmпъратѫл doї солї: пе Логофѣтѫл Teodosie ші пе Kaспар Корніш, ка съ чеіе съ'ї лase лѫї Transilвania, пе каре кѫ артеле sале а кїштігато, ші tot de o datъ съ'ї dea вое sпре a deskide ръсбоіѫ кѫ Тѫрчії din Banat, de ла каре воіа съ sтѫлгъ Banatѫл Timiшoareї.

Міхаіѫ, каре ѫnise пе Pomînії din треї църї, штіа къ în Banat ші în пaртеа Ѫнгаріеї din коачї нїнъ în Tisaînкъ sînt Pomînї, ші къ ачештіаînкъ dopeск a se ѫni кѫ fраціі лор. Dака era порочіт съ копрінзъ Banatѫл ші съ'л алтѫре кѫ Transilвania, ар fi стърѫіт în череріле sале ла Îmпъратѫл Рѫdолf, ка съ'ї лase ші ачеастъ парте de лок копрінзъ de ел. Întр'ачest кіп Міхаіѫ ар fi ѫnit іар пърцiле Dачіеї векї, каре de тѫлте веакѫрї era desпърцite ѫna de кътре алта, ші din toatъ провінціа ачеasta faворітъ a марелѫї Traian, ар fi întemeiat o стъпînіре пѫternікъ Pomîneaскъ!

Îmпъратѫл Рѫdолf пе кїт прецкіа талентеле челе марї але лѫї Міхаіѫ, пе атїт треѫбіа съ se teaмъ акѫт de пѫtereа лѫї, ші съ nѫ'л sѫпере преа тѫлт, тъгъdѫindѫ'ї череріле че ле fъчеа. În вреmea în каре Міхаіѫ аштента ръsпѫns de ла Îmпъратѫл, гъsi кѫ кале съ скімпе кїрмѫіреа вретелнікъ din Молдавіа, ші

алеînd de Прінц пе Мірчеа, фіюл fostулуї Прінц Петрু, îл trimise dinпреунъ кু Преda Бuzeскул în Молдавіа. Intpapea în Iашї ші întponapea пuoулуї Прінц se fъкু кু mape помпъ. Dunъ aчeasta, ла 20 Іулie 1600, Міхаіŭ adunъ dieta Transilванieї пentpu deosibite treбuинце але aчestiї църї.Înкъ пu se isпръвise dieta ші веni de ла Îмпъратул Рudolf un sol, Бартоломеї Пец, каре aduse лui Міхліŭ darurї ші banї, titлul de sfetnїк îмпъръtesк ші de "гuбernator локоцiitor în Transilванia.„ Aчeastъ onoape лiнгuші, dap пu мuлцumi пе Міхаіŭ.

Înкъ пu'шї isпръвise solul îмпъръteскŭ misia sa, ші în вpemea în каре ел se afla ла Бълград, sosi un sol tupчesк trimis de ла Konstantinopol. Daка Îмпъратul Рudolf, пu atît din preцuipea талeнtелор лui Міхаіŭ, кît de фpika de dînsul, seînвoi a'л пumi гuбernator локuцiitop al съŭ în Transilванia, Sultanul пu se aръtъ маї пuцin цeneрos кътре aчest om mape ші въръжташînфpікошat ал Tupчілор, ал къpuia пume ажuнsese o sпаїмъ, o гроazъ пentpu dînшiї. Trimiцindu'ї фipman de întъpipe în стъпînipea Transilванieї, întokmaї dunъ чepepea лui Міхаіŭ, її trimise ші stear, saбie ші бuздuган. Міхаіŭ se duse ла Брашов supe a прiimi пе solul tupчesк ші її fъкu mape onoape. Бартоломеіŭ Пец, solul îмпъръtesк, пu пutu съ вazъ кu окї бuнї цeremonia aчeasta, че se fъкu solулуї tupчesк. Întpebînd пе Міхаіŭ în че релацiе stъ кu Tupчії? Ел її ръsпuнsse, къ etiketa diпломатікъ a черut, ка съ прiimeaскъ кu onoape пе solul tupчesк, ші sъ пu pefuze челе че 'ia adus de ла Sultanul. Adъогъ Міхаіŭ, къ a aвut dpeнtate de a uрma întp'aчest кіп, кînd Îмпъратul Рudolf a прецuit маї мuлt пе Basta de кît пе

елъ, къ toate къ ачела п'а лъat парте ші п'аре нічі унъ мерит deoseбit пентръ копрindереа Transilванієї. Къ окasia ачеasta Міхаіъ черъ прin Бартоломеъ Пец indestъларе de ла Імпъратъл, пентръ трънеле sale, черъ afaръ de Прinцiпатъл Transilванієї, рангъл de Прinц ал імпъръцієї Romane пентръ sine ші fiъл съъ Петрашкъ; кътре ачеasta маї черъ ші четъціле Oradia mare, Баеа mare ші Хъst din Унгарia, ші пъse ші кondiцia ачеasta къ, întîmplîndъ-se în ръsboae съ казъ în міїніле Търчілор, імпъратъл съ fie datop а'л despoві ші а'ї asigъra о леafъ de 100,000 талере пе tot anъл. În sfîrшit zise solълъї, ка Імпъратъл Ръdolf съ nofteaskъ пе реце́ле Полонієї, ка съ пъ'л sъnere desnpe partea ачеea, ші съ'ї trimiцъ оare-каре трънe ажъtoare, къчі ел are de rînd къ трънеле sale din цара Romîneaskъ, Молдавіа ші Transilванia, съ treakъ Dъnъреа în цара търчеaskъ ші съ ia drъmъл кътре Konstantinopol.

Бартоломеїъ Пец, dъnъ че îшї isnръві лъкръріле, se întoapse îndърът ла імпъратъл. Міхаіъ trimise în Полонia алцї solї, пе Stpoe Бъzeskъл ші пе Георгіе Сîрбъл. Ачештї solї, кълътopind прin Унгарia, пропъserъ komandantълъї імпъръtesk de аколо, къ Міхаіъ are de sкоп съ копрinzъ Полонia, ші съ ашеze аколо пе Архidъчеле Maksimilian, frateле імпъратълъ Ръdolf.

În времеа în каре Міхаіъ se afла stъпînind треї църї: цара Romîneaskъ, Молдавіа ші Transilванia; кînd se afla în проіектърї ші мішкърї de a копрinde ші Полонia ші Унгарia; кînd atît Bezirъл Івраім кît ші алцїї її da titлъ de реце; în sfîrшit, кînd seînълцase ла чел маї sъs пъnt ал мърірії, pidikînd пъmeле

Pomînesk ла о considerацieînaлтъ, ла о stрълъчipe paръ ші ла ъn pesnekt mepitat ші netъгъdъit de toatъ лъmea, порокъл каре 'ла întовъроmit nînъ акъm în toate îmпрежъръріле, аînчепъt a se denърta de dînsъл. Прin пъrtapea sa, прin гръбіреа чea neste mъsъръ, dap маї mъlt прin mъріреа ла каре ажъnse, îші ґъкъ-se преа mълцї връжташї de o datъ; ші ел singър пъmaї kъ mълцimea ачea mape de armie, în каре se ръzima, n'a fost în stape de але sta îmпrotівъ.

Чea d'întîiъ прічінъ, каре a întърîtat ші a грътъ-dit asъnpa лъї о mълцime de връжташї, a fost побі-лimea ъngъreaskъ din Tpansilвania. Ачeasta бъrînd de seamъ ла ъrmъріле, че noate sъ аїбъ nentpъ dînsa stъnînipea лъї Mixaiъ, a ъnъї прinц de naцia pomînea-skъ, не каре ea a desnpецъit'o tot d'aъna, nъ nъtea sъ iъbeaskъ не Mixaiъ; Sasii, каре ера цermanї, de ші sъferea kъ greъ апъзъріле прinцilор ъngъreштї, îns nъ ле плъчea sъ fie sъb Prinцъ Pomînъ ші ера аплекацї маї mъlt snpe naptea Îmпъratълъї Цermanieї.Întepesъл чел маї mape ал лъї Mixaiъ ера, ка sъ se noap-te кътре побілimea ъngъreaskъ ші кътре Sasї kъ блîn-deцe, iъbipe ші dpentate; ел din notpivъ, fiind къ îm-прежъръріле ера ръsboїniче ші fiind къ nesaцiъл de kopindepї îl stъnînise ші не dînsъл, чeea че se întîm-плъ маї kъ toцї oamenii чеї mapї din лъme, карі kъ sînne îші skriъ isnpъviле лор челе mapї, protektъ kъ deosebipe armia sa чea mape, не каре о хрънea, о îmбръка ші о плътea bine din sninapea побілimeї ъn-гъreшї ші a Sasilop. Пе Pomînii din Tpansilвania boia sъ'ї ъшъreze de greхъцile iobъцieї ші a алтор апъзърї, sъb каре цemъse nînъ ла intpapea лъї întp'ачea цarъ. Пе Sъkъї îi slobozi kъ totъл de aчeste greхъцї,

dîndu-ле deosebite drepturî ші privilegiurî. Toate acestea era pricinъ de чea maĭ mare amъrъчiune ші mînie a nobilimeĭ ungurештї ші a Sasilor împotiva luĭ Michaiŭ. Armia чea mare, împrъştiatъ prin цarъ, fъчea ku semeцie abuzurî neînчetate, prin care se vъtъma, avereа, onoareа ші kiar viaцa nobililor Ungurî ші a Sasilor. Sîngur el Michaiŭ protekta pe unii ku suprareа altora; da rangurî ші moшii partizanilor sъĭ; чele maĭ mîчĭ vinî a le kontrarilor sъĭ le pedepsea strashnik; nobililor ungurî nu le ierta чea maĭ mikъ mishkare de nesupunere: în sfîrşit ewise bestea în toatъ Transilvania, kъ Michaiŭ, prin kъlugъrî ші popî de kredinцa rъsъpitulуĭ, ar fi înbitat pe popul ka sъ se pidiчe ші sъ omoare pe toцî nobilii ungurî, ші kъ unora din kъpeteniile de oştireле ar fi dat porunчî ші lă-ar fi fugъdуit rъsplъtirî marî, numaĭ sъ kureце nobilimea ungureaskъ. Acestea ші alteле ka acestea atъrîrъ foarte multe pe nobilii ungurî din Transilvania, care fъkurъ komploturî ші întrebuinцarъ toate miжloaчele spre a skъpa de stъpînirea чea grea a luĭ Michaiŭ.

Moĭsi Sekelі, un nobil ungur, цenerал al trupelor luĭ Michaiŭ din Moldavia, dupъ чe simцi nemulцumirea ші skopul nobilimeĭ ungureştї, intrъ în koresponden-цъ ku Siцismund Batori, fostul Prinц al Transilvanieĭ, care se afla la kurtea Polonieĭ, ші îl îndemnъ ka sъ fakъ mishkare supre a se pestatornічi iar în prin-цipatul aчelii цurî. Dupъ aчeasta veni singur în Transilvania, se înцelese ku nobilimea ungureaskъ, ші, dupъ чe trase în partea sa vre o kiцî-va din цeneralii ungurî aĭ luĭ Michaiŭ, fuцi în Polonia. Dupъ dînsul fu-цirъ ші alцî nobilî din Transilvania. Toцî aчeştia

рѹгаръ пе реценле Полонієї ші пе канцеларѹл Zamoї-кі. ка съ ажѹте пе Siţismѹnd Батori, supe a коnpinde Transilvania, ші tot de o datъ съ supiżineaskъ ші пе Іеремія Могіла, ка съ fie în stape de a гоні трѹпеле лѹї Міхаіѹ din Молдавіа. Полонія лѹъ partida повілілор ѹнгѹрї din Transilvania ші a лѹї Іереміе Могіла, пѹ întp'atît пентрѹ interesѹл ачестора, кît пентрѹ ал съѹ singѹр; кънї se temea ка пѹ кѹm-ва Міхаіѹ, кѹ пѹтереа sa чеа mare, съ пъвълеаскъ ші în Полонія ші съ о коnpinzъ.

Алтъ прічінъ каре а контрібѹit ла кънdереа лѹї Міхаіѹ a fost релаціа sa кѹ Sѹлтанѹл тѹрческ. Імпъратѹл Рѹdолf пѹ пѹтеа съ'шї ѹite, къ Міхаіѹ a черѹt de ла Sѹлтанѹл întъpipe în principatѹл цъpілор коnpinse de dînsѹл. Аліанца кѹ Тѹрчії її da бънѹелї ші îlînfpікоша, къ Міхаіѹ пѹ пѹтаї ва stъпîні Transilvania кѹ neatîpnape de Імпъратѹл; чі поате кѹ време, dѹпъ кѹm se ворѣеа de обште, съ'шї імтоаркъ артеле ші asѹпра Імпъратѹлѹї ші съ se fakъ реце ал Ѹнгаріеї. Рѹdолf ка съ інкѹнжоаре орї-че прімеждії і se amepinţa, хотърî прін таїнъ a лѹа Transilvania din мїїніле лѹї Міхаіѹ ші a пѹне піеdікъ ла проіекте ле лѹї челе марї, прін каре se fъчеа прімежdios пентрѹ імпъръція Германієї. — Ast-fel de toate пърціле se fъчеа прегътірї supe sѹрпареа лѹї Міхаіѹ.

Міхаіѹ, каре пѹ бънѹіа nimik desupe челе че se ѹрzеа пе sѹѹt askѹnsѹ імпротіва sa, вреа съ întreпpinzъ esnediţia імпротіва Банатѹлѹї Timişoareї, dѹпъ кѹm dete маїînainte інкредінцаре Імпъратѹлѹї, de ла каре черѹse ажѹтор. Імпъратѹл trimise пе ценералѹл Basta în Transilvania, ка съ se ѹneaskъ кѹ Міхаіѹ; dap її dete instрѹкціі таїніче, ка ѹъ каѹте toate між-

лоачеле супе а рътпі де ла dînsul Transilvania. Nobilii ungurĭ dintr'aceastъ царъ, fъr'a aştenta ka sъ vie Siţismund Batori, pe care eĭ îl -черусеръ de principe, îndatъ че a sosit Basta ла Клуж în 14 Septembrie 1600, se puseръ în koresponденцъ ku dînsul; îl în-kredinцаръ, къ eĭ se supun Împъratului Rudolf şi îl vor pe dînsul de mîntuitor al lor, numaĭ sъ smulgъ цара din mîinile luĭ Mihaĭ şi pe dînsul sъ'l goneaskъ în цара Pomîneaskъ. Basta, isnitit de nofta de stъpînipe, şi porunciţ şi kiar de kъtre Rudolf, le fъgъduĭ tot ajutorul împrotiva luĭ Mihaĭ. Nobilii în-kredinцîndu-se desupre supiżinipea luĭ Basta, dupъ sfъ-tuipea luĭ Ştefan Чакі, unuĭ nobil ungur, pregъtiръ ръsvrъtipea, începuръ a se adуna şi a stpînцe oştipe. Mihaĭ pe acea vreme se gъsea de esnediцie asupra Timişoareĭ, şi poruncі sъ se stpînгъ лагъръл ла Sassebeş. Nobilii ungurĭ alkъtuind dietъ ла Turda, stpîn-seръ şi eĭ trupe împreжурul lor. Mihaĭ kare simцi akum mişkъріле челе ръsvrъtitoare але nobilimeĭ un-gureştĭ, a черкат prin tpimişĭ de aĭ sъĭ ka sъ împъ-чіuiaskъ duxuріле челе turburate. Dupъ че poruncі nobililor de ла Turda, ka dinpreunъ ku trupele lor sъ vie ла лагъръл obştesk de ла Sassebeş, şi dupъ че eĭ se împrotivirъ, se înkredinцъ ku desъvîrşipe de-supre peaoa lor kredinцъ, desupre planurile lor челе rebele, şi kare avea de skop gonipea luĭ din Prin-цipatul Transilvanieĭ. Mihaĭ nu aflase înkъ, къ şi Basta din porunka Împъratului Rudolf este amestekat într'acest komplot al Ungurilor. Desupre o parte tpi-mise o denutaцie ла dînsul, kare se întoapse ku ръsu-nunsurĭ prea nexotъpîte; desupre altъ parte maĭ tpi-mise şi ла adunareа nobililor de ла Turda pe Banul

Міхалчеа ші пе Клъчерął Радъł, ка съ пофteаскъ пе повілї а пъ се гръбі къ хотъріріле лор ші съ аскълте пропъперіле сале. Адъпареа повілілор пъ пъмаї пъ връ съ аскълте, чі нічї а врąt съ пріimeаскъ deпątąiа ачеаста. Акąm кąпоскъ Міхаіъ îndestął stareа лъкрърілор сале; аłъ къ ръсбоіął treбąe съ хотъраскъ între sine ші între Transilваненї; ші спре маї mare mîхnireа sa аłъ ші ачеаста, къ Basta în care ел авеа credinцъ, къ îł ва însoцi ла esпediцiа în Banat, s'a ъnit къ desъвîршire къ повілії ъпгърї ші къ планъріле лор. Міхаіъ se гъti de бътae; îшї stрînse оштіріле сале челе credinчioase пе кîmпął пъmit Холт Мъръш, апроапе de орашął Aiąd, ші îшї ашezъ лагъręł întр'о поziцie foarte бъпъ între апа Мъръшął ші ъп deał. Basta, пе care повілії ъпгърї îł алеseръ de комandip ал тръпелор лор, se ашezъ ла satął Міріsло. Міхаіъ авеа în лагъręł съъ 22000 oameпї înaрmaцї; Basta 18000 къ патръ тъпърї. Ла 18 Sentembrie 1600 se fъкъ бътъліа ачеа fatałъ, care арътъ лъї Міхаіъ, къ порокął її este îmпrotibitop, ші care smeрі пъtereа лъї чеа mare, фър'а'ї слъбі ші кръжął. Бътъліа a fost iąte шіînвіершъпатъ, ші лаînчепътъ se пъреа къ біръіпца se плеакъ спре паrtea лъї Міхаіъ. Basta se фъцърпічі къ фъце; Міхаіъ sokoti, къ întр'adeвър o faче ачеаста de фрікъ; de ачеea поръпчі кавалеріеї сале ка съ'л гоneaскъ пе ъртъ. Абіа se întinseръ тръпеле лъї Міхаіъ пе кîmпіа ачеea, гоnind пе връжмашї, кînd Basta stątъ în лок, ші desпре o паrte къ тъпъріле сале, че ле авеа ашezate пе oînълцime de deał; de алтъ паrte прin fokął че'л iąte ął nedestpimeї, пріimi пе оштіреа лъї Міхаіъ ші o adąse ла atîta îmвълтъшеалъ, în кît нічї Міхаіъ, нічї чеї маї бъпї

ценерали аї съї, Радъл ші Ага Лъка, п'аъ fost în stape de a o опрі. Міхаіъ їшї къноскъ грешала, дар акъм ера тїрзіъ; трънеле сале ера імпръштіате ші бътъліа піердътъ. Грънбіндъ-се кътре Българад, інкъркъ чеea че авеа маї скъмп, їшї скімбъ калъл, ші порнінд înainte пе прінчеса Станка къ familia sa, ел стрînse ръмъшіца армієї сале, ші лъînd дрътъл кътре Фъгъраш ші Брашов, трекъ în цара Romîneaскъ, лъsînd în ъртъ semne de mînia sa împrotiва побілілор унгърї аї Transilванієї.

Інкъ пъ ажунсесе Міхаіъ ла Тїрговіште, ші аflъ къ destълъ întpistape, къ дъпъ към a піердът Transilванія, і se ръпеште din mîїnї ші Молдавіа. Zamoїski канцеларъл Полонієї, îndatъ че a інцелес de непорочіреа лъї Міхаіъ în Transilванія, стрînse къ o іъціме mape трънеле регатълъї, pidikъ în пічіоape toatъ побілімea църії, кіемъ întp'ажъtop ші пе казачії Zaпорожанї, ші динпреънъ къ Іеремie Могіла ші Siцismъnd Батоpi intpъ în Молдавіа ла 15 Октомврie 1600. Армія Молдаво-Romîneaскъ aflîndъ-se în пъмър маї мік, ші неîndpъsnind a sta пе лок ла бътae къ мълцімea ачеа mape de полонезї, se tpase îndъpът динпреънъ къ Прінцъл Мірчеа. Міхаіъ възîndъ-se стрîмтopat ші din naptea Transilванієї ші din naptea Молдавієї, sokoti съ se імпъчіъіаскъ къ ъна din пърціле връжташе, спре a пътea біръі пе чеea-л-алтъ. Тpimise солї în Transilванія ла побілії унгърі de аколо ші ла Basta, ка съ чеіе прієтешъг, імпъчіъіре ші ъітape de челе трекъте, ші, спре інкредінцare къ ва пъzi ачестea, съ fъгъдъіаскъ къ ва тpimite зълоацe пе прінцesa Станка, пе fiesa Флоріка ші пе fiъл съъ Петрашкъ. Transilваненій пріімірь пропъперіле de паче a ле лъї Міхаіъ; пе

солїї тріміші її інтоарсеръ къ опоаре індърът, іар пе familia лъї, пе каре о тріміше Міхаіъ спре кіезъшъіреа імпъчіъіреї, о пъсеръ съ шазъ ін Бъгъраш съъ пазъ опорабілъ дъпъ къвіїнца персоанелор лор.

Дъпъ че се асігъръ де ла снате, Міхаіъ къ ръмъміца армієї сале din Transilvania, ші къ тръпеле че ле стрінсесеръ маї інаінте Петрашкъ ші Баба Новак din цара Romîneaskъ, плекъ кътре Молдавіа. Аічї се ъні къ армія Молдаво-Romîneaskъ; дар пъмъръл армієї сале се ковіршеа де мъліцімea Полонезілор. Міхаіъ інчепъ бътъліа; дар непътіндъ а інфрінце пе връжмашї, се трасе індърът дъпъ ън деал къ скоп де а інои іар бътъліа. Полонезії ші Казачії іл гоніръ пе ъртъ неінчетат. Ін задар 'шї-а інтребъінцат ел тоате таленте сале спре а ста пе лок, ънде і се пъреа къ а добіндіт позіціе бъпъ де бътае; інзадар прін focъл недестрімеї сале де дъпъ шанцърї вреа съ опреаскъ пе връжмашї: Полонезії іл імпінсеръ інаінте пінъ ла апа Siretълъї. Аічї стъть Міхаіъ пе локъ; іші імпърці армія ін треї трупурї; аріпа дреаптъ ші стінгъ о ашезъ апроапе де деалурї ші пъдурї, іар недестрімea чea маї бъпъ, дінпреунъ ші артілеріа къ тъпъріле, о аскъпсе ін пъдуре, ка съ акопере ші съ спріжінеаскъ пе челе доъ аріпї; чентрул авea апа інаінтea sa Бътъліа се інчепъ къ destълъ іъцеалъ, ші Romînії опріръ пъвъліреа Полонезілор къ тоатъ бърбъціа; дар Казачії спріжініцї де Полонезї, інтрînd ін пъдуре, ісбіръ аріпа стінгъ ін flank ші о арпъкаръ, дъпъ каре інтімпларе аріпа дреаптъ ші кіар ші чентрул апъкаръ fъга. Міхаіъ лъсъ пе цепералії съї ка съ адъкъ армія індърът; іар ел се гръбі ін цара Romîneaskъ ка съ іа мъсурї пентрु алте прегътірї де імпотівіре.

Fiind къ Міхаіў а лъат дрътъл прін Transilvania ка съ пътрънзъ în цара Romîneaskъ, Zamoïski trimise dъnъ dînsъл пе Іаков Потоцкі къ трънe Полонеze ъшоаре, ші пе Моїsi Sekeлі къ fъгарії Transilvanieï, ка съ'л гонеаскъ ші съ'л прінzъ ші кіар пе пъmîntъл Transilvanieï. Basta ші повіліmea ънгъреаскъ fъкъръ кънoskъt лъї Zamoïski, ка съ'ші трагъ оштіріле dъne пъmîntъл Transilvanieï; кънчї întр'алт кіп вор fi сіліцї а гоні silnicia прін silnicie. Zamoïski ръsпънse, къ ел гонеште пе Міхаіў, пе каре îл чере ка Basta ші Ъngърії съ'л dea прins ка пе ъn връжташ ал Полоніеї. Dъnъ че інтръ Zamoïski în цара Romîneaskъ, комісарії îmпъръtештї маї трімісеръ о datъ ла dînsъл пе Штефан Чакі, ка съ'ї snъe съ'ші трагъ оштіріле din Transilvania ші кіар ші din цара Romîneaskъ, ка din nişte църї îmпъръtештї. Zamoïski нічї atъnчї nъ askълтъ; чіînaintъ къ армія прін цара Romîneaskъ кътре Тірговіште.

Întр'ачестеа Міхаіў se стрекъръ прін Transilvania în цара Romîneaskъ, стрінse оштірї інграбъ, ші ешindînaintea лъї Zamoïski, ла Плоештї, апроапе de рîъл Тележін, лъ о позіціе бъnъ. Бътъліа din локъл ачеста a fost sînцeроasъ ші îndъръtnікъ. Romînії sъb комanda лъї Міхаіў desволтаръ toatъ пъtepea eроismълъї лор, snpe а'ші fepi natpia de кълкареа връжтъшеаскъ ші snpe a апъра тропъл naцional; dap artilepia Полонезъ ші îndemînapea Казачілор, каре прін пъdърї ші крінгърї isбea армія Romîneaskъ în flank, хотърîръ бірінца. Міхаіў se трase îndъръt кътре Тірговіште. Zamoïski nъ îndръsni а'л гоні ізте пе ъртъ, temîndъse de локъріле ънеї църї, пе каре ел nъ о кънoştea. Лъsînd ла Тірговіште пе fiъл съў Nіколае ші пе кіте

treĭ fraţiĭ Бъzeшtĭ къ komanda трънелор, Міхаіъ treкъ neste Олт, ка съ stpîngъ алте оштірі din пърţіле ачелеа. Zamoĭski, дъпъ че аînţeлes тречереа лъі neste Олт, se апропіé de Тірговіште. Аічі se fъкъ алтъ бътъліе, în каре soapta a врът ка іар съ se бірътіаскъ Pomînii. Atънчі Zamoĭski intръ în Тірговіште fъръ îmпротівіре; ъніі din боіерії църії іі adъъеръînкінъчіъніле лор, іар ел плін de semeţie în бірътінţеле sa ле, лъъ мъъърі de a ашеza алт прінц în ţara Pomîneaскъ. Ла îmпрежърареа ачеasta se арътаръ маі mълţі kandidaţi: Simeon Моґіла, fraţele лъі Іереміе Моґіла, 3 fraţi fiĭ aĭ fostълъі Прінц Петръ Черчел, Dimitpie, Міхаіъ ші Іоан, dintpe каре чел маі mape Dimitpie шezъse маі mълтъ време fъґар în Полонія; în sfîpшit s'a арътат ші ъп побіл ъпґър пъmit Бекеш. Dintpe toţi ачештіа, Zamoĭski алese пе Simeon Моґіла ші'л întъpi de прінц къ kondiţie, de a întpeбъінца a natpa napte din benitъріле църії пентръ ţinepea трънелор Полонеze, каре аъ ръmas къ dînsъл în ţara Pomîneaскъ пентръ апърареа лъі. Ast-fel ţara Pomîneaскъ, дъпъ вре о кіţі-ва anî de neatîpnape, дъпъ о віацъ плінъ de fante mapî eроіче, дъпъ о мъріреînaлтъ, ла каре о pidikase вітежіа лъі Міхаіъ, se въzъ акъm osînditъ a askълta de порънчі stpeine!

Stъпînipea прін sîlnîчіе a лъі Simeon Моґіла пъ пъtea съ fie sъfepitъ; semeţia лъі Zamoĭski pidikъ маі mълţі въжташі îmпротіва лъі. Desпре о napte Basta îi маі fъкъ о datъ кънoskъt, ка съ iasъ din ţara Pomîneaскъ ші din Молдавіа, кънчі întp'алт кіп ва treбъі a seînчепе ръзбоіъ întpe Імпъратъл Ţermanieĭ ші реţеле Полоніеі; desпре алтъ napte ші Sълтанъл de ла Konstantinopol dete domnia ţъріі Pomîneшtĭ ъпъі Padъл, fiъ ал лъі Міхпеа, ші къ трънe търчешті îl tpise ла Бъкърешті. Zamoĭski врînd a ţinea ţara Pomîneaскъ пе seama Пелоніеі, пъ връ съ askълte de пропъперіле лъі Basta; пе Padъл пъохл прінц denъmit de Sълтанълînкъ îl roni de doхъ орі neste Dъпъре îndърът.

Dap ачела, каре simцea маї кѹ греѹ ръпіреа tpo-пѹлѹї ші stъпînіреа stpeinъ în цара Pomîneaskъ, era Міхаіѹ. Dѹпъ че stpînse oштіpї de neste Олт ші se ѹні кѹ fpaцiї Бѹzeштї, tpeкѹ dinкoaчї ка sъ disпѹteze лѹї Simeon Моґіла skaѹпѹл че'лѹ коnpinsese în siлnічіе. Ла 25 Noeмвpie, îшї маї черкъ o daтъ soapta поpокѹлѹї întp'o бътъліе sînцeроаsъ ла Арцеш, каре iap авѹ ѹn sîpшit nenopочіт nentpѹ sine. Dѹпъ atîtea бътъліі кpѹnte слъбі пѹtepea лѹї Міхаіѹ; dap кѹpажѹл ші пъdeждea пѹ 'лаѹ пъpъsitînкъ. Кіар în nenopочіpea че'лѹ гonea, къѹta міжлоаче пpin каре sъ doбîndeaskъ noziцia, че o nepdѹse. Aflîndѹ-se petpasѹ ла mînъstipea Бistpiцa кѹ soлdaцiї sъї, къpopa авеа a ле плъті леafa, її întpebъ daка вор, ка кѹ baнiї лefілор sъ кѹmпepe o moшie, пе каре sъ o дъpѹiaskъ mînъstipiї. Soлdaцiї stpigapъ toцї кѹ ѹnѹ глasѹ, къ seînboeskѹ ла aчeasta, ші кѹmпъpîndѹ satѹл Kosteштiї îлѹ дъpѹi, nentpѹ ка кълѹгъpii sъ poaцe пе Dѹmnezeѹ nentpѹ поpокѹлѹ лѹї ші mîntѹipea цъpii. Ka sъ skape din îmпpежѹpъ-pіле aчestea гpеле, каре 'лаѹ околіт de o daтъ fъpъ de beste, ші de маї mѹлte пъpцї, sokoti sъ se apѹnче în бpацеле Îmпъpaтѹлѹї Pѹdolf, ші хотъpî sъ meapгъ sinґѹp în nepsoanъ ла Прага. Fiind къ кълъtopia aчeasta tpeбѹia sъ o fakъ pipn Transilвania, къчї în Banat fѹpніка mѹлцime de Тѹpчї, a tpeбѹit pipn Баба Новак sъ tpiміцъ лѹї Kasnap Kopніш, komandantѹлѹї de ла Бълград, 2000 галбенї, ші кѹ aчeastъ sѹmъ sъ кѹmпepe слоboзenia de a tpeче pipntp'aчea цаpъ. Лѹînd кѹ sine пе Banѹл Міхалчea, каре маї fѹsese ла Прага, ла Îmпъpaтѹл Pѹdolf, кълъtopi кѹ 27 каї pipn mѹnцiї Хацеґѹлѹї, Baea Kpішѹлѹї, Opadia-mape, ші ла 25 Dекемвpie 1600 ажѹnse ла Bieна. Aічї Apxidѹчеле Matias, fъp 'a'ї da aѹdienцъ, din пpічіна вінілор че i se îmпѹta, îл опpі de a мepце маї denapte, ші îл цinѹ апpоапе tpeї лѹнї. Dap кѹpsѹл întîmплъpілор din Transilвania a гpъбit слоboзenia лѹї Міхаіѹ de ла опреалъ, a silit пе îmпъpaтѹл ка sъ'л supiжineaskъ din toate

пѫтеріле, ші Міхаіѫ іар domнdi прілежѫ de a se pidika d'aѕѫпра непорочірілор. ші de a fi sпаїмъ пентрѫ връжташії сѫї чеї імвіершѫпацї.

Dѫпъ ешіреа лѫї Міхаіѫ din Transilвania, stapea ачелії цїрї era foarte інвъмъшітъ ші тѫрбѫратъ. Basta вреа сѫ о кїрмѫіаскъ în пѫтеле Імпъратѫлѫї; повілімea ѫнгѫреаскъ інсъ пѫ se інвоіа кѫ кіпѫл administraціеї імпърътештї. Прекїт se temea повілії ѫнгѫрї, къ Імпъратѫл Рѫdolf ле ва кълка konstitѫціа ші ле ва лѫа drepтѫріле ші прівілецеле, пре atît se інгrozea, къ прін Іезѫвіцї ле ва ръпі ші лібertatea копштіинцеї ші її ва face католічї кѫ d'a-сіла. Ла 25 Октомвріе adѫнindѫ-se o dietъ, se хотърї ка сѫ se fakъ кѫnoskѫt Імпъратѫлѫї, къ de пѫ ва грѫбі a trimite пе Архidѫчеле Maksimilian, Transilвania ва fi silitъ a'шї алеце прінц dѫпъ воіа sa. Кътре ачеasta se черѫ, ка сѫ se nedeпseaskъ Міхаіѫ, saѫ se se dea în мїїніле Transilваненілор; toate dъпіїле ші ашезъмінтеле, че saѫ fъkѫt de dînsѫл în vremea кind a stъпînit елѫ Transilвania, сѫ se desfiinцeze; Romînії ші Арменіі, карі tot інтр'ачеа време s'aѫ ашezat кѫ лъкѫінца în цара ачеea, сѫ se гоneaskъ de аколо; Сѫкѫії, ка nişte партizanї aї лѫї Міхаіѫ, сѫ піарцъ toate drepтѫріле ші прівілецїѫріле лор; drepтatea сѫ se administreze dѫпъ леціле цїрії, фър'а se maї da апелацie în Ѫнгаріа saѫ ла Імпъратѫл, ші алтеле ка ачestea.

Рѫdolf прійті пе солії Transilваніеї кѫ onoare ші ле ръспѫnse, ка сѫ аштепте нїпъ кїnd se ва кіbzѫі aѕѫпра ачелор пѫнтѫрї, спре a лі se da ръспѫns хотъріт. Інтр'ачestea, partizaniї лѫї Siцismѫnd Batori, nemѫлцѫmindѫ-se нічї кѫ deпѫтацia de maї nainte нічї кѫ ръспѫnsѫлѫ че 'лea fost dat Імпъратѫл, isbѫtiръ a ѫdѫna алтъ dietъ, în каре dѫпъ desbatereа алтор trebѫінце але Transilваніеї, se propѫse, ка сѫ se кіеme індърът Siцismѫnd Batori, ші сѫ se pestatorniчeaskъ Прінц ал цїрії.Înzadar Basta ші алцїї se імпротівіръ, ка сѫ пѫ se грѫбеaskъ dieta în прічіна ачeasta; partea чеа маї

mape din новілї era пентрѹ pestatopnічіpea лѹї Siцismѹnd Батоpi, пентрѹ каре beniseръ întp'adins ші ѹn sol тѹрческ ші ѹn sol din Полонia. Пaptizaniї лѹї Siцismѹnd Батоpi, fъp'a маї лѹа în бъгаре de seamъ îmпрежѹръріле, пpinseръ ші пѹseръ ла înkisoape пе aчеia каре лі se îmпpotівea; отоpîpъ ші тpеї цeнepaлї de aї лѹї Міхаіѹ, пе Баба Новак, Іоan Zелешті ші Apmaшѹл Saвa, каре къzѹseръ în міїпіле лор, ші пентрѹ каре пѹ se шtieînkъ кѹm s'a întîmплатѹ съ se aфле în вpeтea aчеea în Tpansiлвania. Basta, dѹпъ че въzѹ тѹрбѹръріле aчestea, fѹцi din Tpansiлвania în Ѹнгapia; iap пaptizani Батopianiї, adѹkînd de ла Ботошанї din Молдавіа пе Siцismѹnd Батоpi, îl пpiimiръ ші'лѹ aшezaръ iap Пpinц ал Tpansiлвanieї. Aчesta, dѹпъ sfъtѹіріле Полонieї ші але новілімеї ѹнгѹрештї, тpimise solї ла Konstantinoпол ші ла Паша de ла Алба Грека, din Ѹнгapia, fъгъdѹind кѹpatѹ ші пе faцъ, къ ел se sѹпѹне Тѹрчілор.

Dѹпъ кѹm deskpise Basta întîmплъріле din Tpansiлвania, Îmпъpatѹл sokotea de пiepdѹtъ цapa aчeasta, de пѹ ва лѹа мъssѹрї în грабъ sape a o adѹче ла sѹпѹпepe. Алтѹл, каре sъ коръsпѹпzъ маї мѹлт кѹ dopiріле лѹї, ші sъînsпъїmînteze пе Tpansiлвaneпiї чеї neodixniцї, пѹ era de kît Міхаіѹ. Aтѹпчї Apxidѹчеле Matia слобozi пе Міхаіѹ de ла опреалъ, ші'л лъsъ съ'шї ѹpmeze dpѹmѹл ла Прага în Боemia. Dѹпъ че ажѹnse ла кѹpтea îmпъpъteaskъ ла 23 Maptie 1601, Îmпъpatѹл îї dete aѹdienцъ ші'лѹ пpimi кѹ мѹлтъ onoape. De ші Полонia s'a silit în tot кіпѹл ка sъ'лѹînnegreaskъ кѹ felѹpimї deînвinoвъцірї, ші a intpirat кѹ toate mizлoачеле ка sъ'ї ръmîe eї цapa Pomîneaskъ; dap fiind къ Îmпъpatѹл кѹnoштea тepiteле лѹї, ші шtia sъ пpeцѹiaskъ таленteле лѹї, ръsпѹnse tpimisѹлѹї Полонieї, къ Міхаіѹ este пpieten ші aліat ал Îmпъpъцieї Цepmanieї, ші къ цapa Pomîneaskъ este a лѹї. Міхаіѹ a шtiѹt аша de біне sъ se desвinoвъцeaskъ înaintea Îmпъpatѹлѹї Pѹdolf, în кît se шtepseръ toate бъпѹеліле,

каре ле авеа маїînainte desupe dînsul. Se плînse, къ credinţa ші pînna sa чеа fierbinte, че а арътат în службеле че лă-а fъкut pentru folosul a toatъ creştinътatea, i s'aŭ ръсплътit ку pemulţumire. Ку toate къ pekazul pentru aveastъ perekunoştinţъ 'ла îmnins, ка sъ se împietineaskъ ку Търчії; dar ел n'a fъкut aveasta întp'adevър, de kît dunъ пърере; desupe o parte ка sъ astune гъріле ачелора, каре prin intriţi ші defъїmърї преа sъ'л дърапене; desupe алтъ parte ка sъ se fakъ important, ші sъ скапе de primejdia че i se amerinţa. Адъогъ, къ Basta 'ла ronit ші ла defъїmat, nu pentru къ преа sъ служеаскъ маї ку pînnъ de kit dînsul interesurilor Împъratului; чі pentru къ преа sъ ръміе ел stъpîn ал Transilvanieї.

Prin kinul desbinovъţireї sale, Mixaiŭ se rekomendъ atît de frumos Împъratului, în kît aveasta, пе лîngъ multеле laude че'ї fъku, ші пе лтngъ înkredinţърїле че'ї dete, її fъgъduі къ ва luа de pevastъ пе Флоріка fata luї Mixaiŭ. Pentru службеле че лă afъkut pînъ ачі, ші pentru алтеле, че пъдъждуіа de ла dînsul, îl denumi *Guvernator* ал Transilvanieї, ші її dete ші 100,000 галбенї pentru келтуіала ръзboiului. Kътре aveasta її zise, ка sъ se împъчіуіаскъ ку Basta, ші dunъ че її fъku destulъ onoare ші'лînkъркъ de darurї, îl слобozi ка sъ se întoarkъ îndърът.

Ла întoarчереа sa prin Ungaria, se întîlni ку Basta în Kашовіа, ла masa ценералului Gonzaga, ші se îmпъчіуі ку dînsul, îndu'ші mîna unul altuia întru semn de uitare de toate челе trekute, ші fъgъdindu'шї ажutor ші prietenur. Dar Basta nъpta în inima sa o nismъ neîmпъkatъ asupra luї Mixaiŭ, pentînd sufері ка Împъratul sъ'л numeaskъ пе dînsul Guvernator ал Transilvanieї. Dunъ aveasta se fъkurъ pregътirї de ръзboiŭ, ка sъ smulgъ Transilvania din mîїnile luї Siţismund Batori. Ла armia îmпъръteaskъ se adъogarъ ші Romînii, каре dunъ înnuţinţareа luї Mixaiŭ veniръ din ţara Romîneaskъ, ші se fъkurъ 10,000

nedestpime ші 800 кавалерie. Toatъ armia,îmпърцindъse în doъ колоane, sъb komanda лъї Міхаіъ ші a лъї Basta, трекъ neste Токаї ші Таркані în Transilвania.

Siцismъnd Batopi, dъпъ че a îпцелes къ Міхаіъ ші Basta вin asъпра sa, stpînse dieta ла Клъж, ші îпчепъ a adъna soлdaцї. Крezînd къ пъtereа ачелора este mare, черъ ажъtoare tърчештї, atît de ла Паша de ла Бъda, de ла чел de ла Алба Грека ші de ла челъ de ла Timişoara, кît ші de ла Ieremie Моґіла din Моldaвia. Тоцї ачештia її fъґъdъіръ, къ îл вор sпріжini din toate пъteріле. Din Transilвania se stpînseръ 35000 oameni, a кърора komandъ Siцismъnd Batopi o dete лъї Моїsi Sekeлi, каре ашezъ лаґъръл ла Горосло. Міхаіъ ші Basta fъkъръ sfat, ka sъ лoвeaskъ armia лъї Siцismъnd Batopi înainte de aї sosi întъpiріле tърчештї. Міхаіъînшелъ пе Tърчї skpiindъле, ka din partea лъї Siцismъnd Batopi, къ akъm n'ape treбъінцъ de ажъtorъл лор. Fiind къ Міхаіъ ші Basta връръ sъ'шї odixneaskъ пъцintel armia, se îпчепъ бътъліа kъ tъnъріле, ла каре ръsпъndea ші Transilвaneniї. Ла 3 Aвґъst 1601, kam desпре seaръ, Transilвaneniї krezînd, къ Міхаіъ ші Basta n'aъ de rînd sъ maї fakъ вре o лoвіре, îшї traseръ tъnъріле îndъръt; ші fiind къ armia toatъ zioa a fost înapmatъ ші rata de бътъліе, se dete порънкъ ka sъ se odixneaskъ de ostenеліле zілеї. Kînd кавалерia transilвaпъ deшелase каїї, ші nedestpimea era îmпръшtiatъ, Міхаіъ пропъse, ka sъ înainteze armia îmпръtеaskъ ші sъ îпчеапъ бътъліа. Întokmindъse armia de лoвіре, Міхаіъ лъръ komanda арінеї dpente, цeneралъл Potal чentръл ші Basta аріна stînґъ. Бътъліа se îпчепъ kъ тълтъ fъріе; тълцimea Transilвaneniлор se îmпrotiвea kъ тълтъ бърбъціе; dap în sfîpшit fokъл чел iste ал tъnъріlор ші ал пъшчілор armieї îmпръtештї їїînfpînse. Міхаіъ kъ o пъвъліре îndpъsneaцъ її întoapse sпре fъґъ, ші în roana ачеа peпede оторі 10,0000 de Transilвaneni; ле лъръ 45 tъnърі ші 130 steaґърі, пе каре

маї пе вртъ ле tpimise ла Împъратъл Рѫдолf, bestindъ'ї вірвінца asвпра Transilванієї. Siцismвnd Батori, бътвт ші рвшinat, fъцi în Молдавіа ла Іеремie Моґіла, вnde пъдъждвіа ка съ stpînгъ алтъ оштіре спре а пъвъли кв dînsa în Transilвania, ші пентрв ачестъ sfîpшitъ tpimise пе Штefan Чакі ші ла Хапвл тътъръск, ка съ чеіе întъpipї ші спріжінipe.

În времеа, în каре Міхаіъ linsise din цара Pomîneaскъ ла Віена ші Прага ла Împъратъл, Simeon Моґіла кв Полонезії ші кв челелалте трвпе а ле зале, прin жафврї, рънірї ші tot felвл de nedpeптъцірї, че fъчеа лъкъitopілор, nepeспектînd нічї лвкрвріле omeneштї нічї челе двмnezeeштї, adвse цара ла nesвfepipe. Fpaцiї Бвzeштї fвцiръ neste Олт; кіемаръ пе тоцї патріоцiї ла арме, ка съ скапе цара de стъпînipea стреінъ. Свв stearвріле лор se стpînseръ о мвлцime de ръсвоїнічї вітежї, ка съ ръсввне nedpeптатеа ші апъзъріле че se fъчеа патріеї лор. Канцеларвл Zamoїскі îшї тръсese de мвлт în Полонia пartea чеа маї mape din оштіріле зале, лъsînd în цара Pomîneaскъ пвмаї вnъ пвмъръ мікъ. Simeon Моґіла п'авв квраж de a аштента пвтерса ачеаста desnъдъждвітъ а fpaцiлор Бвzeштї, ші а лі se împpotiві пвмаї кв оштіреа че о авеа. Анвкъ fвга кътре Молдавіа dinnpeвnъ кв трвпеле зале; dap Бвzeштіі îл гонірь пе вртъ, îл ажвnseръ ла Валеа mape, dinкоачї de Fокшанї, îl бътвръ грozав, оторîръ о мвлцime din трвпеле лвї, în кît Simeon Моґіла абіа скъпъ кв віацъ. Prada че о fъквръ тîлхъреште трвпеле лвї în цара Pomîneaскъ, în кîтъ време аъ шезвт ачі, se лвъ îndърът: Бвzeштіі se întoapseръ îndърът бірвіторі, iap pîвл вnde s'a fъквт бътъліа ачеаста s'a пвmit de атвнчї *Къкata*. Цара

Pomîneaskъ iap se слобozi de stъpînipea stpeinъ; dap Mihaiŭ nъ fъ порочit ка sъ o maĭ вazъ.

Dъnъ копpindepea Transilванieĭ, Mihaiŭ лъъ stъpînipea ачелії църї; trъпеле віръitoape se întinseръ întp'o пapte ші întp'алta, лъînd ръsbъnape d'asъпpa връжmашілор віръіцї,însemnîndъ'шї dpъmъл пріп пръдърї ші жafъpї. Mihaiŭ авea de rînd, dъnъ îmпъчізіpea ачештії църї, sъ se întîlneaskъ къ familia sa, каре de mълtŭ se afla пріnsъ ші sъb пazъ, kînd ла Бъгъраш kînd în Брашов, ші dъnъ ачеea sъ treakъ în цара Pomîneaskъ, sъ înfiinцeze iap o пъtepeînsemnatъ ші sъ'шї ъpmeze проіекtеле sale челе марї. Dap пеъпіpea, че s'a fostŭînkъїbat întpe dînsъл ші întpe Bastaînkъ maĭ de mълtŭ, nimiчі toate пъdeжділе aчeste fpъmoase a ле sale. Basta nъ пъtea sъ sъtepe nічї întp'ъn kinŭ, ка алtълŭ ші nъ елŭ sъ fie Гъbepnatop ал Transilванieĭ. Mihaiŭ dъnъ пъtepea че îĭ epa datъ, se пъpta ка ъn stъпîn fъp'a бъга în seamъ pretenцiile челе fъpъ kъbînt a ле лъї Basta. Daka se întîmпла, ка sъ se fakъ плінцерї пеntpъ пеopîndъеліле soldaцілор, Basta ле apъпka asъпpa лъї Mihaiŭ ші asъпpa Pomînilop лъї; iap Mihaiŭ ле atpibъia лъї Basta, ъngъpілор ші Цepmaнілор лъї. Гілчеава întpe Mihaiŭ ші Basta epa пеkontenitъ; kъчї ъpa ші nisma лъї Basta epa nestinsъ.Însfîpшit ла o întîmплape de чeapтъ, Mihaiŭ iъцindъ-se foapte mълt, îĭ zise лъї Basta: kъ ел a kopins întîiaш datъ singъp Transilванia ші kъ a ажъtat ka sъ se kopinzъ ші a doъa oapъ; aша dap ape maĭ mълt dpent пеntpъ dînsa de kît Basta ші kiap de kît Îmпъpatъл. Basta nъ'шї maĭ пъtъ askъnde natima ъpeĭ ші a mînieĭ sale, ші xotъpî sъ omoape пе Mihaiŭ.Înвіnoвъціріле, че Basta лё-a грътъdit пе ъpmъ asъпpa лъї, ка sъ se sпеле de fъpъ

de-леңеа sa, аѹ fost toate плъсмѹite: прічіна пентрѹ каре ла оторît а рътas ѹра, че о пѹрта аѹѹпра лѹї Міхаіѹ, ші іѹѹіреа de стъпînipe, пе каре sokotea, къ о ва мѹлцѹмі, оторînd пе Міхаіѹ ші рътіind ел Гѹбернатор ал Transilванієї.

Міхаіѹ, небънѹind nimiк desupe inima чеа віклеанъ а лѹї Basta, îшї ашезъ лагърѹл în кîмпѹл Тѹрзії, ші пѹ лѹъ нічі о мъсѹръ de апъраре împrotiва кѹцетелор лѹї челор пелеціѹite, пе каре пѹ ле кѹпоштеа. În времеа în каре лѹкра пентрѹ împъчіѹіреа църії ші sterпіреа четелор împръштіate din armia чеа біріѹітъ а лѹї Sinismѹnd Batori, врѹ съ se întîlneaskъ кѹ familia sa, пе каре пѹ о възѹse de мѹлтѹ ші пе каре о штіа ла Гъгъраш. Supre ачестѹ sfîrшітѹ гъкѹ прегътіріле требѹінчіоase пентрѹ о мікъ esпедіціе пînъ ла ачелѹ ораш;înштіінцъ ші пе Basta desupre лѹкрѹл ачеста, ші îї черѹ ка съ'ї dea оаре-каре ажѹтоаре de трѹпе Цермане. Basta sokoti în sine съ пѹ маї прелѹпцеаскъ fanta ачеа ѹчігашъ, че о пѹрта în inimъ; съ пѹ лase лѹї Міхаіѹ време de a se împѹтерпічі, ші лѹї а i se рътні прілежѹл de a'шї съткра пофта чеа іѹѹітоаре de стъпînipe. Se гъцърпічі къ пѹ тъгъдѹеште лѹї Міхаіѹ ажѹторѹл черѹт; dar ка съ se апропіе de sfîrшітѹл съѹ чел пелеціѹіт ші съ'шїînlesneaskъ сѹвîршіреа fanteї ачеї ѹрîте, че о пѹрта în inimъ, îї zise, ка съ'шї трімцъ înainte оштіріле sale Romînештї, пînъ кînd se вор гъті трѹпеле цермане. Міхаіѹ seînвоі ла ачеasta, ші, гър'а se teme de чева, трімise трѹпеле sale romîne ші se desapmъ singѹрѹ. Атѹнчі Basta трімise ла dînsѹл doї кънітанї кѹ 300 soldaцї валонї, порѹнчіndѹле ка съ отоаре пе Міхаіѹ. Ла 18 Авгѹst 1601, dimineaца, Міхаіѹ se afla în кортѹл съѹ кѹ Лѹdовік

Ракоці, ѹн офіцер ѹнгѹрѹ. Bestindѹise къ 'іаѹ sosit трѹпеле цертане de ла Basta, ле ешіînainte zikîndѹ-ле: бine аці вenit вітежілор soldaці! Кънitanії,înкѹнціѹрînd кортѹл кѹ валоніі лор, intраръ în лъѹntрѹл ла Міхаіѹ; ѹнѹл din трînшіі її zise, къ este прins, Міхаіѹ її ръспѹnse, къ пѹ; ші stpirînd пе oameniї съї, трase saбia din teакъ ші лові пе ѹнѹл din къnitanї. În лѹn-та ачеasta чела-л-алт къnitan, пѹmit Іаков de Борі, її îmfînse o sѹліцъ în пient ші'л ръstѹрнъ жосѹ ла пъмînt. Intрînd atѹnчі în лъѹntрѹ маї мѹлці валонї fѹ-ріошї, ѹнѹл îл îmпѹшкъ în mîna stînгъ, кѹ каре ера обічїнѹit sъ поарте saбia, алтѹл її тъіе капѹл. Тѹрѹ-реа ѹчігашілор a fost atît de mare, în кît кіар ші Лѹ-довікѹ Ракоці a прiimit пatрѹ ловітѹрї. Toate ачestea se fъкѹръ atît de în грабъ, în кît oameniї лѹї Міхаіѹ, кînd aѹ вenit sпре ажѹторѹл лѹї, її гъsiръ трѹпѹл лѹї челînalt ші fрѹmos ръstѹрnat жos пе пъмînt. Basta ші поbілimea ѹнгѹреaскъ, каре ераînцелеasъ кѹ dîn-sѹл пентрѹ оморîреa лѹї Міхаіѹ, fiind къ третѹра de dînsѹл пînъ кînd ера віѹ, îшї арътаръ акѹт влъбічіѹnea лор чеа окърітъ, бътîndѹ'шї жок de трѹпѹл лѹї чел mort. Dѹnъ че зъкѹ треї зіле неînгроnat, în sfîршit se în-гроnъ în кîmпѹл Тѹрзії. De аічї, зік ѹнії, къ s'ар fi dѹs маї тîрзіѹ ла Бълграd ші s'ар fiînгроnat în Бі-serіка de крединца ръзъpitѹлѹї, че ера zidit de dîn-sѹл; алції зік къ s'ар fi трansпoртat în цара Pomînea-скъ. Adевърatînsъ este, къ капѹл лѹї s'a adѹs de sorѹsa Kiasna, ші s'aînгроnat ла Mînъstipea Deалѹлѹї de ла Тîрговіште, ѹnde se aflъ ші акѹт. Basta ші поbілimea ѹнгѹреaскъ пѹ se мѹлцѹміръ кѹ sinгѹръ moaрtea лѹї Міхаіѹ; прinseръ пе бътрînѹл Бан Міхал-чеа, че ера în вірstъ de 70 anї, ші каре în toatъ

времеа а fost ministрꙋ крединчіos ал лꙋї Міхаіꙋ, ші пърташ ла toate întîmplъріле лꙋї челе порочіte ші непорочіte; îл бъгаръ în temniцъ ші аколо, dꙋпъ mꙋлте kasne ші sꙋfepinцe, îl оторîръ пре-кꙋт гъкꙋръ ші кꙋ алцї боієрї ші офіцерї Romînїînsemnaцї, не каре аꙋ пꙋтꙋтꙋ пꙋне mîna. Чеі-л-алцї боієрї ші soldaцї крединчіошї аї лꙋї Міхаіꙋ, dꙋпъ чеînцелеseръ de tpistꙋл sfîpшit ал марелꙋї ші вітеazꙋлꙋї лор прінц, лꙋаръ арме ле în mînъ ші жꙋраръ ръsбꙋnape; dap Міхаіꙋ nꙋ epa ка съ'ї komandeze; Basta кꙋ армія sa, че о авеа гътітъ de бътае, îї adꙋse în neopîndꙋіалъ ші îї silі съ fꙋгъ în цара Romîneaskъ.

Прінцеsa Stanka, dinnpeꙋnъ кꙋ fie-sa Флоріка ші кꙋ fiꙋлꙋ съꙋ Nіколае, dꙋпъ че аꙋ sꙋfepitꙋ о трактаціе destꙋлꙋ de asnpъ, кît аꙋ fostꙋ sꙋꙋ nazъ, ла Бъгъраш ші Брашовꙋ, dobîndiръ слобozenia dꙋпъ intpareа лꙋї Міхаіꙋ în Transilвania ші dꙋпъ бірꙋінца лꙋїînnpotiва лꙋї Siцismꙋnd Batopi. Kînd aчеastъ familie аштента штіре de ла Міхаіꙋ, ка съ меаргъ еа ла dînsꙋл saꙋ елꙋ съ вie ла dînsa, îї veni tpista вeste desnpe оторîреа лꙋї. Îngpozitъ de прімеждіі ші пентрꙋ sine трекꙋ пеste mꙋnцї în цара Romîneaskъ, ші se абътꙋ пе ла Kozia ꙋnde гъsiînkъ вie пе mꙋma лꙋї Міхаіꙋ. Прінцеsa Stanka, dꙋпъ ꙋnꙋ anꙋ, mꙋрі ла Rîmnikꙋ-Вîлчіі de чіꙋтъ; Прінцеsa Флоріка se мърітъ dꙋпъ Клꙋчерꙋлꙋ Preda din Гречї, каре s'a nꙋmit ші Флорікоіꙋлꙋ, ші de ла каре аꙋ ръmas доъ fete Lina ші Бꙋїка. Desnpe Прінцꙋл Nіколае n'ape istopia нічї ꙋn datꙋ sirꙋpꙋ, че s'a întîmplatꙋ кꙋ dînsꙋлꙋ, de a mꙋpitꙋ în грабъ saꙋ de a маї тръітꙋ. Desnpe Прінцꙋл Петрашкꙋ, челꙋ маї mape fiꙋ ал лꙋї Міхаіꙋ, fiindꙋ къ nꙋ s'a întopsꙋ din Transilвania dinnpeꙋnъ кꙋ чеі-л-алцї метꙋрі аї familieї,

se бънъеште, къ Siţismъnd Батori, dъnъ înbinţepea sa, în fъga кътре Молдавіа ші Полонія, 'лар fi лъat къ dînsъlъ din Бъгъраш, ші 'лар fi tpimisъ Хапълъї тътъръскъ de ла Крітъ, de ла каре черъse ажъtoape de тръне, ші se крede къ ар fi mъpitъ аколо în pobie. Петрашко a fostъînsъpatъ, ші de ла dînsъlъ a ръmasъ o fatъ Ілінка, каре s'a мъpitatъ dъnъ Slъцерълъ Ebstatie. Ast-felъ, перъmîindъ dъnъ Міхаіъ fiї de partea бърбъteaskъ, prin fete ші nepoate 'i s'a amestekatъ familіа къ алтеле din челе че тръeskъ astъzi.

Basta skpise Îmпъratълъї Pъdolf ші îї fъkъ къnoskъtъ moaptea лъї Міхаіъ; se silі къ toate міжлоачеле a se desfinoвъціїînegpind ne Міхаіъ шіînbinoвъцindъл къ, el dъnъ konpindepea Transilvaniei, s'ap fi nъs iap în коръsnondenцъ къ Търчії, ші къ de ачеea s'a гръbit al otopî maї înainte de aînnttiinца ne Îmпъratъл.Înbinoвъціріле че лъ-a грътъdit Basta asъnpa лъї Міхаіъ, nъ se крezъръ alît ne kît sokotea el; Îmпъratъл nъ'i ръsnъnse nimik; îші арътъ пъpepea de ръъ nentpъ niepdepea ъnъї от mape, în каре крештінътatea îші ніponise пъdeждї mapî; se некъжі nentpъ fanta ачеа зрітъ, къ каре Basta 'ші-a snъpkat міїніле: dap ne Міхаіъ nъ maї nъtea съ'лînbieze. Îmпъratъл ар fi nedensit ne Basta nentpъ ачеа fъръ-de-леце a лъї;însъ авеа трebъinцъ de dînsъл în bpemea ачеea, kind Transilvania epa tъpbъratъ, ші kînd maї mълte nъtepî se disnъta nentpъ konpindepea eї,

Ast-fel, se sъvîpші nprntp'o зvidepe хоцеаскъ, în вîpstъ de 43 anî, biteazъл Міхаіъ, a кървіа moapte a зmnлъt къ o înfiopape плінъ de гроazъ inimile tatъpop ачелора, каре прівеа în trînsъл зn ценіъ pap ал веакълъї ачелъіа, ші каре, în admipapea isnpъвілор лъї

BIB[illegible]TECA CENTRALĂ
C[illegible]ZA ȚARĂ
BUCUREȘTI

челор minунate, пъ'ї търъдъіа тітлъ de „MAPE„ Віацa політікъ a лъї a fost ун fenomen іъте трекътор, a fost sунъsъ ла міі de грeвътъцї, ші a întîmpinat niediчї în-дърътніче; къ toate aчestea dъхъл лъї a стръбътът prin toate, a triъmfat desupe toate. Prin fanteле sale челе biteze a intepesat omenipea, a tpas ла sine рекъпоштинцъ веакърілор, ші s'a алътъpat în pîndъл бърбацілор челор марї. Къ енерціа карактерълъї съъ челъї deosibit, къ търіа брацълъї съъ челъї пебіръit, ші къ statopnічіа sъfletълъї съъ челъї mape, a опрit bitежаште потопъл пътерії търчештї, de a пъ se întinde asъпра Еъропії de ла Апъs, ші de a пъ se лъцї барбарія în локъріле пе ънde пътрънdea. De кînd Търчії Osmanї аъînfint пічіор statopnік ла ръзъpitъл Еъропії ші аъînгpozit toatъ naptea aчeasta de лъme, пацiile крештіне, пе каре поziцiа цеографікъ saъ політікъ ле fъчea sъ тремъре de пътерea лор, п'аъ авът, afaръ de Ioan Корвінъ, алт ерсъ маї mape, нічї крештінътатеа апъръtop маї fierбinte. Къ адевъръл în inimъ ші în бъze, къ Кръчea întp'o mînъ ші къ saбія întp'алтъ mînъ, a ръsбътът барбарія ші a asiгъpat omenipeї крештіне паче ші liniште; aînлesnitînaintъріле чівілizaцieї, ші a fъкъt sъ креаскъ bine-къвінтape пе ънde epa sъ se semene блesteme. De ap fi лъкрат імпреънъ къ dînsъл ші алцї стъпînitopї къ aчeeaш крединцъ ші entъsiasmъ; de n'ap fi întîmpinat atîtea niediчї ші грeвътъцї de o datъ; de n'ap fi авът a faче къ oameni ка Siцismъnd Батori, ка Іеремie Могіла ші ка Basta, ші de 'iap fi fost хъръzit de sъs ун къps політік маї лъпг, epa în stape sъ съвîршеаскъ чeea че алції пъmaї аъ rîndit saъ пъmaї аъînчeпъt. Omenipea крештінъ 'ia ръmas рекъпоскътоape пентръ tot че a fъкъt ел пентръ

dînsa: fanteле лъї челе тъpite s'aъ tpîmбiцat în toate пърцiле; isпръвiле лъї челе марї îmпodoбesк foiле istopieї, ші mepiteле лъї s'aъînвrednivit de o nomenipe неъїtaїъ din naptea omenipiї!

Dap Pomînii тоцї de обште аъ требъit къ маї adînkъ amъpîvibne съ simцъ niepdepea лъї Mihaiъ. Ел a tpъit destъл пentpъ sine, пentpъ a'шї faче o тъpipe, ъn nъme mape, каре nivї o datъ nъ ва пері; dap a mъpit преа de timnъpiъ пentpъ проiекteле sale челе марї, че ле fopmase пentpъ fepivipea nauiї sale. Dela мареле Traian ші nînъ ла ел, Pomînii nъ s'aъ nopovit ка dîn sînъл лор съ se naskъ алт om маї mape de kît dînsъл: vinvї-snpe-zeче веакърї аъ лъкрат ка съ fakъ тъpipea лъї. Bpemiле челе греле adъsese пе тоцї Pomînii întp'o stape de degpadape ші de sъfepipї amape; тоцї aштenta ъn mîntъitop. Арътapea лъї Mihaiъ în mizlokъл лор a fost ка ъn fълцер stpълъvitop, каре dete dъxълъї pomînesk челъї aторцit o ловitъpъ електpikъ; Pomînii se deштentapъ, кънoskъpъ tpimitepea лъї Mihaiъ din чepiъ, ші алергаръ ла глаsъл лъї чел проповеdъitop de mîntъinцъ. Ел ера eposл, ера idolъл лор, ера віаца ші fepivipea лор, ера Pomînъл каре fъчea kît тоцї Pomînii Sъъ komanda лъї, Pomînii къ артеле în mînъ, desволtapъ o пъtepe demnъ de a sъnъne пе връжташї, demnъ de a tpaце admipapea ші лаsda челор-л-алте nauiї, demnъ de nъmeле ші sînцеле че'л пъpta în віneле лор ші de dpentъpiле, че dopea съ doвîndeaskъ. Avestea ера времiле челе eposче але Pomînilop. Цeniъл лъї Mihaiъ кроia, ші Pomînii nъind în лъкрape fъчea minъnї. Ъnind пе тоцї Pomînii întp'ъn tot, pestatopnivi Daviа веке, fъкъ o nauie mape, demnъ de a fi pekъnoskъtъ de алте nauiї, demnъ

de a se апъра ші în stapo de a se чівіліza. Aчeasta epa вpeтea чea маї тъpiтъ пeнtpъ Pomînї, epa eпoxa, кape пpeвeстea пeнtpъ dînшiї вeaкъpї de aъpъ.Înкъ пъцin ші Pomînii s'ap fi feрiчiт. Îmпpeжъpъpiле, soapta, пeнopoчipea a пpeкъpmat зiлeле aчeстъї om mape,înainte de a întemeia пъtepea aчeasta noъъ a Pomînilop. Ъpmъtopiї лъї saъ пъ moшtenipъ dъxъл лъї чeл mape, saъ пъ пъtъpъ a ъpma пe dpъmъл чeл кpoit de dînsъл. Ъnipea ші statъл Pomînilop tpeкъ ka ъп вis; пaцia Pomîneaскъ iap se tъié în пъpцї; Pomînii iap къzъpъ sъъ пъtepї stpeine saъ deoseвite, ші вpeмiле чeле гpeле маї din ainte iap se întoapseръ. În пeкazъpiле, sъfepinцeле ші dъpeрiле лор stpiгaръ mълтъ вpeme: *Mixaiъ ші mîntsinцъ!* dap Mixaiъ пъmaї epa!

Маї mълтînsъ de кît toцї, Pomînii din цapa Pomîneaскъ aъ плîns moaptea чea îъpъ вpeme a лъї Mixaiъ. Nъskъt aчi în niшte вpeмї nefepiчite, поpoчipea цъpiї sale 'ла adъs ka sъ шeazъ пe skaъnъл mошilop ші stpъmошilop sъї. Dap dъxъл лъї чeл mape пъ se пъtea mълцъmi ka sъ окъпе ъп skaъп окъpît ші sъ кîpmъiaскъ o пaцie poaвъ. Ka ъп алт Temistoклъ se siлi ka sъ'шї despoвeaскъ цapa, sъ fakъ pespektat statъл Pomînesk ші sъ dea în mîna Pomînilop пъtepe de a'шї цinea demnitatea лор. Ел fъkъ inimiле Pomînilop пpimitoape de simtimenteînaлte, ші dъxъл лор întpeпpinzъtop de лъkpъpї maрї. Onoapea, demnitatea, mîndpia, natpiotismъл, слoвozenia, aчestea epa ideiле, de кape epa aвsopвiцї Pomînii din цapa Pomîneaскъ în вpeмea кîpmъipeї лъї чeї biteze. Din Pomînї aпъsaцї sъвt ъп жъг гpeъ, amopцiцї пpintp'ъп desnotism nesъfepit, ші deгpadaцї пpintp'o tipanie sълвatikъ, fъkъ oaменї слoвozї, fъkъ atiцea epoї, кape dъdъpъ лъmeї

пробъ de чеea че поate o пацie слободъ ші кîрмуітъ de ун Прinц маре. Нічі o datъ цара Pomîneaскъ n'a fost маі мъpitъ ші маі demnъ de pespeктул ші onoaреa алтор statурі, ка în врешea aчeasta. Ка съînгръdeaскъ ші съ întemeieze слобozenia ші съ asigureze цъpii ferічіре вечнікъ, кроі проіектул ачел маре de a уні пе тоці Pomînii întp'o пуtere. Ку артеле în mînъînfiinцъ проіектул aчest faboрit ал съу ші demnу de ун Pomîn маре ка dînsul; dap кînd era съ întemeieze statul aчest nuoу ал Pomînilop, se ръpi din віацъ прintp'o moapte хоцeaскъ. Sromotul ачел маре, че'л ґъкуръ артеле Pomîneшті пentpu мъpiреa ші ferічіреa цъpii, se liniшti; цара Pomîneaскъ iap къzu суб greutatea soapteі de маі dinainte; алт Mixaiş nu se маі пъскъ пentpu dînsa; în locul мъpiрii de atunчі, veni smeрiреa ші умілірea: tot folosul a fost, къ Turчії se îmвъцаръ a pespekta dpeptuріле цъpii nînъ маі tîpziş.

Dap datopia istopieі Pomîneшті fie, ка съ пъstreze în veakupі isnpъвіле aчele minunate але aчestuі Ахіл Pomînesk, demnу de a'шї авea Omepul съу, каре съ fie каpteа вітежіеі, каpteа Pomînilop, каpteа каре съ se чiteaскъ ку dpag de кътре opi-чine. Pomînii aїбъ a se mîndpi ку eropul aчesta, каре se лупtъ ка ун леу пentpu прічіна чеа sfîntъ a despoбіреі ші a слобozenieі лор. Adукъ'шї aminte de чеea че поate faче o пацie унітъ, кînd este поpочітъ ка съ se naскъ din tpînsa ун om маре, каре sinґуру штіе a o dуче ла мъpiре ші ferічіре. Nu'шї уіте нічі o datъ, къ цъpînеі челії скумпе a luі *Mixaiş Biteazul*, поменіреі luі челії мъpite, ші adучерії aminte de fanteле luі челе minunate, sînt datopi aї înълца ун monument, ла каре съ adукъ tot d'auna рекуноштінцъ, пentpu чеea че a vput el съ fakъ пentpu dînшії, ші съ верse лакръмі пentpu пiepdepea luі чеа fъpъ време!!!

SFÎPШIT.

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ "CAROL I" BUCUREŞTI
VERIFICAT 1987